

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 בספטמבר 2016
מגדל חברה לביטוח בע"מ

תוכן העניינים

- פרק 1 דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד
- פרק 2 הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים
- פרק 3 דוחות כספיים מאוחדים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

מספר חברה: 52-000489-6 כתובת: אפעל 4, קרית אריה, פתח תקווה
טלפון: 076-8868959, 076-8868962 פקסימיליה: 03-9238988
דוא"ל: migdalhold@migdal.co.il אתר אינטרנט: www.migdal.co.il

דירקטוריון

• יוחנן דנינו - יו"ר

• עמוס ספיר

• שלמה אליהו

• רונית אברמזון

• ישראל אליהו

• רונית בודו דח"צ (מונתה ביום 6/9/2016)

• אייל בן שלוש דח"צ

• יעקב דנון דח"צ

• ד"ר גבריאל פיקר

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 2 - דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד
תוכן עניינים

1.....	תיאור החברה	2
1.1.....	כללי	2
1.2.....	תחומי הפעילות של הקבוצה	2
1.3.....	התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי	2
1.4.....	תיאור הסביבה העסקית	7
2.....	הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד	8
2.1.....	ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות	8
2.2.....	תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת הדוח	9
2.3.....	תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת הדוח	10
2.4.....	תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך	13
2.5.....	תחום ביטוח בריאות	19
2.6.....	תחום ביטוח כללי	21
2.7.....	נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים	24
2.8.....	מקורות מימון	25
3.....	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית	25
3.1.....	סביבה מקרו כלכלית	25
4.....	שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים	29
4.1.....	הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים באופן כללי והוראות כלליות	29
4.2.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך	35
4.3.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות	42
4.4.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי	42
5.....	היבטי ממשל תאגידי	43
5.1.....	שינויים בנושאי משרה בקבוצה	43
5.2.....	שינויים בדירקטוריון החברה	43
5.3.....	תגמול יו"ר מגדל אחזקות והחברה ומנכ"ל החברה	44
5.4.....	בחירתם מחדש של רו"ח המבקרים של מגדל אחזקות ושל החברה	44
5.5.....	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	44
6.....	אירועים לאחר תקופת הדיווח	45

דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד ליום 30 בספטמבר 2016

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות קבוצת מגדל לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 ("תקופת הדוח").

הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין מצוי גם הדוח התקופתי המלא לשנת 2015 שפורסם ביום 29 במרס 2016 ("הדוח התקופתי").

1. תיאור החברה

1.1. כללי

מגדל חברה לביטוח בע"מ ("החברה" או "מגדל", "מגדל ביטוח"), באמצעות חברות הבנות שלה ("קבוצת מגדל", "הקבוצה"), פועלת בעיקר בתחום הביטוח, הפנסיה והגמל.

פעילות הביטוח של הקבוצה, מתבצעת באמצעות החברה. פעילות הפנסיה והגמל של הקבוצה, מתבצעת באמצעות חברות הבנות של החברה: מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופת גמל בע"מ ("מגדל מקפת" או "מקפת"), ויזמה קרן פנסיה לעצמאים בע"מ ("יזמה לעצמאים" או "יזמה").

הקבוצה מחזיקה גם בסוכנויות ביטוח, באמצעות מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ ("מגדל סוכנויות"), שהינה בשליטה מלאה של החברה.

בעלת השליטה המלאה בחברה הינה מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("מגדל אחזקות" ו/או "קבוצת מגדל אחזקות").

נכון למועד דוח זה, אליהו 1959 בע"מ (לשעבר אליהו חברה לביטוח בע"מ) ("אליהו בטוח" או "אליהו") מחזיקה כ-69% מהון המניות המונפק והנפרע של מגדל אחזקות¹. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.2. תחומי הפעילות של הקבוצה

תחומי הפעילות המהותיים העיקריים של הקבוצה הינם ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך, ביטוח בריאות, ביטוח כללי ואחר. לפרטים ראה באור 5 לדוחות הכספיים וכן סעיף 3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.3. התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי

להלן עדכונים לתיאור המובא בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי:

1.3.1. השפעת הסביבה הכלכלית - הירידה בעקום הריבית חסרת סיכון

הקבוצה פועלת בסביבה כלכלית המושפעת, בשנים האחרונות, בין היתר, מירידה ניכרת בעקום הריבית חסרת הסיכון. לשיעורי הריבית הנמוכים השלכה מהותית הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה ובכלל זה על גובה ההתחייבויות הביטוחיות של הקבוצה.

בהמשך לתנודתיות של עקום הריבית חסרת הסיכון שאפיינה את שנת 2015 אשר בסיכומה חלה ירידה מסוימת של עקום הריבית חסרת הסיכון לעומת סוף שנת 2014, במחצית הראשונה של שנת 2016 חלה ירידה נוספת של עקום הריבית חסרת הסיכון, שהביאה לגידול משמעותי בעתודות ביטוח חיים וכן חל גידול בהתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי בענפים בהם מחושבות ההתחייבויות על פי עקרונות הנוהג המיטבי. ברבעון השלישי של השנה ("הרבעון המדווח") חלה עלייה בריבית חסרת הסיכון אשר קיזזה בחלקה את הגידול האמור בעתודות. בדבר המשך עליית הריבית לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 3.1.3 להלן.

¹ כפי שנמסר למגדל אחזקות ע"י אליהו בטוח, אליהו בטוח שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של החברה, ראה באור 1 לדוחות הכספיים.

בנוסף, בעקבות פרסום **תקנות הביטוח לאומי (היוון) (תיקון), התשע"ו-2016 ("תקנות הביטוח הלאומי")**, לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%, עדכנה החברה את אומדניה בתחום הביטוח הכללי, ובהתאם לכך הגדילה את העתודות בענפי רכב חובה וחבויות. לפירוט נוסף, כמו גם בדבר דחיית מועד יישום התקנות, ראה סעיף 4.4.2 להלן.

סך ההפרשות שנרשמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ("התקופה המדווחת"), כתוצאה מהאמור, הינן בהיקף של כ-776 מיליון ש"ח² לפני מס, כאשר ברבעון המדווח חל קיטון בהפרשות אלו בכ-179 מיליון ש"ח לפני מס, לפירוט ראה סעיפים 2.2 ו-2.3 להלן ובאור 10א. לדוחות הכספיים.

בדבר רגישות ההתחייבויות הביטוחיות לירידה בריבית, ראה באור 1.ב.37. בדוחות הכספיים של החברה לשנת 2015.

במקביל לגידול בעתודות הביטוח שחל בתקופה המדווחת עקב ירידת עקום הריבית, נרשמו הכנסות שנבעו מעליית שערי איגרות החוב וכן עליות שערים במדדי המניות, כך שבסיכומה של התקופה המדווחת חל גידול ברווחים מהשקעות של החברה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, לפירוט ראה סעיפים 2.2, 2.3 ו-3 להלן.

השינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון משפיעים גם על הגרעון האקטוארי של עמית קרנות הפנסיה המנוהלות על ידי הקבוצה כמפורט להלן:

ביחס לחשבונות הפנסיונרים בקרנות הפנסיה החדשות נוצר גירעון בתקופה המדווחת וביחס לסך כל המבוטחים בקרן הפנסיה יוזמה ותיקה חל גידול בגירעון בתקופה המדווחת, זאת בעיקר כתוצאה מירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון המשמש להיוון ההתחייבויות כלפיהם.

יצוין כי מנגנון האיזון האקטוארי, ביחס לחשבונות הפנסיונרים בקרנות הפנסיה החדשות הנובע מגורמי תשואה וריבית וביחס לסך כל המבוטחים בקרן הפנסיה יוזמה ותיקה, מופעל לפי הנחיות האוצר רק אחת לשנה על פי תוצאות המאזן השנתי ולפיכך חלוקת עודף / גירעון בפועל, ככל שתהיה, תעשה רק לאחר תום שנת 2016.

1.3.2. התפתחויות אחרות בסביבה העסקית, ובכלל זה שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

ההסדרים הרגולטוריים שבוצעו בשנים האחרונות, הובילו לשינויים מהותיים בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך שהינו תחום הפעילות העיקרי בו עוסקת הקבוצה, המתבטאים בעיקר בגידול מכירות מוצר הפנסיה תוך הקטנת דמי הניהול הממוצעים בעסקאות הפנסיוניות בשוק, עידוד החיסכון הנצבר למטרת קיצבה לגיל הפרישה והגברת ההפצה הישירה.

בנוסף, ההסדרים הרגולטוריים שפורסמו לאחרונה, עשויים אף הם להוביל לשינויים מהותיים נוספים בתחום. להלן ההסדרים העיקריים אשר תוארו במסגרת פרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי וכן בדוח זה:

(א) בחודש יולי 2016 פורסמו **חוזר הוראות לעניין בחירת קופת גמל-תיקון והליך קביעת קרנות ברירת מחדל** על ידי משרד האוצר ("קרן ברירת מחדל נבחרת") אשר קובעים מנגנון לבחירת קופת גמל ברירת מחדל לעובד שלא בחר קופת גמל אחרת על אף שניתנה לו ההזדמנות לעשות כן. בחודש אוגוסט 2016 הודיע משרד האוצר על תוצאות הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו 2 קרנות קטנות אשר הציגו לעמיתים החדשים שיצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית מממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. ליישום

² לאחר הקטנה בסך של כ-154 מיליון ש"ח כתוצאה מעדכון אומדן שיעורי מימוש גמלה שבוצעה ברבעון השני של שנת 2016, ראה סעיף 2.3 להלן.

הוראות החוזר יכולות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, לפירוט ראה סעיף 4.2.7 להלן וכן באור 10ד. לדוחות הכספיים.

(ב) במסגרת תיקון 13 של חוק קופות הגמל³ (שפורסם בחודש נובמבר 2015) נקבעו התנאים בהם יאוחדו חשבונותיו של עמית בקרנות הפנסיה לתוך החשבון הפעיל שלו. לפרטים נוספים לרבות השלכות התיקון האמור על החברה ראה סעיף 6.3.10 בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 וכן סעיף 4.2.3 להלן.

(ג) בחודש דצמבר 2015 פורסם חוזר בעניין שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים, כולל הוראות ניד. לפרטים נוספים לרבות לעניין השלכות החוזר על החברה, ראה סעיף 6.3.3 (א) בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 וכן סעיף 4.2.9 להלן.

(ד) בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטת תקנות שנייה לעניין זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה. עניינה של טיוטת התקנות הוא מתן הוראות ביצוע בעקבות מסקנות הדוח של הצוות להגברת הוודאות בחיסכון הפנסיוני מחודש ינואר 2016, שהציע חלופות להקצאה של אגרות חוב מיועדות בין העמיתים מבלי לבצע שינוי במסגרת ההקצאה הכוללת של אגרות החוב המיועדות להוראות ביצוע. לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות של שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות, ראה סעיף 6.3.11 בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 וכן סעיף 4.2.15 להלן.

(ה) בחודש יוני 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 16), התשע"ו-2016, שעניינו התאמת הוראות שונות בחוק להסכם הקיבוצי שנחתם בחודש פברואר 2016 לפיו יוגדלו תשלומי המעסיק והפרשות העובד כך ששיעור התשלומים למרכיב תגמולי המעסיק יהיה אחיד בכל המוצרים הפנסיוניים ויעמוד על שיעור של 6.5% משכרו של העובד והעובד יהיה זכאי לשיעור ההפקדה שלא יפחת מזה הקבוע בתוספת השלישית (6.25% החל מיולי 2016 ו-6.5% החל מינואר 2017, בהתאם להסכם הקיבוצי). לפרטים נוספים לרבות השלכות צפויות של החוק האמור, ראה סעיף 6.3.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 וכן סעיפים 4.2.4 ו-4.2.5 להלן.

(ו) בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטת תיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשע"ו-2016. עניינו של התיקון לתקנות הוא בהוספת אפשרות לניוד כספים על ידי מקבל קצבת זקנה, וכן בהוספת אפשרות לניוד כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל להשקעה אחרת וכן מ"חשבון חדש" על פי תיקון מס' 13 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 לקופת גמל להשקעה. כמו כן במסגרת התיקון קוצרו מועדי הניוד. לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות של הטיטה האמורה על החברה, ראה סעיף 4.2.18 להלן.

לפירוט בדבר התפתחויות נוספות בהסדרים התחיקתיים ראה סעיף 4 להלן.

1.3.3 הסכם רכישת תיק התביעות הכלולות בביטוח כללי של אליהו בטוח בחברה

ביום 21 באפריל 2016, לאחר אישורו של בית המשפט ביום 31 במרס 2016, הושלמה עסקת העברת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח הכולל את התביעות (התלויות והעתידיות) של אליהו בטוח הנובעות מפוליסות ביטוח כללי שנמכרו על ידה עד ליום 31 בדצמבר 2012 לאחריותה של החברה. לפירוט ראה באור 12א. לדוחות הכספיים וכן דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 24 באפריל 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-054871.

ביום 4 באוגוסט 2016 אישרה האסיפה הכללית של מגדל אחזקות תיקון להסכם רכישת תיק ה-Run Off האמור, אשר עיקרו הינו תיקון בנוגע לחישוב סכום ההוצאות העקיפות אשר היה

³ תיקון חוק שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון 13 והוראות שעה), התשע"ו-2015.

על אליהו בטוח להעביר לחברה במועד השלמת ההסכם, לפירוט ראה דוחות מידיים של מגדל אחזקות מיום 28 ביוני 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-068965 ומספר אסמכתא 2016-01-068974 ומיום 4 באוגוסט 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-097930.

1.3.4 מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II

דרישות ההון החלות על מבטחים צפויות להיות מושפעות מדירקטיבת Solvency II, ("Solvency II") שמהווה שינוי יסודי ומקיף של הרגולציה הנוגעת להבטחת כושר הפירעון והלימות ההון של מבטח.

בשנים האחרונות פורסמו מטעם הממונה מספר מכתבים למנהלי חברות הביטוח בעניין מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II שהאחרונים שבהם פורסמו בחודש ספטמבר 2016 ("המכתבים").

בהתאם למכתבים, החל מיום 1 בינואר 2017, חברות ביטוח בישראל תידרשנה לעמוד ביחס כושר פירעון לפי הנחיות ההון החדשות בהתאם להוראות המעבר כאמור להלן. בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017 תידרשנה חברות הביטוח לתת גילוי אודות ההון הכלכלי וההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2016, בהתאם להוראות שתפרסם הממונה.

כמו כן נקבעו במכתבים הוראות גילוי בדוח הדירקטוריון לרבעון השלישי של שנת 2016 ובדוח הדירקטוריון לשנת 2016.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

(א) ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח ("SCR"). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

(ב) רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון") המחייבת השלמת הון מיידית.

בהתאם למכתבים, בכוונת הפיקוח לקבוע כי סף ההון יהיה שווה לסכום הנדרש לפי תקנות ההון הנוכחיות אך לא יותר מ-60% מה-SCR ולא פחות מ-40% מה-SCR.

המכתבים כוללים, בין היתר, הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

(1) עמידה בדרישות ההון (SCR): ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח ליום 1 בינואר 2017 יהא 60% מה-SCR, ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח ליום 31 בדצמבר 2017 יהא 80% מה-SCR והחל מ-31 בדצמבר 2018 ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח יהא ה-SCR.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח ביום 31 בדצמבר 2016. כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא. בדעת הממונה לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל חברות הביטוח יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך להערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA).

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS) - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן IQIS5) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה המפקחת בחודש אפריל 2016.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה מגדל ביטוח, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, למגדל ביטוח חוסר בהון בהיקף של כ-3.1 מיליארדי

ש"ח, לעומת חוסר בהון בהיקף של כ-4.5 מיליארד ש"ח לפי תרגיל IQIS4 (המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2014). החוסר בהון כאמור, הינו לאחר התחשבות בהוראות המעבר של הפיקוח לעניין סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות על ידי מגדל ביטוח אשר דרישת ההון הנוספת בגין היא בסך של כ-1.2 מיליארד ש"ח לפי IQIS5 וכ-1.5 מיליארד ש"ח בהתייחס ל-IQIS4.

החוסר בהון ליום 31 בדצמבר 2015 בהתחשב בגיוס הון משני שבוצע בשנת 2016 בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח הינו כ-2.2 מיליארד ש"ח.

תוצאות התרגילים לעיל אינם כוללים השפעת פעילות מגדל ביטוח ותוצאותיה בשנת 2016 על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות וכן השפעות אקסוגניות כגון שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

בהתחשב בהוראות המעבר לעמידה ב-SCR בהתאם למכתבים כאמור לעיל ועל סמך תוצאות תרגיל IQIS5 שמתייחס ליתרות ליום 31.12.2015, למגדל ביטוח אין חוסר בהון (קרי, 60% מה-SCR דלעיל) ליום 1 בינואר 2017. מגדל ביטוח תיחדר להשלים את ההון הנדרש העולה מהתרגיל עד ל-100% מה-SCR, בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018.

פעולות מגדל ביטוח לצמצום החוסר בהון, כגון הנפקות הון משני ושלישוני וצמצום סיכונים פיננסיים קוזזו במידה מסויימת, בין היתר, על ידי הגדלת דרישות הון בגין סיכונים ביטוחיים בעקבות פרסום הבהרות הפיקוח לתרחישים ביטוחיים במסגרת ההנחיה לביצוע IQIS5.

תוצאות תרגילי ה-IQIS מהוות אינדיקציה להשפעת משטר כושר פרעון מבוסס סולבנסי II ומשקפות, בעיקר, דרישות הון גבוהות יותר ביחס לדרישות ההון הקיימות בגין סיכונים פיננסיים (הן בתיק הנוסטרו והן בתיק המשתתף) וביטוחיים (בין היתר אריכות חיים, ביטולים ותחלואה).

מגדל ביטוח פועלת לעמידה ביעדי ההון על פי משטר ההון החדש על ידי הרחבת בסיס ההון שלה והתאמת תמהיל ההשקעות. כמו כן קיימות למגדל ביטוח אפשרויות להקטנת דרישות ההון באמצעים נוספים כגון ביצוע פעולות גידור בתיק הנוסטרו, רכישת ביטוחי משנה ועוד. השימוש באמצעים כאמור, עלול להשפיע באופן מהותי על הרווחיות העתידית של מגדל ביטוח, והוא ייבחן בהתחשב במחירים החלופיים שישררו באותה עת, בתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות ובמידת הצורך.

יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, התרגיל מבוצע כחלק מההיערכות ליישום המודל ככל שיחול במתכונתו הנוכחית, הבנת ההוראות החדשות והשלמת ההערכות האירגוניות והמיכונית.

כאמור על פי הנחיית הפיקוח, בוצעו מספר תרגילים המהווים סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח שמטרתם לכייל את המודל ולהתאימו. אי לכך, ייתכן שהתוצאות בפועל יהיו שונות מתוצאות התרגילים. יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, מגדל ביטוח נערכת לעמידה במשטר ההון החדש בהתאם לאינדיקציות המתקבלות מתוצאות התרגילים.

בעניין מכתב הממונה בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברות ביטוח, ובכלל זה יחס כושר הפירעון הנדרש לשם חלוקת דיבידנד כפי שנקבע במכתב, כמו גם יחס כושר הפירעון הנובע מתרגיל IQIS5, ראה באור 6ה לדוחות הכספיים וסעיפים 4.1.6 ו-4.1.7 להלן.

1.3.5 ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

ביום 28 ביוני 2016 אישר דירקטוריון מגדל אחזקות ודירקטוריון החברה, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול של מגדל אחזקות ביום 27 ביוני 2016, חידוש התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בקבוצת מגדל אחזקות, לנושאי משרה בקבוצת מגדל אחזקות, לרבות עבור בעל השליטה וקרוביו המכהנים כנושאי משרה בקבוצת מגדל אחזקות, מנכ"ל החברה ונושאי משרה המכהנים במגדל שוקי הון ובחברות בשליטת מגדל

שוקי הון. הביטוח יחודש לתקופה של 17 חודשים החל מיום 1 ביולי 2016, בגבולות אחריות של 120 מיליון דולר למקרה ובסך הכול לתקופת הביטוח ובתמורה לפרמיה שלא תעלה על 425,000 דולרים. לפירוט נוסף ראה דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 28 ביוני 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-068815.

1.3.6 פרסום תשקיף מדף וגיוס כתבי התחייבות נדחים ("אגרות חוב") (סדרה ה')

ביום 17 באוגוסט 2016 פרסמה מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ ("מגדל גיוס הון"), חברה בת של החברה, תשקיף מדף ("התשקיף"), אשר מכוחו, יכול שתנפיק בעתיד אגרות חוב ואופציות לאגרות חוב אשר יתכן וישמשו כהון משני מורכב או שלישוני מורכב של החברה. בהמשך לתשקיף המדף, הנפיקה מגדל גיוס הון 901,115,000 אגרות חוב (סדרה ה'), רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת, וזאת על פי דוח הצעת מדף מיום 27 בספטמבר 2016. שיעור הריבית השנתית אותה נושאות אגרות חוב ה' הינה 3.29% ואינה צמודה למדד. הריבית בגין אגרות החוב (סדרה ה') משולמת פעם בשנה, ביום 30 ביוני, בין השנים 2017 ל-2029. אגרות החוב (סדרה ה') תיפרענה בתשלום אחד ביום 30 ביוני 2029.

תמורת ההנפקות מאגרות חוב אלו הופקדה בחברה ובהתאם לאישורי המפקח הוכרו כהון משני מורכב בחברה, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני. החברה התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפירעון אגרות החוב (סדרה ה') למחזיקים בהן. בדבר דירוג אגרות החוב (סדרה ה') ראה סעיף 1.3.7 להלן. לפירוט ראה דוחות מידיים של מגדל אחזקות מיום 17 באוגוסט 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-105484, מיום 15 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-123688 ומיום 29 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-057117 וכן באור 16. לדוחות הכספיים.

1.3.7 דירוג מגדל ביטוח ואגרות החוב שגויסו באמצעות מגדל גיוס הון

בחודש ספטמבר 2016 הודיעה מדרוג על הורדת דירוג האיתנות הפיננסית (IFS) של החברה מ-Aaa.il ל-Aa1.il וכנגזר מכך הורדת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים (הון שלישוני מורכב) מ-Aa1.il (hyb) ל-Aa2.il (hyb) והורדת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני מורכב) מ-Aa2.il (hyb) ל-Aa3.il (hyb) שגויסו באמצעות מגדל גיוס הון. אופק הדירוג נותר יציב. כמו כן ביום 15 בספטמבר 2016 הודיעה מידרוג, על מתן דירוג של Aa3.il (hyb) לסדרה ה' שגויסה על ידי מגדל גיוס הון, כאמור בסעיף 1.3.6 לעיל.

לפירוט ראה דוח מידי של החברה מיום 12 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-122005 וכן דוח מידי של מגדל גיוס הון מיום 15 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-123625 ומיום 27 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-15-055125 וכן באור 16. לדוחות הכספיים.

1.3.8 מכרז ביטוח רכב לעובדי מדינה לשנת 2017

בהתאם להודעה שנמסרה לחברה מיום 18 בספטמבר 2016 על ידי אגף החשב הכללי של משרד האוצר, החברה נבחרה לאחת החברות אשר זכו במכרז ביטוח רכב לעובדי מדינה לשנת 2017 ("הודעת הזכייה"). בהודעת הזכייה נמסר, כי על פי נתוני המבטוחים של שנת הביטוח 2016, מספר המבטוחים בביטוח מקיף וחובה שבהם זכתה מגדל הינו כ-34,000 מבטוחים. להערכת החברה אומדן הפרמיה השנתית מוערך בהיקף של כ-160 מיליוני ש"ח. עוד נאמר בהודעת הזכייה כי אין עורך המכרז מחויב בהיקף מבטוחים או היקף כספי כלשהם. החברה אינה יודעת להעריך, בשלב זה, מה תהייה ההשפעה על תוצאותיה הכספיות.

ראה גם דוח מידי של החברה מיום 19 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-125377.

1.4 תיאור הסביבה העסקית

לעניין תיאור הסביבה העסקית, ראה סעיף 3 להלן.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עיני התאגיד

2.1. ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות

מיליוני ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	שינוי ב- %	2015	7-9/2016	7-9/2015	שינוי ב- %
תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך							
פרמיות שהורוחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽¹⁾	11,725.3	11,623.1	1%	15,955.9	4,108.2	3,893.3	6%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(183.0)	85.6		278.1	422.9	(321.4)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(219.1)	(105.3)		112.4	379.8	(398.6)	
תחום ביטוח בריאות							
פרמיות שהורוחו ברוטו	868.1	756.0	15%	1,024.5	303.6	264.4	15%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(12.4)	(10.7)		(25.7)	(0.8)	(26.9)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(15.6)	(21.9)		(35.4)	(3.1)	(31.2)	
תחום ביטוח כללי							
פרמיות שהורוחו ברוטו	1,624.4	1,496.0	9%	2,002.8	550.9	506.7	9%
פרמיות ברוטו	1,822.0	1,625.3	12%	2,050.2	487.6	458.4	6%
פרמיות בשייר	1,450.7	1,315.8	10%	1,639.4	413.1	372.0	11%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(137.4)	73.6		136.7	12.7	(14.4)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(144.6)	(20.1)		57.0	2.3	(55.7)	
סך תחומי הפעילות							
סה"כ פרמיות שהורוחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	14,217.7	13,875.1	2%	18,983.1	4,962.6	4,664.5	6%
סה"כ פרמיות ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽²⁾	14,415.3	14,004.4	3%	19,030.5	4,899.4	4,616.2	6%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(332.9)	148.5		389.2	434.8	(362.8)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(379.3)	(147.3)		134.0	379.0	(485.4)	
אחר⁽³⁾							
רווח לתקופה לפני מס	34.1	127.2		132.7	21.5	(7.8)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	47.7	26.6		58.6	9.8	(46.0)	
רווח (הפסד) לתקופה לפני מסים	(298.8)	275.7		521.9	456.3	(370.6)	
רווח (הפסד) כולל לתקופה לפני מסים⁽⁴⁾	(331.5)	(120.7)		192.6	388.7	(531.4)	
מסים על ההכנסה							
מסים על הכנסה - במונחי רווח לתקופה	(121.9)	68.1		147.6	138.3	(148.3)	
מסים על הכנסה - במונחי רווח כולל	(139.4)	(81.0)		21.7	113.9	(209.0)	
רווח (הפסד) לתקופה	(176.9)	207.6		374.3	318.0	(222.3)	
רווח (הפסד) כולל לתקופה	(192.1)	(39.7)		170.9	274.8	(322.4)	
תשואה להון (על בסיס רווח לתקופה)⁽⁵⁾	(3.8%)	4.5%		8.2%	7.5%	(4.6%)	
תשואה להון (על בסיס רווח כולל)⁽⁵⁾	(4.1%)	(0.9%)		3.7%	6.5%	(6.7%)	

(1) כולל תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים המיוחסים לקרנות הפנסיה וקופות הגמל אשר מנוהלות על ידי הקבוצה, אשר אינם נכללים בסעיף הפרמיות ודמי הגמולים בדוחות המאוחדים. תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקקים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

יצוין, כי נתוני דמי הגמולים בפנסיה עבור תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 וכן של הרבעון השלישי של שנת 2015 סווגו מחדש בהתאם להנחיות חוזר גופים מוסדיים 2016-9-3, לפיהן סעיף תקבולים מדמי הגמולים לא יכלול זקיפת דמי גמולים בגין עמית נכה וריסק מצבירה על ידי הקרן בסכום שאיננו מהותי.

(2) בביטוח כללי כולל נתוני פרמיות ברוטו ובביטוח חיים ובריאות כולל פרמיות שהורוחו ברוטו.

(3) סעיף אחר כולל בעיקרו את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה, פעילויות נלוות או משיקות לפעילות הקבוצה, אשר אינן בהיקף מהותי, וכן הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות וכן התאמות במסגרת איחוד הדוחות.

(4) הרווח הכולל לתקופה כולל גם את תוצאות פעילות ההשקעה של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה (תיק הנוסטרו) שטרם מומשו, לעומת זאת הרווח לתקופה כולל את תוצאות פעילות ההשקעה של ניירות ערך שמומשו בתקופת הדוח החל מיום הרכישה, לפיכך, הפער בין הרווח הכולל לתקופה לבין הרווח לתקופה מושפע בעיקרו מעיתוי המימוש של רווחים או הפסדים מניירות ערך, זאת מלבד מקרים בהם נרשמת הפרשה לירידת ערך אשר נזקפת לדוח רווח והפסד אף טרם המימוש. החברה משתמשת בעיקר ברווח הכולל לצורך מדידת תוצאותיה.

(5) חישוב התשואה להון בוצע על בסיס התאמת יתרת ההון לחלוקת דיבידנד במהלך התקופה המדווחת.

ההערות לעיל מתייחסות לאופן התיאור בכל חלקי דוח הדירקטוריון.

2.2 תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת הדוח

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל בסך כ-275 מיליון ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ-322 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל ברבעון המדווח הושפע מקיטון בהפרשות בביטוח חיים בסך כולל של כ-186 מיליון ש"ח לפני מס (כ-119 מיליון ש"ח לאחר מס) בשל עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, מזה: כ-122 מיליון ש"ח לפני מס בגין העתודה המשלימה לגמלאות וכ-64 מיליון ש"ח לפני מס בגין בחינת נאותות העתודות (LAT). עליית עקום הריבית הביאה גם לקיטון ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי בסך של כ-9 מיליון ש"ח לפני מס רק בענפים שבהם מחושבות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. בנוסף לכך, הרווח הושפע מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשוקי ההון על רקע עלייה בשערי המניות בארץ ובעולם.

לעומת זאת, ברבעון המקביל אשתקד נרשם כאמור הפסד כולל, אשר הושפע בעיקרו מהפסדים מהשקעות בשל ירידה בשערי המניות בארץ ובעולם. בנוסף חל גידול בהפרשה בביטוח חיים בסך של כ-12 מיליון ש"ח לפני מס כתוצאה מירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון.

לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

ברבעון המדווח נרשמו רווחים מהשקעות⁴ בסך של כ-2,003 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-2,096 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, כאשר בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-1,897 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-1,976 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, בתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-41 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-56 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ובביטוח כללי הסתכמו הרווחים מהשקעות בסך של כ-34 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-32 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

כתוצאה מן האמור לעיל, בהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים נרשם ברבעון המדווח מרווח פיננסי כולל חיובי לעומת מרווח פיננסי שלילי ברבעון המקביל אשתקד, בשל גידול בתשואות הריאליות שהושגו בהשקעות שאינן אגרות חוב מיועדות. בנוסף, נרשמו הכנסות ריאליות חיוביות מהשקעות מתחומי ביטוח כללי וביטוח בריאות לעומת הפסדים ריאליים מהשקעות ברבעון המקביל אשתקד, כמו כן נרשמו הכנסות חיוביות מהשקעות העומדות כנגד ההון לעומת הפסדים מהשקעות ברבעון המקביל אשתקד, זאת בשל תשואות חיוביות שהושגו על ידי הקבוצה ברבעון המדווח לעומת תשואות שליליות ברבעון המקביל אשתקד.

⁴ הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות כלולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים.

ברבעון המדווח חלה עלייה במדד המחירים לצרכן שהסתכמה ב-0.4% לעומת עלייה של 0.3% ברבעון המקביל אשתקד. לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד בתיקי הנוסטרו.

כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים שהונפקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

ברבעון המדווח דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים בתכניות המשתתפות ברווחים ששווקו עד 2004, הסתכמו בכ-111 מיליון ש"ח לפני מס בשל התשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה. לעומת זאת, ברבעון המקביל אשתקד הופחתו חלק מדמי הניהול המשתנים אשר נצברו מתחילת שנת 2015 בסך של כ-270 מיליון ש"ח לפני מס בשל התשואה השלילית שהושגה על ידי החברה.

בביטוח חיים חלה עלייה ברווח מסיכון בשל קיטון בתביעות, וכן חלה עלייה בדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

בנוסף, חלה עלייה קלה בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בפרמיות השוטפות חל גידול שנבע בעיקרו מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016, לפירוט ראה סעיפים 4.2.4 ו-4.2.5 להלן. מנגד, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חל קיטון לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

בסך המכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שהתבטאה הן בביטוח חיים והן בפנסיה.

בענף הפנסיה התגברה מגמת העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, ובענף הגמל העברות הכספים נטו נותרו ברמה גבוהה בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

בתחום ביטוח הבריאות, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות שהתבטאה בביטוח תאונות אישיות, ביטוח סיעודי ובביטוחי הקולקטיבים בשל גידול בתביעות. כמו כן, התוצאות הושפעו מעלייה בהוצאות.

בתחום ביטוח כללי, בביטוחי החבויות נרשם רווח חיתומי (ללא רווחי השקעה) לעומת הפסד חיתומי ברבעון המקביל אשתקד, ומנגד בביטוח רכב חובה חלה ירידה ברווח החיתומי. כמו כן בביטוח רכב רכוש חל צמצום בהפסד החיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד. לפירוט ראה סעיף 2.6.2 להלן.

2.3 תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת הדוח

בתקופה המדווחת נרשם הפסד כולל בקבוצה בסך של כ-192 מיליון ש"ח אשר נבע בעיקרו מהפרשות בסך כ-776 מיליון ש"ח לפני מס (כ-497 מיליון ש"ח לאחר מס) שרשמה החברה בביטוח חיים ובביטוח כללי בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון, ומעדכון שיעור ריבית ההיוון בענפי רכב חובה וחבויות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי, כמפורט להלן. במקביל לגידול בעתודות הביטוח שחל בתקופה המדווחת עקב ירידת עקום הריבית, נרשמו הכנסות מעליית שיערי איגרות החוב, וכן עליות שיערים במדדי המניות, כך שבסיכומה של התקופה המדווחת חל גידול ברווחים מהשקעות של החברה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בביטוח חיים חל גידול בהפרשה בסך כולל של כ-625 מיליון ש"ח לפני מס (כ-401 מיליון ש"ח לאחר מס). ההפרשה נובעת מגידול בעתודה המשלימה לגמלאות כתוצאה מירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון וכן בהפרשה בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT) בסך של כ-779 מיליון ש"ח לפני מס, לאחר הקטנה בסך של כ-154 מיליון ש"ח לפני מס כתוצאה מעדכון אומדן שיעורי מימוש גמלה ברבעון השני של שנת 2016.

בתחום הביטוח הכללי, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת פרסום תקנות ביטוח לאומי, לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3% ובהתאם לכך הגדילה את ההפרשות בענפי רכב חובה וחבויות, בעיקר ברבעון הראשון של השנה, בסך של כ-135 מיליון ש"ח בשייר לפני מס (כ-86 מיליון ש"ח לאחר מס), לפירוט ראה סעיף 2.6.3 להלן.

ירידת עקום הריבית הביאה גם להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח הכללי בסך של כ-16 מיליון ש"ח לפני מס (כ-10 מיליון ש"ח לאחר מס) רק בענפים שבהם מחושבות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנהג המיטבי.

לעומת זאת, בתקופה המקבילה אשתקד, החברה רשמה הפסד כולל בסך של כ-40 מיליון ש"ח אשר הושפע בעיקרו מתשואות נמוכות יותר שהושגו על ידי הקבוצה בשוקי ההון כאמור לעיל, וכן נרשמה הפרשה בביטוח חיים בסך כ-214 מיליון ש"ח לפני מס, בעיקר כתוצאה מיישום חוזר הממונה בדבר נאותות העתודות (LAT).

לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים וסעיף 1.3.1 לעיל.

בתקופה המדווחת נרשמו רווחים מהשקעות⁵ בסך של כ-2,971 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-1,177 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-2,713 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-1,075 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-56 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ובביטוח כללי הסתכמו הרווחים מהשקעות בסך של כ-96 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

כתוצאה מן האמור לעיל, בהכנסות הריאליות מהשקעות מתחום ביטוח כללי וביטוח בריאות ובהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון חלה עלייה, בשל התשואות הגבוהות יותר שהושגו על ידי הקבוצה בתקופה המדווחת. מנגד, במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה ירידה קלה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, בתקופה המדווחת חלה עלייה בדמי הניהול המשתנים שנרשמו בביטוח חיים אשר הסתכמו בכ-141 מיליון ש"ח (לפני מס) לעומת כ-10 מיליון ש"ח (לפני מס) בתקופה המקבילה אשתקד, בשל תשואות ריאליות גבוהות יותר שהושגו על ידי החברה בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

התקופה המדווחת התאפיינה ביציבות במדד המחירים לצרכן לעומת ירידה של 0.2% בתקופה המקבילה אשתקד. לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד בתיקי הנוסטרו.

כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים שהונפקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

בביטוח חיים חלה עלייה ברווח מסיכון בשל קיטון בתביעות, ירידה בהוצאות הנהלה וכלליות וכן עלייה בדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

כמו כן בתקופה המדווחת חלה ירידה בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, שנבעה בעיקרה מקיטון בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה שקוזז בחלקו בשל עלייה בפרמיות השוטפות.

בסך המכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך חלה עלייה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, כאשר במכירות תכניות ביטוח חיים חלה עלייה ומנגד במכירות הפנסיה חלה ירידה.

⁵ הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות לולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים.

בענף הפנסיה התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, ואילו בענף הגמל העברות הכספיים נטו נותרו ברמה גבוהה אם כי חל קיטון בהם בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, לפירוט ראה סעיף 2.4.4 להלן.

בתחום ביטוח הבריאות, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות שנבעה בעיקרה מהרעה בביטוח הוצאות רפואיות, לרבות השתלות וביטוחי קולקטיבים, אשר קוזזה בחלקה בשל שיפור בענף תאונות אישיות בשל קיטון בתביעות. כמו כן התוצאות הושפעו מגידול בהוצאות.

בתחום ביטוח כללי, נרשם הפסד חיתומי (ללא רווחי השקעה וללא עדכון העתודות בשל המלצות ועדת וינוגרד וירידת עקום הריבית) לעומת רווח חיתומי בתקופה המקבילה אשתקד, אשר התבטא בעיקרו בעלייה בהפסד החיתומי ברכב רכוש. בנוסף, בביטוח רכב חובה הרווח החיתומי היה נמוך מבתקופה המקבילה אשתקד, ואילו בענפי החבויות חל צמצום בהפסד החיתומי לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בעקבות הפחתת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25%, החל מיום 1 בינואר 2016, חלה עלייה ברווח הכולל של החברה, ברבעון הראשון של השנה, בסך של כ-30 מיליון ש"ח בגין הקטנת מסים נדחים בחברה ובחברות מוחזקות של החברה. לפירוט ראה באור 9ב. לדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן. כמו כן, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

2.4 תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

2.4.1 להלן פירוט של תמצית תוצאות פעילות התחום:

במיליוני ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	שינוי ב-%	2015	7-9/2016	7-9/2015	שינוי ב-%
ביטוח חיים							
פרמיות שוטפות שהורוחו ברוטו ותקבולים שוטפים בגין חוזי השקעה ⁽¹⁾	5,245.0	5,134.0	2%	6,828.5	1,809.7	1,719.1	5%
פרמיות חד פעמיות ותקבולים חד פעמיים בגין חוזי השקעה ⁽¹⁾	720.2	1,128.2	(36%)	1,679.4	293.4	333.2	(12%)
פרמיות שהורוחו ברוטו כולל חוזי השקעה בביטוח חיים	5,965.3	6,262.1	(5%)	8,507.9	2,103.2	2,052.3	2%
דמי ניהול	632.7	476.5	33%	857.9	280.5	(115.4)	(343%)
רווח (הפסד) לתקופה	(228.9)	12.4		198.2	404.4	(348.3)	
רווח (הפסד) כולל	(265.9)	(170.4)		40.9	362.4	(421.3)	
פנסיה							
דמי גמולים ⁽²⁾	4,609.0	4,220.0	9%	5,767.0	1,621.0	1,460.0	11%
דמי ניהול	256.8	257.5	(0%)	348.6	86.9	85.6	1%
רווח לתקופה	34.5	55.2		70.5	15.2	20.7	
רווח כולל	35.1	49.1		64.3	14.5	18.5	
גמל							
דמי גמולים	1,151.0	1,141.0	1%	1,681.0	384.0	381.0	1%
דמי ניהול	89.5	99.8	(10%)	131.6	29.3	31.8	(8%)
רווח לתקופה	11.4	18.0		9.3	3.3	6.2	
רווח כולל	11.6	16.0		7.2	2.9	4.3	
סה"כ פרמיות שהורוחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	11,725.3	11,623.1	1%	15,955.9	4,108.2	3,893.3	6%
סה"כ דמי ניהול	979.0	833.7	17%	1,338.0	396.6	2.0	
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה	(183.0)	85.6		278.1	422.9	(321.4)	
סה"כ רווח (הפסד) כולל	(219.1)	(105.3)		112.4	379.8	(398.6)	

(1) הפרמיות השוטפות בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-5,134 מיליון ש"ח לעומת כ-5,055 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המדווח בכ-1,771 מיליון ש"ח לעומת כ-1,688 ברבעון המקביל אשתקד.

הפרמיות החד פעמיות בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-505 מיליון ש"ח לעומת כ-657 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המדווח בכ-212 מיליון ש"ח לעומת כ-197 ברבעון המקביל אשתקד.

בעניין סיווג מחדש בגין פוליסות ביטוח שהונפקו למבוטחים שמלאו להם 60 שנה וכוללות מקדם המרה, ראה באור ג2. לדוחות הכספיים.

(2) יצוין, כי נתוני דמי הגמולים בפנסיה עבור תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 וברבעון השלישי של שנת 2015 סווגו מחדש בהתאם להנחיות חוזר גופים מוסדיים 2016-9-3, לפיהן סעיף תקבולים מדמי הגמולים לא יכלול זקיפת דמי גמולים בגין עמית נכה וריסק מצבירה על ידי הקרן בסכום שאיננו מהותי.

2.4.2. להלן פירוט התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנוהלים בפנסיה ובגמל בקבוצה :

במיליוני ש"ח	30.9.2016	30.9.2015	% השינוי	31.12.2015
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	85,375	79,323	8%	81,581
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	28,011	27,112	3%	27,342
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה - ביטוח חיים	113,386	106,435	7%	108,923
נכסים מנוהלים בפנסיה	53,908	48,096	12%	50,048
נכסים מנוהלים בגמל	15,216	15,109	1%	15,416
סה"כ ביטוח החיים וחיסכון לטווח ארוך	182,510	169,641	8%	174,387

2.4.3. תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך ברבעון השלישי של שנת 2016

(א) ביטוח חיים

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח והתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שנבעה בעיקרה מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016, לפירוט ראה סעיפים 4.2.4 ו-4.2.5 להלן. מנגד, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה ירידה לעומת הרבעון השלישי של שנת 2015.

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת⁶ (במונחים שנתיים) הסתכם בתקופה המדווחת בכ-2.0% לעומת כ-1.6% ברבעון המקביל אשתקד.

רווח כולל לפני מס

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל לעומת הפסד כולל ברבעון המקביל אשתקד. הרווח הכולל ברבעון המדווח הושפע בעיקרו מרישום דמי ניהול משתנים בפוליסות המשתפות ברווחים בביטוח חיים בתכניות המשתתפות ברווחים ששווקו עד 2004, בסך של כ-111 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת הרבעון המקביל אשתקד בו הופחתו חלק מדמי הניהול המשתנים אשר נרשמו מתחילת שנת 2015 בסך של כ-270 מיליון ש"ח (לפני מס). בנוסף, בהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים נרשם מרווח פיננסי כולל חיובי לעומת מרווח פיננסי שלילי ברבעון המקביל אשתקד.

ברבעון המדווח חל קיטון בהפרשות בביטוח חיים בסך כולל של כ-186 מיליון ש"ח (לפני מס) בשל עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, מזה: כ-122 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות וכ-64 מיליון ש"ח בגין בחינת נאותות העתודות (LAT). לעומת גידול בהפרשה בסך של כ-12 מיליון ש"ח (לפני מס) כתוצאה מירידה בשיעורי הריבית של עקום הריבית ברבעון המקביל אשתקד.

לפירוט ראה סעיף 2.2 לעיל וכן באור 10א. לדוחות הכספיים.

⁶ שיעור הפדיונות מחושב כשיעור מתוך התחייבויות ביטוחיות בעלות רכיבי חיסכון.

ברוח מסיכון חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד בשל קיטון בתביעות, וכן חלה עלייה בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

(ב) קרנות פנסיה

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-11% בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר הושפעה ממכירות חדשות וכן מהגדלות שכר, בניכוי ביטולים.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה ברבעון המדווח לעומת הרבעון השלישי של שנת 2015 נבעה בעיקרה מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות. דמי הניהול נותרו ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד על אף הגידול בהיקף הנכסים המנוהלים, זאת בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

(ג) קופות גמל

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה קלה בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בגמל ברבעון המדווח לעומת המקביל אשתקד הושפעה בעיקרה מירידה בהכנסות מדמי ניהול בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

2.4.4 תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016

(א) ביטוח חיים

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה קלה בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה ירידה לעומת תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015.

על פי נתוני משרד האוצר⁷, נכון ליום 30.9.2016 היקף הנכסים המצרפי בביטוח חיים משתף ברווחים הסתכם בכ-256 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-10% לעומת 30.9.2015 (לעומת כ-8% בקבוצה).

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם בתקופה המדווחת בכ-1.9% לעומת כ-1.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הגידול בהפסד הכולל בביטוח חיים, הושפע בעיקרו מגידול בהפרשה בסך כולל של כ-625 מיליון ש"ח (לפני מס) לעומת הפרשה בסך של כ-214 מיליון ש"ח (לפני מס) בתקופה המקבילה אשתקד. לפירוט ראה סעיף 2.3 לעיל וכן באור 10א. לדוחות הכספיים.

מנגד, בתקופה המדווחת חלה עלייה בדמי הניהול המשתנים שנרשמו בביטוח חיים, אשר הסתכמו בכ-141 מיליון ש"ח לעומת כ-10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה

⁷ מבוסס על נתוני אתר "ביטוח נט".

אשתקד, בשל עלייה בתשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים, חלה ירידה קלה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, חלה עלייה ברווח מסיכון לעומת התקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מקיטון בתביעות, ירידה בהוצאות הנהלה וכלליות ועלייה בדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

לפירוט נוסף בנוגע למרווח הפיננסי הכולל בביטוח חיים ראה גם באור 2.ג.5 לדוחות הכספיים.

(ב) קרנות פנסיה

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה של כ-9% בדמי הגמולים אשר הושפעה ממכירות חדשות וכן מהגדלות שכר, בניכוי ביטולים.

על פי נתוני משרד האוצר⁸, היקף דמי הגמולים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם בכ-23,835 מיליון ש"ח לעומת כ-20,527 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-16%.

דמי הגמולים בפנסיה אינם כוללים העברות כספיים בגין מעבר עמיתים מקרן לקרן. העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-836 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת לעומת כ-484 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

על פי נתוני משרד האוצר⁹ נכון ליום 30 בספטמבר 2016, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות הסתכם בכ-244 מיליארד ש"ח, לעומת כ-210 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 (עלייה של כ-16%) ולעומת כ-220 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2015 (עלייה של כ-11%).

בנכסים המנוהלים בקבוצה, חלה עלייה של כ-12% נכון ליום 30 בספטמבר 2016 לעומת 30 בספטמבר 2015, אשר הושפעה מהעלייה בצבירה שוטפת נטו¹⁰ וכן מעלייה ברווחי השקעות.

כתוצאה מהאמור לעיל, חלה בתקופה המדווחת ירידה בנתח השוק של הקבוצה בענף קרנות הפנסיה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה בתקופה המדווחת לעומת תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הושפעה מעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות וכן מגידול בהפחתת הוצאות רכישה נדחות. מנגד, נרשמה עלייה בהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו.

דמי הניהול נותרו ברמה דומה לתקופה המקבילה אשתקד על אף הגידול בהיקף הנכסים המנוהלים, זאת בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

⁸ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

⁹ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

¹⁰ צבירה שוטפת, נטו, מוגדרת כדמי גמולים בתוספת מעבר עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי פנסיה.

קופות גמל (ג)**היקף הפעילות**

בתקופה המדווחת חלה עלייה קלה בדמי הגמולים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. דמי הגמולים בגמל אינם כוללים העברות כספים בגין מעבר עמיתים מקרן לקרן. העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-701 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת לעומת כ-901 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

על פי נתוני משרד האוצר¹¹ נכון ליום 30 בספטמבר 2016, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קופות הגמל הסתכם בכ-393 מיליארד ש"ח, לעומת כ-374 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 (עלייה של כ-5%), ולעומת כ-382 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2015 (עלייה של כ-3%).

בהיקף הנכסים המנוהלים בקבוצה לעומת 30 בספטמבר 2015 חלה עלייה של כ-1%, שהושפעה בעיקרה מגידול ברווחים מהשקעות שקוזזה ברובה כתוצאה מהעברות כספים נטו בגין מעבר עמיתים לגופים מוסדיים אחרים.

כתוצאה מהאמור לעיל, חלה ירידה בנתח השוק של הקבוצה בענף קופות הגמל במונחי נכסים מנוהלים בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2015.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בגמל בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד הושפעה בעיקרה מירידה בהכנסות מדמי ניהול הנובעת מירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים. מנגד, חלה ירידה מסוימת בהוצאות הנהלה וכלליות.

פרטים נוספים בהתפתחות הרווח בביטוח חיים. 2.4.5**(א) תשואות משוקללות בפוליסות המשתתפות ברווחים (באחוזים):**

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')			
2015	1-9.2015	1-9.2016	
3.72	0.72	2.10	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
2.65	0.24	1.40	תשואה ריאלית חיובית נטו
2.79	0.52	2.10	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
1.73	0.04	1.40	תשואה נומינלית חיובית נטו
פוליסות שהוצאו החל משנת 2004			
2015	1-9.2015	1-9.2016	
2.65	(0.14)	1.72	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) ברוטו
1.43	(1.04)	0.81	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו
1.74	(0.34)	1.72	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו
0.52	(1.24)	0.81	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

¹¹ מבוסס על נתוני אתר ה"גמל-נט".

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')				
רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016
(3.09)	2.97	(0.42)	1.02	1.47
(2.77)	2.39	(0.57)	0.82	1.13
(2.80)	2.25	(1.32)	1.54	1.88
(2.47)	1.68	(1.47)	1.34	1.53

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004				
רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016
(3.49)	2.80	(0.56)	0.92	1.37
(3.78)	2.49	(0.86)	0.61	1.05
(3.21)	2.08	(1.46)	1.42	1.76
(3.49)	1.78	(1.76)	1.13	1.47

(ב) רוחי השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול בגינם

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רוחי השקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתפים ברווחים ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה וזאת על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה:

2015	1-9.2015	1-9.2016	
במיליוני ש"ח			
			רוחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו
925	(303)	1,105	למבוטחים לאחר דמי ניהול
858	476	633	דמי ניהול

רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016
במיליוני ש"ח				
(2,118)	1,228	(1,113)	1,001	1,217
(116)	382	158	194	281

רווחי (הפסדי) ההשקעה
שנזקפו למבוטחים לאחר דמי
ניהול
דמי ניהול

תשואות משוקללות בקרנות פנסיה (באחוזים) (ג)

מגדל מקפת (אישית) - אפיק כללי			תשואה פיננסית לתקופה
2015	1-9.2015	1-9.2016	תשואה נומינלית ברוטו
2.42	0.47	2.27	

מגדל מקפת (אישית) - אפיק כללי				
רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016
(2.58)	1.94	(1.19)	1.49	1.98

תשואה נומינלית חיובית
(שלילית) ברוטו

2.5 תחום ביטוח בריאות

2.5.1 להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח בריאות (במיליוני ש"ח):

שינוי ב-%	7-9/2015	7-9/2016	2015	שינוי ב-%	1-9/2015	1-9/2016
15%	264.4	303.6	1,024.5	15%	756.0	868.1
	(26.9)	(0.8)	(25.7)		(10.7)	(12.4)
	(31.2)	(3.1)	(35.4)		(21.9)	(15.6)

2.5.2 היקף הפעילות

העלייה בפרמיות ברבעון השלישי של שנת 2016 ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 לעומת התקופות המקבילות אשתקד נובעת בעיקרה מגידול בפרמיות ביטוחי פרט, הנובעת ממכירות החדשות בניכוי ביטולים וכן מגידול מסוים בפרמיות ביטוחי הקולקטיבים. מגמת העלייה בפרמיות ניכרת בכל מוצרי הבריאות אותם הקבוצה משווקת.

2.5.3 תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת הדוח

רווח כולל לפני מס

ברבעון המדווח חל גידול ניכר בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, אשר השפיעו בעיקר על תוצאות ענף ביטוח סיעודי לעומת הפסדים בהשקעות הריאליות ברבעון המקביל אשתקד.

מנגד, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות שהתבטאה בביטוח תאונות אישיות, בביטוח סיעודי ובביטוחי הקולקטיבים בשל גידול בתביעות. כמו כן, התוצאות הושפעו מעלייה בהוצאות.

2.5.4. תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של השנה**רווח כולל לפני מס**

בתקופה המדווחת חל גידול בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, אשר השפיעו בעיקר על תוצאות ענף ביטוח סיעודי.

מנגד, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות שנבעה בעיקרה מהרעה בביטוח הוצאות רפואיות, לרבות השתלות ובביטוחי הקולקטיבים, אשר קוזזה בחלקה בשל שיפור בענף תאונות אישיות בשל קיטון בתביעות. כמו כן התוצאות הושפעו מגידול בהוצאות.

לפירוט נוסף ראה באור 3.ג.5 לדוחות הכספיים.

2.6 תחום ביטוח כללי

2.6.1 להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח כללי :

מיליוני ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	שינוי ב-%	2015	7-9/2016	7-9/2015	שינוי ב-%
רכב חובה							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	414.1	411.1	1%	509.9	120.3	115.7	4%
פרמיות בשייר	407.4	403.7	1%	498.5	118.0	113.2	4%
רווח לתקופה	(58.5)	109.0		164.9	(3.7)	32.3	
רווח (הפסד) כולל	(62.0)	59.3		122.0	(8.5)	10.4	
רכב רכוש							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	594.6	510.9	16%	646.6	181.6	153.7	18%
פרמיות בשייר	590.1	508.7	16%	643.7	180.2	153.1	18%
רווח (הפסד) לתקופה	(68.2)	(39.9)		(46.0)	(13.6)	(19.8)	
רווח (הפסד) כולל	(68.9)	(48.4)		(52.6)	(14.8)	(23.4)	
רכוש אחר							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	532.9	464.3	15%	588.2	126.4	136.3	(7%)
פרמיות בשייר	231.9	211.9	9%	268.6	72.7	67.7	7%
רווח (הפסד) לתקופה	40.7	45.4		46.3	10.2	15.9	
רווח (הפסד) כולל	40.3	41.0		42.7	9.6	13.8	
חבויות							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	280.4	239.1	17%	305.5	59.4	52.7	13%
פרמיות בשייר	221.3	191.5	16%	228.7	42.1	37.9	11%
רווח (הפסד) לתקופה	(51.4)	(40.9)		(28.5)	19.8	(42.8)	
רווח (הפסד) כולל	(54.1)	(72.0)		(55.2)	16.0	(56.5)	
סה"כ תחום ביטוח כללי							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	1,822.0	1,625.3	12%	2,050.2	487.6	458.4	6%
פרמיות בשייר	1,450.7	1,315.8	10%	1,639.4	413.1	372.0	11%
רווח (הפסד) לתקופה	(137.4)	73.6		136.7	12.7	(14.4)	
רווח (הפסד) כולל	(144.6)	(20.1)		57.0	2.3	(55.7)	

(1) ברבעון המדווח, מגדל ביטוח בחרה לשקף את רישום הסכם רכישת תיק התביעות הכלולות בביטוח כללי של אליהו בטוח במגדל ביטוח בסך של כ-335 מיליון ש"ח בשינוי יתרות מאזניות בלבד. הצגה זו, בוצעה חלף ההצגה של הכרה בסעיף הפרמיות ובסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בדוח רווח והפסד כפי שנעשה ברבעון הקודם, שכן לדעת מגדל ביטוח הצגה זו משקפת את העסקה בצורה נאותה יותר.

לשינוי הנ"ל אין השפעה על התוצאות הכספיות של מגדל ביטוח. הנתונים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 סווגו בהתאם. לפירוט ראה באור 12א. לדוחות הכספיים.

2.6.2.

תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת 2016**היקף הפעילות**

ברבעון המדווח חלה עלייה בפרמיות ברוטו אשר התבטאה בעיקרה בגידול בפרמיות ביטוחי רכב רכוש בשל גידול בכמות הפוליסות, הן בביטוחים הפרטיים והן בביטוחי הקולקטיבים, וכן מעלייה בפרמיה הממוצעת. מנגד, חל קיטון בפרמיות בביטוחי רכוש אחרים, על אף גידול בכמות הפוליסות, זאת בשל שינוי במועדי חידוש פוליסות בהם הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים.

רווח כולל לפני מס

המעבר מהפסד כולל ברבעון המקביל אשתקד לרווח כולל ברבעון המדווח נבע בעיקרו מעלייה בהכנסות הריאליות מהשקעות.

בנוסף, במסגרת בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המיושמת החל מיום 31 בדצמבר 2015, חל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים אשר לגביהן חלים עקרונות אלה בסך של כ-9 מיליון ש"ח לפני מס בשל עלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון.

מנגד, בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי (בהמשך להמלצות ועדת וינוגרד), לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת האמור ובהתאם לכך הגדילה את ההפרשות, בעיקר בענף רכב חובה, בסך של כ-16 מיליון ש"ח בשייר (לפני מס).

לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

להלן ניתוח התוצאות החיתומיות לפי ענפים:

בענף רכב חובה, מעבר לגידול האמור בעתודות שנבע מפרסום תקנות הביטוח הלאומי, חלה ירידה ברווח החיתומי (ללא רווחי השקעה) לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר הושפעה בחלקה מירידת תעריפים. כמו כן, יש לציין כי עד ליום 31.12.2015 הייתה נהוגה שיטת עודף הכנסות על הוצאות, ואילו החל משנת 2016 רישום הרווח בוצע לפי עקרונות הנוהג המיטבי, ראה בעניין זה באור 10א. לדוחות הכספיים.

בענף רכב רכוש חל צמצום בהפסד החיתומי ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד בעיקר בשל עלייה בתעריפים, אשר באה לידי ביטוי ברבעון המדווח.

בענפי רכוש (ללא רכב) חלה ירידה בתוצאות החיתומיות שנבעה בעיקרה מרמת תביעות נמוכה יחסית ברבעון המקביל אשתקד וכן מעלייה בהוצאות.

בענפי החבויות מעבר לקיטון האמור בעתודות שנבע מהעלייה בעקום הריבית כאמור לעיל, נרשם ברבעון המדווח רווח חיתומי לעומת הפסד חיתומי ברבעון המקביל אשתקד, אשר נבע בעיקרו מהתפתחות חיוביות בניסיון התביעות, לעומת הרבעון המקביל אשתקד בו חלה החמרה בעיקר בענף אחריות מעבידים.

2.6.3.

תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016**היקף הפעילות**

בתקופה המדווחת חלה עלייה בפרמיות ברוטו אשר התבטאה בביטוח רכב כוש בעקבות גידול בכמות הפוליסות, הן בביטוחים הפרטיים והן בביטוחי הקולקטיבים, וכן מעלייה בפרמיה הממוצעת. בנוסף, חלה עלייה בפרמיות בביטוחי רכוש אחרים ובביטוחי חבויות שהושפעה בחלקה מעלייה בכמות הפוליסות, כמו גם משינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים.

רווח כולל לפני מס

הגידול בהפסד הכולל בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה בשנת 2015 הושפע בעיקרו מהגדלת העתודות האקטואריות בעקבות פרסום תקנות ביטוח לאומי וירידה בעקום ריבית ההיוון, כמתואר להלן, וכן מגידול בהפסד החיתומי בביטוח רכב כוש. מנגד, בהכנסות הריאליות מהשקעות חלה עלייה.

בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי (בהמשך להמלצות ועדת וינוגרד), לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת האמור ובהתאם לכך הגדילה את ההפרשות, בעיקר ברבעון הראשון של שנת 2016, בסך של כ-135 מיליון ש"ח בשייר לפני מס, מתוכן בענף רכב חובה כ-100 מיליון ש"ח ובענף חבויות כ-35 מיליון ש"ח. ההשפעה לאחר מס בגין ענפים אלו הסתכמה לסך של כ-86 מיליון ש"ח, לפירוט ראה באור 2.א10 לדוחות הכספיים.

כמו כן, במסגרת בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המיושמת החל מיום 31 בדצמבר 2015, חל גידול בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים אשר לגביהן חלים עקרונות אלה בסך של כ-16 מיליון ש"ח לפני מס בשל ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון. לפירוט ראה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

להלן ניתוח התוצאות החיתומיות לפי ענפים:

בענף רכב חובה מעבר לגידול בעתודות שנבע מפרסום תקנות הביטוח הלאומי כאמור לעיל, חלה ירידה ברווח החיתומי (ללא רווחי השקעה) לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר הושפעה בחלקה מירידת תעריפים. כמו כן, יש לציין כי עד ליום 31.12.2015 הייתה נהוגה שיטת עודף הכנסות על הוצאות, ואילו החל משנת 2016 רישום הרווח בוצע לפי עקרונות הנוהג המיטבי, ראה בעניין זה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

בענף רכב כוש חל גידול בהפסד החיתומי בתקופה המדווחת שהושפע בעיקרו מהחמרה בניסיון התביעות.

בענפי רכוש (ללא רכב) סך התוצאות החיתומיות נותרו ברמה דומה לתקופה המקבילה אשתקד.

בענפי החבויות, מעבר לגידול בעתודות שנבע מפרסום תקנות הביטוח הלאומי והירידה בעקום הריבית כאמור לעיל, נרשם הפסד חיתומי אשר נובע משיעור נזקים גבוה המתבסס על התפתחות תביעות העבר בתוספת מרווח סיכון על פי עקרונות הנוהג המיטבי עם התאמות לתמהיל העסקים שהתקבלו ועדכוני תעריפים בענפי צד ג' ואחריות מעבידים, אשר היה נמוך משמעותית מזה שבתקופה המקבילה אשתקד.

2.7

נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים

מיליוני ש"ח	30.9.2016	30.9.2015	% השינוי	31.12.2015
סה"כ מאזן	131,643	122,922	7%	125,668
סה"כ נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	88,012	81,805	8%	83,644
סה"כ הון	4,493	4,476	-	4,687
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	121,012	113,435	7%	115,639
מתוך:				
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	87,243	81,017	8%	83,313
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	33,768	32,418	4%	32,326

הגידול הן בהיקף הנכסים והן בהיקף ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה הושפע בעיקרו מהגידול בצבירות נטו בתיק הנכסים וכן מהתשואות שהושגו על ידי החברה בשוקי ההון.

ביתרות המזומנים ושווי המזומנים חלה עלייה מכ-9.8 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015 לכ-10.5 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2016, אשר נובעת בעיקרה מגידול בתזרימי מזומנים מפעילות מימון. לפירוט ראה דוח תזרימי המזומנים בדוחות הכספיים.

הקיטון בהון לעומת 31 בדצמבר 2015 נובע בעיקרו מהפסד כולל בסך כ-192 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת.

ההון הקיים בחברה ליום 30.9.2016, על פי תקנות והנחיות הממונה המחושב על-פי תקנות ההון הינו כ-7,476 מיליוני ש"ח, כולל הון משני ושלישוני מורכב של כ-2,991 מיליון ש"ח (בניכוי סכום בסך של כ-615 מיליון ש"ח בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב). לחברה עודף של כ-3,214 מיליוני ש"ח מעל ההון המינימלי הנדרש כאמור.

בסוף הרבעון המדווח בוצעה על ידי מגדל גיוס הון הנפקה של אגרות חוב (סדרה ה') בערך נקוב של כ-901 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקות מאגרות חוב אלו הופקדה בחברה ובהתאם לאישורי המפקח הוכרה כהון משני מורכב בחברה, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני. לפירוט ראה סעיף 1.3.6 לעיל וכן באור 16. בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון ראה פירוט בבאור 6 בדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר היערכות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2, ראה באור 2.6. בדוחות הכספיים וסעיף 1.3.4 לעיל. בעניין מכתב הממונה בנוגע לחלוקת דיבידנד על ידי חברות ביטוח ראה סעיף 4.1.6 להלן וכן באור 6.ה לדוחות הכספיים.

2.8. מקורות מימון

31.12.2015	30.9.2015	30.9.2016	במיליוני ש"ח
3,001	2,890	3,701	התחייבויות פיננסיות
2,717	2,019	3,610	הלוואות לזמן ארוך ⁽¹⁾
-	-	-	הלוואות לזמן קצר
284	871	91	נגזרים ⁽²⁾
מזה:			
נגזרים בגין התחייבויות עבור פוליסות			
237	780	57	תלויות תשואה

(1) יתרת הלוואות לזמן ארוך נכון ליום 30.9.2016 מורכבת בעיקרה מהנפקות של מגדל גיוס הון שיתרתן בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-3,606 מיליון ש"ח. אגרות החוב האמורות משמשות במגדל ביטוח כהון משני ושלישוני מורכב, לפי העניין, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני.

הגידול בירת הלוואות לזמן ארוך לעומת דצמבר 2015 נובע מהנפקת אגרות חוב סדרה ה' בחודש ספטמבר 2016 שיתרתה בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-888 מיליון ש"ח, לפירוט נוסף ראה סעיף 1.3.6 לעיל.

(2) יתרת הנגזרים הכלולה בהתחייבויות הפיננסיות משקפת את ההתחייבות שנוצרה ליום המאזן בשל הפעילות בנגזרים, בעיקר בנושא החשיפה למט"ח.

3. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית

3.1. סביבה מקרו כלכלית

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על הקבוצה¹².

3.1.1. התפתחויות במשק ובתעסוקה

הקבוצה פועלת במסגרת המשק הישראלי אשר מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני משליך על מכירותיה בתחומים שונים, על היקף תביעות הביטוח ועל עלויות שונות הכרוכות בתפעולה. לרמת התעסוקה והשכר השפעה בעיקר על היקף עסקי ביטוח חיים והחיסכון לטווח ארוך.

הסביבה העולמית - בתקופה המדווחת נמשכה הצמיחה המתונה בפעילות הכלכלית העולמית, תוך ירידה בקצב גידול הסחר העולמי.

המשק הישראלי - בתקופה המדווחת, חלה האצה מסוימת בקצב הצמיחה במשק, כאשר הצריכה הפרטית הוסיפה לתמוך בהתרחבות התוצר, ובנוסף בלטה העלייה בהשקעות בנכסים קבועים. בייצוא נרשמה מגמה מעורבת, תוך ירידה ברבעון השלישי לאחר עלייה בשני הרבעונים הראשונים של שנת 2016.

על פי אומדן ראשון לרבעון השלישי של שנת 2016 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מיום 16 בנובמבר 2016, ברבעון השלישי של שנת 2016 עלה התוצר המקומי הגולמי בשיעור של כ-3.2% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 4.9% ברבעון השני, של כ-3.2% ברבעון הראשון של שנת 2016, ועלייה של כ-2.5% בשנת 2015 כולה. בתוצר נלפס חלה ברבעון המדווח עלייה של כ-1.1% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 3.0% ברבעון השני, של כ-1.3% ברבעון הראשון של שנת 2016, ועלייה של כ-0.5% בשנת 2015. התמ"ג העסקי עלה ברבעון

¹² הסקירה מבוססת, בין היתר, על פרסומי בנק ישראל ועל פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

המדווח בכ-3.6% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 5.2% ברבעון השני, של כ-2.4% ברבעון הראשון של שנת 2016. ולאחר עלייה של כ-2.3% בשנת 2015.

העלייה בתוצר ברבעון השלישי של שנת 2016 משקפת עלייה בהשקעה בנכסים קבועים (כ-12.2% בחישוב שנתי), בהמשך לעלייה בשני הרבעונים הקודמים, עליה בהוצאה לצריכה פרטית (כ-2.9%), אך במידה מתונה יחסית לשני הרבעונים הקודמים, וכן עליה בהוצאה ציבורית (כ-2.9%), ומנגד ירידה בייצוא סחורות ושירותים למעט ילומים וחברות הזנק (כ-6.3%), זאת לאחר עלייה בשני הרבעונים הקודמים. בנוסף, נמשכה העלייה בייבוא סחורות ושירותים (כ-7.2%).

שוק העבודה - במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 שיעור האבטלה נותר ברמה נמוכה והסתכם בכ-4.9% בממוצע, לעומת כ-5.3% בממוצע בשנת 2015. ברבעון השלישי שיעור האבטלה אף ירד לכ-4.7% בממוצע.

כמו כן, בחודשים ינואר-אוגוסט 2016, נרשמה עלייה של כ-2.7% בשכר הריאלי הממוצע לעומת ממוצע שנת 2015 וכן נרשמה עלייה במספר משרות השכיר.

3.1.2 שוק ההון

חברות הביטוח, קרנות הפנסיה וקופות הגמל והחברות הפועלות במסגרת השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים, השלכה מהותית, הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה.

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 התאפיינו בתנודתיות גבוהה בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם.

בתחילתה של התקופה המדווחת נרשם סנטימנט שלילי בשווקים על רקע חשש מהידרדרות מצב החוב בסין, הירידה החדה במחיר הנפט ותחילת מגמת העלאת הריבית בארה"ב בסוף שנת 2015. לקראת סוף הרבעון הראשון התהפכה המגמה, על רקע נקיטת פעולות מרחיבות על ידי הבנקים המרכזיים בגוש האירו, סין ויפן וכן הודעת הבנק הפדרלי המרכזי בארה"ב על האטה בקצב העלאות הריבית הצפוי. כל אלה הביאו להתאוששות מהירה בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם. לקראת סוף הרבעון השני, בעקבות תוצאות משאל העם בבריטניה שהובילו להחלטה לפרישה מהאיחוד האירופי ("Brexit"), נרשמו ירידות שערים ניכרות במרבית שווקי המניות וכן ירידות חדות בתשואות האג"ח הממשלתיות.

ברבעון המדווח חלה התאוששות בשווקים הפיננסיים לאור הערכות לפגיעה מוגבלת בפעילות הכלכלית בטווח המידי בעקבות ה-Brexit לצד המשך המדיניות המוניטארית המרחיבה.

להלן מגמות עיקריות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 באפיקי ההשקעה העיקריים והשלכותיהן:

אינפלציה - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 שמר מדד המחירים לצרכן על יציבות לפי מדד ידוע ולפי מדד בגין. ברבעון השלישי של שנת 2016 עלה מדד המחירים לצרכן בכ-0.4% לפי מדד ידוע ושמר על יציבות לפי מדד בגין.

ריבית - הריבית המוניטרית לחודש ספטמבר 2016 הסתכמה בכ-0.1%, בדומה לריבית לחודש דצמבר 2015. בסוף תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הציפיות לאינפלציה¹³ (ל-12 החודשים הבאים) עמדו על כ-0.5%, לעומת ציפיות לאינפלציה בשיעור של כ-0.1% בסוף שנת 2015. כתוצאה, הריבית הריאלית בסוף תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הייתה שלילית והסתכמה בכ-0.4% לעומת כ-0% בסוף שנת 2015.

¹³ הציפיות לאינפלציה מבוססות על פערי תשואות אג"ח ממשלתיות צמודות ולא צמודות.

אגרות חוב ממשלתיות - לאחר ירידות שחלו במחצית הראשונה של שנת 2016 בתשואות לפדיון של אגרות החוב, הן השקליות והן הצמודות, ברבעון השלישי של השנה חלה עליה קלה בתשואות לפדיון שהובילה לירידה במחירי האג"ח.

כתוצאה, בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הניבו הן האג"ח השקליות בריבית קבועה והן האג"ח הצמודות תשואה ריאלית ממוצעת של כ-2.5%.

ברבעון השלישי של שנת 2016, הניבו האג"ח השקליות בריבית קבועה תשואה ריאלית שלילית של כ-0.5% בממוצע והאג"ח הצמודות הניבו תשואה ריאלית שלילית של כ-1.3% בממוצע.

אגרות חוב קונצרניות - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 חלה ירידה בתשואות לפדיון של אגרות החוב הקונצרניות הצמודות, במקביל לירידה בתשואות לפדיון באג"ח הממשלתיות הצמודות. מנגד, חלה עלייה בתשואות לפדיון של אגרות החוב הקונצרניות השקליות, אשר הושפעה מעליה במרווח הסיכון מול אגרות החוב הממשלתיות השקליות.

ברבעון השלישי של השנה חלו עליות בתשואות לפדיון, בדומה למגמה שאפיינה את אגרות החוב הממשלתיות, ללא שינוי משמעותי במרווח הסיכון.

כתוצאה, בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, מדד האג"ח הקונצרניות עלה ריאלית בכ-3.3% וברבעון השלישי של השנה עלה ריאלית בכ-0.2%.

שינויי הריבית והאינפלציה הצפויה, כאמור, גרמו לשינויים בתשואות הגלומות בתיקי הנכסים הפיננסיים שמחזיקות חברות הביטוח, לרבות תיקי הנכסים המוחזקים מול הפוליסות המשתפות ברווחים, מהן נגזרים רווחי ההשקעות של חברות הביטוח.

לרמת הריביות הנמוכה השפעה על הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח החיים, כמו גם להקטנת התשואה העתידית של כספי העמיתים. בדבר השפעת הריבית על העתודות בביטוח חיים ויצירת גרעון אקטוארי בקרנות הפנסיה, ראה סעיף 1.3.1 לעיל.

מניות (שוק מקומי) - בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נרשמו ירידות שערים בשוק המניות המקומי שהושפעו בחלקן מירידות חדות במגזר הפארמה ובחלקן מירידות במדדים המובילים באירופה שחלו במחצית הראשונה של השנה. מנגד, ברבעון השלישי של השנה חל שינוי מגמה והשוק המקומי רשם עליות שערים, בדומה למגמה בעולם.

בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, מדד ת"א 100 ירד ריאלית בכ-4.1%, מדד ת"א 25 ירד ריאלית בשיעור של כ-5.6%, מדד ת"א 75 עלה ריאלית בכ-10.9% ומדד יתר המניות עלה ריאלית בכ-21.9%.

ברבעון השלישי של שנת 2016, מדד ת"א 100 עלה ריאלית בכ-3.8%, מדד ת"א 25 עלה ריאלית בכ-2.8%, מדד ת"א 75 עלה ריאלית בכ-9.0% ומדד יתר המניות עלה ריאלית בכ-13.9%.

מניות (שווקי חו"ל) - במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נרשמה תנודתיות נכרת במדדי המניות בעולם. בסיכומה של התקופה המדווחת נרשמו עליות שערים באירופה ובארה"ב אשר התרכזו בעיקרן ברבעון השלישי של השנה.

בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, מדד המניות העולמי MSCI רשם תשואה נומינלית של כ-4.8% (תשואה של כ-0.9% כולל השפעת שער החליפין), מדד ה-NASDAQ 100 עלה בכ-4.8% (עלייה של כ-0.9% כולל השפעת שער החליפין) ומדד ה-DOW JONES עלה נומינלית בכ-5.1% (תשואה נומינלית של כ-1.2% כולל השפעת שער החליפין).

ברבעון השלישי של שנת 2016, מדד המניות העולמי MSCI עלה נומינלית בכ-4.8% (תשואה נומינלית של כ-2.4% כולל השפעת שער החליפין), מדד ה-NASDAQ 100 עלה נומינלית בכ-11.7% (עלייה של כ-9.1% כולל השפעת שער החליפין), ומדד ה-DOW עלה נומינלית בכ-2.1% (תשואה נומינלית שלילית של כ-0.2% כולל השפעת שער החליפין).

מט"ח - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, חל ייסוף בשער החליפין של השקל מול הדולר ומול מרבית המטבעות העיקריים.

בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, השקל התחזק מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-3.8%, מול האירו התחזק בשיעור של כ-1.0%, מול הלירה שטרלינג התחזק בשיעור של כ-18.2% בעיקר על רקע ה-Brexit, ומול היין נחלש בשיעור של כ-12.9%.

בשנתיים הנ"ל כלולים שניים בשערי החליפין שאירעו ברבעון השלישי של שנת 2016 כדלקמן: השקל התחזק מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-2.3%, מול האירו התחזק בשיעור של כ-1.9%, מול הלירה שטרלינג השקל התחזק בשיעור של כ-5.7% ומול היין התחזק בשיעור של כ-0.5%.

3.1.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוח, חלה עליה בתשואות לפדיון, בעיקר באגרות החוב הממשלתיות, שהובילה לירידה במחירי האג"ח ובנוסף נרשמה מגמה מעורבת בשערי המניות בארץ ובחו"ל.

מדד המחירים לצרכן בגין חודשים ספטמבר-אוקטובר 2016 עלה בכ-0.1%.

על פי הערכות בנק ישראל מחודש ספטמבר 2016, התחזית לשנת 2016 עודכנה כלפי מעלה ב-0.4 נקודות אחוז ל-2.8%.

על פי תחזית של קרן המטבע אשר פרסמה בחודש אוקטובר 2016, שיעורי הצמיחה העולמית ל-2016 ול-2017 נותרו 3.1% ו-3.4%, בהתאמה, אם כי תחזית הצמיחה בארה"ב ל-2016 הופחתה ב-0.6 נקודת אחוז ל-1.6%. כמו כן, התחזית לצמיחת הסחר העולמי ב-2016 הופחתה ב-0.4 נקודת אחוז ל-2.3%.

4. שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

תחומי הפעילות של הקבוצה נתונים לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים. ההסדרים התחיקתיים המהותיים שפורסמו בתקופה החל מינואר 2016 ועד לפרסום הדוח התקופתי (סוף חודש מרס 2016), כאמור, נכללו בדוח התקופתי לשנת 2015. בפרק זה יובאו שינויים מהותיים בהסדרים התחיקתיים אשר פורסמו ממועד הדוח התקופתי ועד למועד פרסום דוח זה.

המידע המופיע בסעיף זה בנוגע להערכות החברה הינו בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על נוסח החוזר/טיוטה כפי שהיא במועד הדוח ועל הערכות והנחות החברה בדבר דרכי פעולה שבהם יבחרו הגופים הפועלים בשוק. הערכות אלה עשויות שלא להתממש אם ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי.

4.1. הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים באופן כללי והוראות כלליות**הסדרים בתוקף**

4.1.1. בחודש אפריל 2016 פורסמו **מספר תיקונים לתקנות החברות** כחלק ממהלך כללי של מתן הקלות בהוראות ממשל תאגידי לחברות נסחרות. במסגרתם בין היתר הובאו השינויים הבאים:

- (א) בתנאים מסוימים, שינוי לא מהותי בתנאי כהונתו והעסקתו של נושא משרה הכפוף למנכ"ל יהיה טעון אישור המנכ"ל בלבד.
- (ב) חברה שפרסמה מודעה על זימון אסיפה כללית באתר האינטרנט שלה תהיה פטורה מפרסום מודעה בשני עיתונים יומיים.
- (ג) הפחתת דרישות ההצמדה בחישובי גמול דירקטורים חיצוניים והפחתת חלק מסכומי הגמול.
- (ד) בתנאים מסוימים, חידוש או הארכה של התקשרות עם מנכ"ל לא תהיה טעונה אישור האסיפה הכללית.
- (ה) ניתן יהיה להעניק מענק בסך כולל של שלוש משכורות חודשיות על פי קריטריונים שאינם ניתנים למדידה.
- (ו) קיום קשרים עסקיים או מקצועיים שהחלו לאחר מועד המינוי של דירקטור חיצוני, לא יהוו זיקה ככל ונחשבים לזניחים מצד הדירקטור החיצוני והחברה ועובדה זו אושרה על ידי ועדת הביקורת וכן הדירקטור החיצוני נתן הצהרה מתאימה.
- (ז) ההקלה בתנאי אישור עסקה חריגה של חברה ציבורית לפי סעיף 270(4) לחוק החברות, כך שלא יידרש אישור אסיפה כללית אם במועד אישור העסקה בוועדת הביקורת ובדירקטוריון שיעור ההחזקה בזכויות ההצבעה בחברה של בעלי המניות שאין להם ענין אישי באישור העסקה אינו עולה על 2% (במקום 1%).

4.1.2. בחודש אפריל 2016 פורסם **חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016** אשר עיקריו הם כדלהלן:

- (א) קביעת מנגנון לאישור התקשרות של תאגיד פיננסי עם נושא משרה בכירה או עובד בו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, הכוללת מתן תגמול שההוצאה החשבונאית בגינו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה (צמוד למדד המחירים לצרכן) טעון אישורם של: (1) ועדת התגמול (ואם אינה קיימת - ועדת ביקורת) (2) דירקטוריון ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים ו-(3) בתאגיד פיננסי ציבורי - אסיפה כללית, ברוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט.
- (ב) התקשרות כאמור לא תאושר אם היחס בין הוצאה החשבונאית החזויה בשל התגמול כאמור, לבין התגמול הנמוך ביותר ששילם התאגיד הפיננסי לעובד בו בשנה שקדמה להתקשרות עולה על 35 ביחס למשרה מלאה (לרבות עובדי קבלן).

(ג) בבירור ההכנסה החייבת במס של גוף פיננסי, לא יותרו ניכויים בשל שכר נושאי משרה ועובדים בגוף הפיננסי מעבר לתקרה. לעניין זה הוגדרה התקרה כ-2.5 מיליון ש"ח בשנה, בהפחתת סכום הפער, אם קיים, בין עלות השכר ל-2.5 מיליון ש"ח ובניכוי הוצאה בשל הענקת מניות או זכות לקבלת מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים.

(ד) ההוראות יחולו על גופים פיננסיים המנהלים כספי ציבור וכן על גוף ששולט בגוף הפיננסי כהגדרתו בחוק האמור. יצוין, כי בחישוב עלות השכר לצורך בירור תקרת התגמול, יילקח בחשבון גם כל סכום התגמול המשולם לאותו עובד או נושא משרה בשל עבודתו בתאגידים קשורים לתאגיד הפיננסי, כהגדרת המונח בחוק.

(ה) בנוסף, מוטלת חובת דיווח למס הכנסה של תאגיד פיננסי לגבי כל עובד או נושא משרה בכירה אשר עלות השכר המשולמת לו באמצעות התאגיד הפיננסי (בעצמו או יחד עם אחרים הקשורים לו) עולה על התקרה לתשלום כאמור.

(ו) התקשרויות שיאשרו מיום פרסום החוק ואילך תהיינה כפופות להוראות החוק. לגבי התקשרויות אשר אושרו לפני יום הפרסום של החוק יחולו הוראותיו בתום ששה חודשים מיום פרסום החוק, כאשר התקשרויות כאמור תהיינה טעונות אישור עד לאותו מועד. כמו כן, הוראות החוק בנוגע לאי התרת הוצאות לצרכי מס יחולו על התקשרויות שאושרו טרם יום פרסום החוק, בתום שישה חודשים ממועד פרסומו ועבור התקשרויות שאושרו מיום פרסום החוק - החל מיום 1 בינואר 2017.

החברה נערכת ליישום הוראות החוק בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בחוק. בעניין זה ראה גם סעיף 5.3 להלן.

4.1.3

בחודש יוני 2016 פורסם חוזר מתקן בעניין צירוף לביטוח, המחליף את החוזר הקודם מחודש יולי 2015. עניינו של החוזר הוא בקביעת כללים לשיווק ביטוח ובחינת התאמת הביטוח למבוטח, הנחיות ביחס לשיווק ביטוח באופן יזום, חובות המושתות על חברת ביטוח או סוכן לקראת כריתת חוזה ביטוח, הנחיות ביחס להוספת כיסוי או הרחבה לפוליסה קיימת, הנחיות ביחס להשוואה נדרשת לפוליסה קודמת שיש למבוטח באותו ענף ביטוחי בחברה המשוקת או בחברה אחרת, מידע שיש למסור לאחר כריתת חוזה ביטוח וחובת תיעוד ובקרה. מרבית הוראות החוזר נכנסו לתוקפן ביום 1.9.2016.

על פי החוזר, במידה שבפוליסה החדשה נקבעו למבוטח החרגות לכיסוי הביטוחי, במסגרת הליך של חיתום רפואי, חלה חובה על הגורם המשוקק לכלול בתהליך ההתאמה גם השוואה בין החרגות שנקבעו למבוטח בפוליסה המוצעת לעומת אלו שבפוליסה המקורית, ולהציג השוואה זו למבוטח תוך מסירת עותק טרם כריתת חוזה הביטוח. בפוליסות שבהן תגמולי הביטוח הם מסוג פיצוי לא תחול חובה זו כאשר המבוטח ציין כי אין בכונתו לבטל או להקטין את הכיסוי בפוליסה המקורית. בהקשר זה החוזר מחייב את חברת הביטוח למסור מידע רלוונטי לגורם המשוקק המבצע את תהליך התאמה מידע לגבי הפוליסה המקורית תוך 3 ימי עבודה.

עוד קובע החוזר כי לבקשת המבוטח יטפלו הסוכן או חברת הביטוח עבור המבוטח בהליך ביטול הפוליסה המקורית במסגרת הליך רכישת הפוליסה החדשה, ואף מגדיר את מנגנון הביטול בתוך 60 יום.

להערכת החברה ההסדר האמור בנוגע לחובת השוואת הפוליסות וכן החיוב להציע למבוטח לטפל בהליך ביטול הפוליסה המקורית, חייבה היערכות תפעולית של החברה. בנוסף, החוזר עלול להשפיע על יכולת השימור של מבוטחים בביטוחי הבריאות ולהגדיל את שיעור ביטולי הפוליסות שנמכרו בעבר.

4.1.4

בחודש יולי 2016 פורסם תיקון לחוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור. עניינו של התיקון הוא בצירוף נספח המסדיר הוראות משלימות לטיפול בתביעות על פי חוזר יישוב תביעות. במסגרת התיקון קבע הממונה כדלקמן: (1) דגשים לאופן בחינת תביעות והמידע

שיש להיסמך עליו, מידע ומסמכים שיש למסור למבוטח, כללי עשה ואל תעשה ביחס ליישוב תביעה ודחייתה (2) חובת פירוט ואיסור קיזוז אגרת רישוי במקרה של תביעות ביטוח כללי (3) הוראות לעניין דחיית תביעה בהתבסס על מצב רפואי קודם וביחס לחישוב מספר נכויות בתביעות בריאות (4) הוראות לעניין בחינת התקיימות מקרה הביטוח בביטוח סיעודי וכללים לביצוע בחינות בדבר הערכה תפקודית וקוגניטיבית. החוזר נכנס לתוקף ביום 1.9.2016, למעט הוראות מסוימות אשר ייכנסו לתוקפן ביום 1.1.2017.

בחודש ספטמבר 2016 פורסמה טיוטת חוזר לתיקון חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור. לדברי הממונה, מברור פניות הציבור שמוגשות לאגף שוק ההון עולים מקרים המצביעים על ליקויים מהותיים ו/או כאלה שעשויים לחזור על עצמם ו/או בעלי השפעה על קבוצה רחבה של לקוחות ("ליקוי מערכתי") ולכן החליט הממונה כי נכון להטיל על גוף מוסדי לבצע תחקור והליך הפקת לקחים ותיקון ליקוי שאותר, כדלקמן: לצורך זה מוצע לתקן את הסעיף בחוזר יישוב תביעות העוסק בפניות הציבור, כדלקמן: (1) מוצע לקבוע כי גוף מוסדי יבצע תחקיר אגב ליקוי שהתגלה אגב תלונה שהגיעה אליו מלקוח או מהממונה ויבחן האם מדובר בליקוי מערכתי; (2) אם מדובר בליקוי מערכתי, על הגוף המוסדי להפיק לקחים ממקרים אלו ולפעול לתיקונם תוך זמן סביר ולתעד את הבדיקה, את הפקת הלקחים ואת תיקון הליקויים (3) מוצע לחייב גוף מוסדי לדווח לממונה על ליקויים מערכתיים כאמור, אחת לשנה.

החוזר עשוי להשפיע על הליכי בירור תביעות והתיקון המוצע עשוי להשפיע על הליכי בירור תלונות הציבור אך בשלב זה החברה אינה יכולה להעריך את ההשפעה הכוללת.

4.1.5 בחודש יולי 2016 אושר בכנסת **חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016 בנוגע ליישום הסכם FATCA**. במסגרת החוק שולבו הוראות המחייבות, בין היתר, מוסדות פיננסיים לבצע פעולות של זיהוי, איסוף, ריכוז ודיווח לרשויות מס זרות על חשבונות של אזרחים אמריקאים ו/או תושבי מדינות זרות. במסגרת החוק הוסמך שר האוצר לקבוע בתקנות הוראות לעניין פעולות שעל מוסד פיננסי לבצע, לצורך זיהוי, איסוף פרטים ודיווח על בעלי חשבונות תושבים במדינות אחרות. בין היתר, הוסמך שר האוצר לקבוע תקנות בעניין דיווח ללקוחות מוסד פיננסי בטרם מסירת דיווח לגבי על האפשרויות עומדות בפניו לצורך הסרתו מהדיווח.

בחודש אוגוסט 2016 פורסמו **תקנות מס הכנסה (יישום הסכם ה-FATCA)**, **התשע"ו-2016**. עניינם של התקנות, הוא בקביעת החובות החלות על מוסדות פיננסיים בקשר עם יישום הסכם ה-FATCA.

4.1.6 בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה **מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח ("המכתב")** הבא במקום מכתב קודם מחודש דצמבר 2011. בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פירעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות (טרם ההפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות), ויחס כושר פירעון בשיעורים הנקובים להלן לפי תרגיל הערכה כמותי המעודכן ליישום משטר כושר פירעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפירעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפירעון הנדרש לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

(א) עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 - 115%

(ב) עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 - 120%

(ג) החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2019 - 130%

תרגיל IQIS5 שביצעה מגדל ביטוח בחודש אוגוסט 2016 כאמור, משקף יחס כושר פירעון בשיעור של כ-73% כשהוא מחושב כולל הוראות מעבר לעניין סוגים מסוימים של השקעות.

יחס כושר פירעון כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר כאמור הינו בשיעור של כ-66% הנמוך מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד, תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות, תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, ופרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

לפירוט נוסף ראה באור 16. ו-6ה. לדוחות הכספיים, לרבות דרישות ההון של החברה.

4.1.7 היערכות ליישום משטר כושר פירעון חדש ועידוד השקעה בתשתית טכנולוגית

בחודש ספטמבר 2016 פורסמו על ידי הממונה מספר מכתבים בעניין תחולת הסולבנסי 2. לפירוט ראה סעיף 1.3.4 לעיל. בנוסף נכללו במכתבים אלו גם הנושאים הבאים:

(א) עידוד השקעה בטכנולוגיה

(1) הממונה בדעה כי ברוב חברות הביטוח יש טכנולוגיה מיושנת שהתמיכה הטכנולוגית והמקצועית בה הולכת ופוחתת והדבר מהווה סיכון. הממונה רוצה לעודד חברות להשקיע בטכנולוגיה והוא מבקש לעשות זאת באמצעות הוראת שעה במסגרת יישום הנדבך הראשון בדירקטיבה, כך שמבטח שיציג תכנית שעניינה פיתוח התשתית הטכנולוגית יוכל לקבל הקלות לעניין חישוב יחס כושר פירעון.

(2) תנאי הסף, להבנת הממונה, לתכנית שיפור טכנולוגי הינם כדלקמן:

- החלפה של מערכות ליבה ישנות ואספקת שירותים נדרשים באופן דיגיטאלי חלף תהליכים המבוצעים ידנית.
- התכנית כוללת היערכות למתן שירותים דיגיטאליים ללקוחות בנושאים המפורטים במכתב ובהם התאמת מערכות הליבה לשירותים דיגיטאליים ועוד.
- התכנית אושרה על ידי דירקטוריון המבטח.

(3) למבטח תכנית תלת שנתית ליישום מדיניות הדירקטוריון, הכוללת, למצער, את הנושאים הבאים: מיפוי התשתית טכנולוגית ותיאור מפורט של כל הפרויקטים שבדעתה לבצע במהלך התקופה, לוחות זמנים ויעדי ביניים מוגדרים ליישום כל פרויקט, מינוי גורם אחראי, ומנגנון דיווח לממונה אודות התקדמות תכנית העבודה.

(4) ההקלות יינתנו, אם תנוח דעתו של הממונה כי מדובר בתכנית שמטרתה להביא לשיפור ממשי ומהותי בהיערכות הטכנולוגית של החברה והיא עומדת בתנאי הסף המנויים בסעיף (2) לעיל.

(5) שוכנע הממונה באמור, וניתן יהיה להכיר בשיפור כנכס השקעה בלתי מוחשי שאינו מוכר במאזן הכלכלי עד גובה שוויו במאזן החשבונאי לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים ממועד תחילת יישום הדירקטיבה ובכפוף לאמור מטה:

- שוויו ההוגן של נכס ההשקעה בתשתית לא יעלה על 0.3% מסך נכסי המאזן (לא כולל ההשקעה בנכס האמור).
- על השקעה בנכס תשתית כאמור תחול דרישת הון החלה לגבי נכסים בלתי מוחשיים המוכרים במאזן הכלכלי בשיעור מופחת.

(6) הממונה הבהיר כי ההקלות המוצעות במסגרת סעיף זה יילקחו בחשבון רק לצורך חישוב מצב ההון אולם לא לצורך חישוב יחס כושר הפירעון לעניין חלוקת דיבידנד.

4.1.8 בחודש אוגוסט 2016 פורסם **חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה) התשע"ו-2016** אשר במסגרתו נוספו תיקוני חקיקה בחוק הפיקוח, חוק קופות גמל, חוק הייעוץ וחוקים משיקים נוספים לצורך הקמת רשות שוק ההון ביטוח וחסכון ("הרשות"). לפי המבנה בחוק, הרשות תפעל כיחידה ממשלתית עצמאית ונפרדת כאשר השר הממונה עליה יהיה שר האוצר. תפקידה הראשי של הרשות יהיה שמירה על עניינם של המבוטחים, העמיתים ולקוחות הגופים המפוקחים. כמו כן תהיה אמונה הרשות על הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים, ובכלל זה שמירה על התנהלות הוגנת כלפי לקוחותיהם, קידום התחרות במערכת הפיננסית ובמיוחד בשוק ההון הביטוח והחסכון, ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית בפעילות הגופים המפוקחים על ידי הממונה.

התיקון כולל הוראות לעניין בחירת הממונה והגבלת תקופת כהונתו לחמש שנים (ללא אופציה להארכה). כמו כן, התיקון כולל האצלה של חלק מסמכויות משר האוצר לממונה, כגון: סיווג עסקי הביטוח לענפי הביטוח השונים, קביעת דרכי ניהול השקעות של חברת הביטוח, סוגי נכסים שחברות הביטוח רשאיות להחזיק ואופן החזקתם, הוראות בדבר תנאים שבחווה ביטוח וניסוחם וכי כל הסדר סותר - בטל, מבנה פוליסת ביטוח וצורתה, רשימת תנאים מהותיים בפוליסה, הסדרת פעילותם ודרכי עבודתם של אורגנים ובעלי תפקידים אחרים במבטח ועוד.

שר האוצר יקבע הוראות בדבר הון עצמי מזערי הנדרש לקבלת רישיון מבטח. ניתנו סמכויות לממונה כך שיהיה רשאי לתת לכל המבטחים הוראות בדבר הון עצמי נוסף על ההון המינימלי הנדרש לשמירת יכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו, וכן הוראות בדבר הרכב ההון העצמי של המבטח. הממונה ימסור לוועדת הכספים של הכנסת הודעה על הוראות כאמור והן יקבלו תוקף בתום שלושים ימים מיום מסירת ההודעה ככל שלא היו השגות.

התיקון כולל גם תיקונים לחוק קופות גמל ובין היתר מאציל על הממונה מסמכויות שר האוצר, ביניהן: לאשר לחברה מנהלת עיסוק אחר וכן את הסמכות לקבוע הוראות בדבר דרכי השקעת ההון העצמי הנדרש והביטוחים שיידרשו מחברה מנהלת, קביעת הוראות לעניין מדיניות השקעות של קופת גמל (למעט ביחס לאג"ח מיועדות), אופן חישוב שוים של נכסי קופת גמל שבניהולה והוראות בעניין תשלומי כספים לקופת גמל. בנוסף נקבע שהוראות הממונה לעניין תקנון קרן פנסיה מקיפה יאושרו על ידי וועדת הכספים של הכנסת ועל ידי שר האוצר.

מועד התחילה הינו ביום 1 בנובמבר 2016.

4.1.9 בחודש אוגוסט 2016 פורסם **חוזר התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון** שהחליף את החוזר הקודם משנת 2011. במסגרת החוזר המחליף, החל מיום 1.1.2017, תבטל האפשרות, להעביר הפקדות לחשבון בנק אחד עבור כל החברות בקבוצת השליטה, בנוסף תבטל האפשרות לנהל חשבון נאמנות עבור מספר גופים מוסדיים תחת שליטה אחת. כמו כן נוספה דרישה לחובת פיקוח ובקרה על חשבון הנאמנות גם על ידי גוף מוסדי.

4.1.10 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר לתיקון חוזר כללי השקעה**. במסגרת החוזר הותר לגופים המוסדיים להיכנס לתחום מתן הלוואות לדיור ולהעמיד אשראי לקבלנים בשיתוף עם בנקים. בין היתר נקבע, כי ככל שהגוף המוסדי שותף במתן הלוואה יחד עם תאגיד אחר, ניתן יהיה לרשום משכנתא ראשונה על נכס הנדל"ן לטובת התאגיד הנוסף ובלבד שהתאגיד

הנוסף משמש כנאמן עבור הגוף המוסדי. בנוסף, נוספה כהוראת שעה למשך שנתיים ממועד פרסום החוזר, אפשרות למתן הלוואה שהיא בגדר ליווי פיננסי כהגדרתו בחוק המכר, לצורך מימון לפרויקט בנייה, בתנאים המפורטים בחוזר.

בחודש אוקטובר 2016 פורסמה **טיטוט חוזר ליווי פיננסי**. מטרת טיטוט החוזר לקבוע כללים שיחולו על גוף מוסדי כאשר הוא מממן פרויקט בנייה בשיטת הליווי הפיננסי, כהגדרתו בחוק המכר. הגוף המוסדי יפיק פנקס שוברי תשלום בגין כל דירה בפרויקט אותה עתיד הקבלן למכור, הפנקס יימסר לקבלן ושוברי התשלום ישמשו לכל תשלום שהרוכש ישלם בגין הדירה. השוברים יכללו את הפרטים המפורטים בסעיף, כאשר הגוף המוסדי יוציא לרוכש ערבות בגין הסכום ששולם ע"י שובר התשלום או יוודא את הוצאת הערבות או הבטוחה תוך 14 ימי עסקים מיום התשלום. בהסכם ליווי מול הקבלן יכללו הפרטים המפורטים לעיל. גוף מוסדי אשר לרוכש שמוסר לו מספר חשבון פרויקט ושם פרויקט כי הפרטים שמסר לו תואמים את הפרטים הרשומים בגוף המוסדי.

טיטוט והצעות להסדרים תחיקתיים

4.1.11 בחודש אוקטובר 2016 פורסמה **הצעת חוק ממשלתית בעניין התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז, שנת 2016** וזאת בהמשך לאישור הממשלה את התקציב בחודש אוגוסט 2016. בין היתר, מוצע לקבוע במסגרת הצעת החוק כי מס החברות יופחת מ-25% לשיעור של 24% בשנת 2017 ושיעור של 23% בשנת 2018 ואילך.

4.1.12 בחודש ספטמבר 2016 פורסמה **טיטוט חוזר בעניין הוראות להתנהלות מבטח במהלך חיי הפוליסה**. עניינה של הטיטוטה הוא באיגוד הוראות המוסדרות בחוזרים שונים והמטפלות בתקופות שונות במהלך תקופת הביטוח, לכדי חוזר אחד ובהוספה של הוראות בנושאים שונים שהממונה מצא לנכון לשלב בטיטוטה.

להלן עיקרי ההסדרה המוצעת: (1) מוצע לקבוע הוראות לעניין חובות מבטח בעת מעבר מבטח מפוליסת ביטוח קבוצתית לפוליסה אישית (2) בפוליסות רכוש מוצע לקבוע כי תכנית ביטוח לא תכלול תנאים המחריגים את אחריות המבטח במקרה של רשלנות, אולם המבטח יהיה רשאי להפחית את תגמולי הביטוח במקרה שבו המבטח פעל ברשלנות רבתי ופעולתו הייתה הגורם המשמעותי לקרות מקרה הביטוח (3) מוצע לקבוע תנאים (לרבות תנאים בגין חחרגות או מגבלות על כיסוי) שאסור לכלול בתכנית ביטוח אשר מכנם המשותף הוא גריעת אחריותו של המבטח במקרים מסוימים (כגון הסתכנות מרצון של המבטח) או מעבר לסכומים מסוימים. (4) אגב יישוב תביעות מוצע לקבוע כי אסור למבטח להשפיע על שיקול דעתו של רופא וכי בעת תביעה, על מבטח להודיע למבטח שיש לו פוליסות נוספות שהוא לא תבע מכוחם אגב מקרה הביטוח. (5) מוצע לחייב מבטח ליידיע מבטח בפוליסות הכוללת ערכי סילוק על מעבר אפשרי בין מדרגות סילוק, ובביטוח בריאות על המבטח להודיע למבטח מראש, 60 יום לפני תקופת הביטוח ויפרוש בפניו את האפשרויות העומדות בפניו. (6) מוצע לקבוע כי היבטי חיתום המפורטים בחוזר יחולו גם על חברה מנהלת של קרן פנסיה (7) התחולה המוצעת הינה במהלך 2017 באופן מדורג החל מיום 1.5.2017, למעט הוראות שכבר היום בתוקף.

החברה בוחנת את השלכות טיטוט החוזר אך בשלב זה מוקדם עדיין להעריך את השפעתן.

4.1.13 בחודש אוקטובר 2016 פורסמה **טיטוט חוזר המעדכנת את מבנה הגילוי הנדרש בדוח שנתי של חברת ביטוח בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים**. טיטוט החוזר כוללת תוספות, שינויים והבהרות לגבי הגילוי הנדרש בדוח כספי שנתי של חברת ביטוח לצורך שיפור הבהירות של הדוח. תחילה החל מהדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016.

4.2. הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

הסדרים בתוקף

4.2.1. בחודש דצמבר 2015 פורסם **תיקון לתקנות הפיקוח של שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ו-2015 ("תקנות התשלומים")** וכן **חוזר בעניין תשלומים לקופת גמל**, לפירוט ראה סעיף 26.5.19 בפרק תיאור עסקי התאגיד של שנת 2015.

בקשר עם התיקון האמור, בחודש יוני 2016 פורסם ברשומות תיקון לתקנות התשלומים שדחה את היישום למעסיקים של בין 50 ל-100 עובדים ל-1.2.2017 ולמעסיקים של עד 50 עובדים ל-1.2.2018.

בחודש יולי 2016 פורסם **חוזר מתקן לחוזר תשלומים לקופת גמל**. עניינו של החוזר המקורי הוא בקביעת הוראות משלימות לתקנות התשלומים. במסגרת התיקון לחוזר בוצעו השינויים הבאים: (1) נקבעו לוחות הזמנים להשבת תשלום ששולם ביתר למעסיק בכפוף למועד מסירת המידע והמידע שיש למסור ביחס לסכום שהושב (2) יישום החוזר נדחה עד ליום 1.1.2017 בעניינים הבאים: חובת דיווח למעסיק על משלוח קבצים שלא בהתאם לתקנות והאזרות למעסיק, הפרוצדורה שעודכנה ביחס להשבת תשלום שהופקד ביתר ומועד משלוח הודעות לעובד ולמעסיק.

החברה מיישמת את תקנות התשלומים החל מיום 1 בפברואר 2016, ועד למועד החתימה על דוח זה קלטה חלק ניכר מהקבצים שהועברו אליה ביחס לתקופת הדוח. עם זאת, התהליך מלווה ב"חבלי לידה" בשוק החיסכון הפנסיוני כולו, לרבות בחברה עצמה, דבר המתבטא בעליה בסכומי ההפקדות הלא משויכות (הפקדות שטרם שויכו לחשבונות המבוטחים). החברה פועלת בכדי לצמצם את הסכומים שאינם משויכים, כאמור.

4.2.2. בחודש אפריל 2016 פורסם **חוזר עדכני של מסמך הנמקה** הדוחה את תחילתו של החוזר ליום 1 בינואר 2017, למעט לעניין הגשת בקשה חד פעמית באמצעות מסלקה, לכלל הגופים המוסדיים שאינה כוללת פרטי זיהוי של מוצר מסוים, שהינו בתוקף מיום 1.12.2015. בחודש אוגוסט 2016 פרסם הממונה **חוזר מתקן לחוזר מסמך הנמקה**, אשר במסגרתו ביצע הממונה תיקונים קלים הנוגעים לקופת גמל להשקעה, כדלקמן: (1) ייעוץ או שיווק פנסיוני למכירת קופת גמל להשקעה טעון מסמך הנמקה ממוקד ולא מסמך הנמקה מלא (2) שינויים בהפקדות לקופת גמל להשקעה טעונים סיכום שיחה בלבד.

בחודש אוקטובר 2016 פורסם **חוזר תיקון לחוזר מסמך הנמקה**. במסגרת התיקון תוקנו סעיפי התחילה, כדלקמן: כניסת החוזר לתוקף נדחתה בחצי שנה, ליום 1.7.2017. מבלי לגרוע מהאמור נקבעו ההוראות הבאות: (1) חובת פנייה למסלקה לצורך קבלת זהות המוצרים שבידי הלקוח לצורך הכנת מסמך הנמקה מלא הינה בתוקף ממועד פרסום החוזר (2) תחולת החוזר לעניין קופת גמל להשקעה ביום 1.1.2017.

להערכת החברה, החובה לפנות למסלקה בכל פעולת ייעוץ המחייבת הנמקה, תרחיב את המידע הדרוש לבעל הרישיון לביצוע תהליך הנמקה. לחוזר השלכות תפעוליות המחייבות התאמה של מערכות המכירה.

4.2.3. בהמשך לאמור בסעיף 6.3.10 בפרק א' לדוח התקופתי, בחודש יוני 2016 פורסם **חוזר בעניין איחוד חשבונות קיימים בקרנות פנסיה חדשות**. עניינו של החוזר הוא בתרגום הנחיות הוראת השעה שנקבעה בסעיף 24א לחוק הגמל בדבר איחוד חשבונות קיימים בפנסיה להוראות ביצוע מעשיות.

החוזר קובע את הפרוצדורה, לרבות לוחות הזמנים וכן את חובת הדיווח והיידוע של החברות המנהלות בכל הנוגע לניודם של כספי חשבונות לא פעילים לחשבונות פעילים.

להערכת החברה, יישום ההוראות בעניין איחוד חשבונות, במיוחד על רקע ההסדרה הרגולטורית בעניין קרן ברירת מחדל נבחרת (ראו סעיף 4.2.7 להלן), יגרום לירידה בהיקף הכספים המנוהלים בחשבונות המוקפאים בקרנות הפנסיה של מגדל מקפת (שכן חשבונות מוקפאים של עמיתים במגדל מקפת יאוחדו עם החשבונות הפעילים של העמיתים בחברות

מנהלות אחרות) ובהתאם, לצמצום מספר העמיתים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת. מצד שני, איחוד החשבונות, יגדיל, את הכספים המנוהלים בגין העמיתים בחשבונות הפעילים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת כתוצאה מהעברה של כספי חשבונות מוקפאים בקרנות פנסיה אחרות לחשבון של עמיתים פעילים מחברות אחרות למגדל מקפת. שינויים אלה צפויים להשפיע על הגברת התחרות ולהביא לירידה בגובה דמי הניהול.

4.2.4 בחודש יוני 2016 פורסם תיקון מס' 16 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016. עניינו של החוק הוא בתיקון סעיף 20 לחוק והתאמתו להסכם הקיבוצי שנחתם בין המעסיקים לבין ההסתדרות ביום 3.4.2016 על כלל המעסיקים במשק לעניין קביעת שיעור תשלומים אחיד למרכיב תגמולי המעביד בכל המוצרים הפנסיוניים בשיעור של 6.5% משכרו של העובד. לצורך התאמת הוראות הדין להסכם, נקבע כי אם נקבעה בדין או בהסכם התניה לפיה שיעור ההפקדה של מעסיק לקופת גמל עומד על שיעור מסוים משכרו של העובד, הכולל את תשלום המעסיק לביטוח להבטחת אובדן כושר עבודה, ושיעור ההפקדה לקופת גמל אחרת עומד על שיעור נמוך יותר, לא יראו בהוראות הדין או ההסכם האמור כהתניה של מעסיק לגבי שיעור הפקדה לגבי עובד והעובד יהיה זכאי לשיעור ההפקדה שלא יפחת מזה הקבוע בדין או בהסכם לאותו סוג של קופת גמל (כלומר לפי הקבוע בחוק), וזאת החל מיום 5.2.2016 ועד ליום 1.7.2016, 6.25% החל מיולי 2016 ו-6.5% החל מינואר 2017.

4.2.5 בהמשך לאמור בסעיף 6.3.2 בפרק א' לדוח התקופתי, בחודש יוני 2016 פורסם ברשומות צו ההרחבה להגדלת הפרשות הפנסיוניות במשק. במסגרת הצו הרחיב שר הכלכלה והתעשייה את ההסכם הקיבוצי האמור בסעיף 4.2.4 לעיל. להלן עיקרי הצו: (1) ניכוי העובד לרכיב התגמולים יועלה ל-5.75% מהשכר הקובע החל מיום 1.7.2016 ול-6% מיום 1.1.2017 (2) תשלום המעסיק לרכיב התגמולים יועלה החל מיום 1.7.2016 ל-6.25% מהשכר הקובע ומיום 1.1.2017 יוגדלו דמי הגמולים ל-6.5% (3) תגמולי המעסיק יכללו את התשלום בגין רכישת כיסוי אובדן כושר עבודה בשיעור הדרוש להבטחת 75% משכרו של העובד, כאשר בכל מקרה שיעור המעסיק לתגמולים לא יפחת משיעור של 5% מהשכר הקובע (4) במקרה שיהיה צורך להגדיל את העלויות לצורך רכישת כיסוי אובדן כושר עבודה, עלויות המעסיק בגין הכיסוי יחד עם הפרשות המעסיק לגמולים לא יעלו על 7.5% מהשכר הקובע (5) שיעור הפרשות של המעסיק לפיצויים יהיה לפי הקבוע בהסכם עם העובד ובכל מקרה לא פחות מ-6% מהשכר הקובע (6) היה אצל מעסיק שיעור הפרשה שונה בין קרן פנסיה לבין קופת גמל או קופת ביטוח, יהיה רשאי המעסיק לגבי עובד קיים ולגבי עובד שייקלט, להשוות את שיעור הפרשה לשיעור הנהוג בקרן הפנסיה שלא יפחת משיעור של 6% כאמור בתנאים המנויים בצו (7) עובד המבוטח במוצר פנסיוני שאינו קרן פנסיה והמעסיק מפריש לו 8 ו-1/3 לפיצויים וחל עליו סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, תמשיך הפרשה וימשיך לחול עליו סעיף 14 האמור (8) מותר למעסיק ועובד לקבוע שיעורי הפרשה גבוהים יותר לפיצויים.

להערכת החברה יישום הוראות תיקון מס' 16 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים וצו ההרחבה בסעיפים 4.2.4 ו-4.2.5 לעיל, הביאו להעלאת שיעורי הפרשות לביטוח הפנסיוני ולהגדלת היקף הפרמיות ודמי הגמולים בחברה. בהקשר לאמור ראה גם סעיף 2.4.3 לעיל.

בנוסף, ההערכות התפעוליות הנדרשת לצורך קליטת הגידול בהפרשות בהתאם לצו ההרחבה, הינה משמעותית ועל כן החברה נערכת היערכות מיוחדת, בעיקר במסגרת ביטוחי החיים.

4.2.6 בחודש יוני 2016 פורסם ברשומות תיקון מס' 15 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016. במסגרת התיקון הוסדר מעמדה החוקי של קופת גמל להשקעה. קופת גמל להשקעה הינה מוצר חיסכון הוני אשר ניתן להפקיד בו סכום מצטבר (לכל הקופות) של עד 70 אלף ש"ח (הסכום צמוד למדד בגין חודש מאי 2016 ומתעדכן אחת לשנה בחודש ינואר) לכל שנת מס, וכן ניתן למשוך את הכספים בכל עת. הפקדות למוצר אינן מזכות בהטבת מס בשלב ההפקדה. במשיכת כספים בסכום חד פעמי קיים מיסוי של רווחי

הון ריאליים בשיעור של 25% או פטור ממס על הרווחים הראליים לעמית שיבחר לקבל את הכספים בדרך של קצבה, החל מגיל הפרישה.

בחודש יוני 2016 פורסמה **טיטת הבהרה בעניין קופות גמל להשקעה**. במסגרת ההבהרה צוין כי עם סיום הליכי החקיקה בעניין קופת גמל להשקעה בכוונת הממונה לפרסם הוראות משלימות כדלהלן: (1) חובת הגשת תקנון ייעודי לניהול קופת גמל להשקעה לאישור הממונה (2) קביעה כי הוראות החוזר בעניין מסלולי השקעה, בכל הנוגע לקרנות השתלמות, יחולו על קופות גמל להשקעה, בשינויים המחייבים (3) קופה להשקעה לא תאפשר הפקדה בסכום העולה על תקרת ההפקדה שנקבעה בחוק, כאשר בדיקת סכומי ההפקדה תעשה במהלך השנה ולא בתום שנת הכספים (4) תקרת דמי הניהול תהיה בהתאם לתקנות דמי הניהול לעניין קופות גמל לחיסכון (5) ייאסר ניווד של כספים אל ומקופת גמל להשקעה בהתאם לתקנות הניוד (6) חיוב חברה מנהלת של קופת גמל להשקעה לפתוח מסלול דיגיטאלי.

במהלך חודש נובמבר 2016 קיבלה מגדל מקפת את אישור הממונה להקמת קופת גמל להשקעה אשר תפעיל 7 מסלולי השקעה.

להערכת החברה, החוק האמור עשוי להביא להגדלת החיסכון הפרטי בשוק, תוך הסטת השקעות פרטיות של הציבור מאפיקים אחרים (ובכלל זה מחברות הביטוח ובתי ההשקעות) לקופות הגמל (לרבות בחברות המנהלות בקבוצה) וכן תביא להגברת התחרות על כספים אלה.

4.2.7 בהמשך לאמור בסעיף 6.3.8 בחלק א לדוח התקופתי **בעניין מנגנון קרן ברירת מחדל**, ביום 1 באוגוסט 2016 הודיע משרד האוצר על תוצאות הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות. נבחרו 2 קרנות קטנות אשר הציעו לעמיתים החדשים שיצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית מממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק, כ-1.31% מדמי גמולים בקרן אחת וכ-1.49% מדמי הגמולים בקרן השנייה, דמי הניהול מהצבירה ב-2 הקרנות הינם קרובים ל-0%. דמי ניהול אלה יישמרו לכל מצטרף במהלך השנתיים הקרובות למשך 10 שנים וזאת בהתאם לתיקון לחוזר הוראות לעניין קרן ברירת מחדל אשר פורסם בחודש יולי 2016 אשר במסגרתו בוצעו התיקונים הבאים: תחולת החוזר לעניין בחירת קרן ברירת מחדל נדחתה ליום 1.11.2016 ("המועד הקובע") והבחירה תהיה בתוקף לשנתיים ולאחר מכן לשלוש שנים. החוזר לא יחול על קופות סקטוריאליות שדמי הניהול נגבים בהן נגבים לפי הוצאות בפועל.

כחלק מיישום החוזר פורסם, ויכול בין היתר ויתפרסמו, הליכים תחרותיים של מעסיקים במשק לבחירת קופת ברירת מחדל אחרת אליה יצטרפו עובדים חדשים של המעסיק (ככל שלא יבחרו עצמאית בקופה אחרת).

ליישום החוזר (לרבות כתוצאה מפרסום המרכזים כמפורט לעיל) יכולות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, ויישומן עלול להשפיע על דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים, כמו גם מקיימים ולהביא לפגיעה ברווחיות הקבוצה (בעיקר במקפת כחברה המנהלת של קרנות הפנסיה החדשות ושל קרנות השתלמות). לאמור לעיל לא הייתה השפעה על הנכסים המיוחסים לחברות המנהלות של קופות הפנסיה והגמל של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2016.

4.2.8 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר מתקן בעניין הצטרפות לקרן פנסיה או קופת גמל**. במסגרת החוזר המתקן, שפורסם טרם כניסת החוזר המקורי מחודש מרס 2015 והעדכון לו בחודש דצמבר 2015 לתוקף, בוצעו עיקרי השינויים הבאים: (1) בוצע תיקון בהנחיות בנוגע לצירוף עמית (2) נקבע כי חברה מנהלת חייבת לאפשר הצטרפות באופן מקוון ותקבע נוהל לזיהוי עמית שהצטרף באופן מקוון (3) נוספו הנחיות לצירוף עמית שהוא עובד חדש או עובד קיים לקופת ברירת מחדל (4) הושתה חובה על חברה מנהלת לתעד את אופן ההצטרפות ומועד ההצטרפות (5) נוספה פרוצדורה לעניין איחוד חשבונות בעת הצטרפות עמית לקרן פנסיה לעניין התנהלות החברה הקולטת מול העמית המצטרף ומול המסלקה וחברות מנהלות אחרות שיכול והעמית מנהל בהם חיסכון פנסיוני לא פעיל. תחילת החוזר הינה מיום

1.6.2017, למעט לעניין ההוראות העוסקות באיחוד חשבונות של עמיתים המצטרפים לחברה המנהלת, שתכנסנה לתוקף ביום 1.1.2017.

להערכת החברה, החוזר יחייב היערכות תפעולית על מנת להתאים את הליכי המכירה והתפעול הקיימים בהתאם להוראות החוזר.

4.2.9 בהמשך לאמור בסעיף 6.3.3 א) בפרק א לדוח התקופתי בעניין חוזר שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים מחודש דצמבר 2015 בחודש אוגוסט 2016 פורסם **תיקון לחוזר שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללת מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים**. במסגרת התיקון לחוזר בוצעו מספר שינויים כדלקמן: (1) חודד כי נספח הכיסוי לאריכות ימים יכלול פירוט של שיעור הפרמיה המירבית, בשונה מסכומה, שניתן לגבות בנספח וכן גילוי של הסכומים הנגבים בפועל; (2) בנספח חישוב הפרמיה לאריכות ימים הובהר כי גביית שיעור פרמיה בגין נספח לאריכות ימים תתאפשר רק אם במועד תחילת הפוליסה החדשה נגבים שיעורי דמי ניהול מירביים או שבפוליסה המנוידת נגבתה פרמיה עבור כיסוי אריכות ימים (3) מבטח ידרש לשמור על עקביות לעניין הנחות החישוב והשיטות האקטואריות שתשמשה לחישוב עתודות הגמלה בדוחות הכספיים עבור פוליסות עם מקדמי הבטחת תוחלת חיים המנוהלות בחברה.

4.2.10 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה**. מטרת החוזר הינה ליצור מבנה אחיד ומודולרי לתכנית לביטוח אובדן כושר עבודה. בחוזר נקבעו הכללים שצריכה להחיל תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה בסיסית. לתכנית זו יהיה ניתן לצרף, על פי בחירת המבוטח, נספחים שונים, מיעוטם כחובה, להרחבת הכיסוי הבסיסי, וזאת בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזר. החוזר ייכנס לתוקף ביום 1.5.2017. הוראות החוזר יחולו על תוכניות חדשות שישווקו ממועד התחילה ובעת חידוש פוליסות ביטוח קבוצתי.

להערכת החברה, השינויים האמורים עשויים להביא לעלייה בתעריפי אובדן כושר עבודה, אולם בשלב זה עדין קשה להעריך את ההשפעה של השינויים הנ"ל על רווחיות החברה.

4.2.11 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר בעניין תכנית ביטוח חיים בדמי ביטוח קבועים**. הממונה מציין כי פוליסות ריסק חיים הן פוליסות שמבוטח קונה לתקופות ביטוח ארוכות אולם בפועל המבוטח בוחר להקטין או לבטל את הכיסוי לפני תום תקופת הביטוח, כאשר הצורך הביטוחי בו קטן. הממונה מוסיף ומציין כי מבטחים משווקים פוליסות ביטוח ריסק חיים לתקופת ביטוח העולה על חמש שנים בדמי ביטוח שאינם משתנים לאורך תקופת הביטוח באופן מתואם להפחתת הסיכון הביטוחי. תכניות אלו אינן כוללות מנגנון השבה למבוטח במקרה של ביטול הביטוח או הפחתת סכום הביטוח ומטרת החוזר הינה לקבוע כללים להחזר כספים למבוטח במקרה של ביטול או הפחתת סכום ביטוח. הממונה קובע את הכללים לניסוח תכנית ביטוח חיים בדמי ביטוח קבועים ובהם, בין היתר, הוראות השבה.

החברה שיווקה בשנה האחרונה תכנית לביטוח חיים בפרמיה קבועה. לאור חוזר זה, החברה תפסיק לשווק תכנית זו החל במועד התחילה שנקבע ביום 1.1.2017 דבר שעלול לפגוע ברווחיות החברה.

4.2.12 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר בעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה**. עניינו של החוזר הוא בקביעת נוסח אחיד לתקנון קרן פנסיה. להלן עיקרי החוזר: (1) הממונה צירף לחוזר נוסח תקנון גנרי לקרן פנסיה מקיפה (2) חברה מנהלת יכולה לקבוע הוראות שלא בהתאם להוראות לתקנון התקני בנושאים המפורטים בחוזר ובמקרה זה, יש לפעול להגשת השינוי לאישור הממונה מראש (3) הוגדרו סוגי שינויים שניתן לבצע בתקנון המצוי במקרים הבאים: כיסוי בן משפחה עם מוגבלות, שיעורי כיסוי שונים מהקבוע בנספח לנכות ולשיעורים, ברירת מחדל לעניין עמית שלא ציין מה הכיסוי הביטוחי שיחול עליו, ויתור על תקופת אכשרה במקרים מסוימים וקביעת מסלול ברירת מחדל (4) חברה מנהלת תפרסם באינטרנט את המסמכים והמידע המפורטים בחוזר (5) יש להגיש

תקנונים לאישור הממונה עד ליום 1.9.2017 ולעדכן התקנונים עד ליום 1.1.2018 (6) נקבעו הוראות מעבר, לעניין זכויות עמיתים קיימים.

להערכת החברה, ההסדרים הרגולטורים בנוגע לקביעת תקנון אחיד לקרנות הפנסיה ולאור פרסום וכניסה לתוקף של חוזר הוראות לעניין בחירת קופת גמל ברירת מחדל כאמור בסעיף 4.2.7 לעיל תוך הפיכת מגוון המוצרים הקיימים בפנסיה למוצרים זהים, יגרום לצמצום הבידול בין המוצרים ותגבר התחרות בין הקרנות השונות בשוק.

4.2.13. בחודש נובמבר 2016 פורסם **חוזר לעניין קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד ("קופת חיסכון לילד") וכן תקנון תקני לקופת חיסכון לילד**. במסגרת החוזר נקבעו עיקרי ההוראות הבאות: (1) על קופת חיסכון לילד יחולו ההוראות לעניין מסלול השקעה בקופת גמל בשינויים הרלבנטיים והיא תחויב להציע למצער חמישה סוגי קופות בהתאם לסוג החיסכון או הקשר הלכתי (2) מדיניות ההשקעה לעניין חוסכים שישקיעו במסלול על פי סוג החיסכון תיקבע על ידי וועדת ההשקעות ותאושר על ידי הממונה, כאשר מסלול בסיכון מועט יהיה מסלול ברירת המחדל למי שלא בחר מסלול מיוזמתו (3) נקבעו הודעות ייעודיות שיש לשלוח לעמיתים בעניין צירוף הילד לקופת חיסכון לילד או קופה כאמור במסלול ברירת מחדל (4) יישלח דוח שנתי לעמית במתכונת שנקבעה בחוזר ומגיל 21 על פי המתכונת הקבועה לקופת גמל להשקעה (5) נקבעה מתכונת להגשת בקשה לפדיון על ידי ילד שהגיע לגיל הפדיון.

במהלך חודש נובמבר 2016 זכתה מגדל מקפת (יחד עם 12 חברות מנהלות אחרות ומספר תאגידים בנקאיים) במכרז החשב הכללי ביחס להפעלת קופת חיסכון לכל ילד. קופת החיסכון לכל ילד צפויה להיפתח במהלך שנת 2017. להערכת החברה, הפעלת קופת חיסכון לכל ילד צפויות להגדיל את ההפקדות לקופות הגמל שינוהלו בקבוצה.

טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

4.2.14. **"עמדת ממונה: תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון"** - בהמשך למפורט בסעיף 32.2.2(א) בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 אודות העמדה האמורה וההבהרה לעמדה האמורה מחודש מרס 2015, יצוין כי בחודש יוני 2015 הוגשה המרצת פתיחה שהוגשה על ידי התאחדות החברות לביטוח חיים ("ההתאחדות") אשר במסגרתה התבקש בית המשפט לקבוע כי תגמול הנגזר מדמי ניהול אינו אסור כשלעצמו על פי הדין וכי אין ולא היה בעצם התקשרותם של הגופים המוסדיים בהסכמים הכוללים תגמול הנגזר מדמי ניהול משום הפרה של חובה כלשהי על פי הדין. בית המשפט המחוזי דחה את המרצת הפתיחה וההתאחדות הגישה ערעור על החלטה זו לבית המשפט העליון. דיון בערעור נקבע ליום 9 בינואר 2017.

4.2.15. בהמשך לאמור בסעיף 6.3.11 בפרק א' בדוח התקופתי, בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטה שנייה של **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה)**, התשע"ו-2016. עניינה של טיוטת התקנות המוצעות הוא מתן הוראות ביצוע בעקבות מסקנות הדוח להגברת הוודאות בחיסכון הפנסיוני שפורסם בחודש ינואר 2016. הדוח הציע חלופות להקצאה של אגרות חוב מיועדות בין העמיתים מבלי לבצע שינוי במסגרת ההקצאה הכוללת של אגרות החוב המיועדות. במסגרת טיוטת התקנות מוצע לקבוע הוראות לעניין אופן זקיפת התשואה לעמיתים ופנסיונרים בקרן חדשה מקיפה ומועד ביצועה, לרבות לעניין זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות ומועד ביצוע החישוב לקבוצות השונות. כמו כן מוצע לקבוע רף עליון להקצאת אג"ח מיועדות למקבלי קצבה, ולקבוע הוראת שעה אשר במסגרתה בשבע השנים הקרובות (בתוקף עד שנת 2023) הפנסיונרים יהיו זכאים להשקעה בשיעור 60% (לפחות) מהצבירה באג"ח מיועדות (כאשר פנסיונרים זכאים קיימים יישארו עם 70%), בעוד שאר העמיתים יהיו זכאים לתשואה בגין יתרת האג"ח המיועדות של הקרן (סך ההשקעה של כל הקרן, כולל תיקי הפנסיונרים, באג"ח מיועדות תסתכם לכ-30% מנכסיה).

בהקשר לכך יצוין כי בחודש מאי 2016 בית המשפט העליון נעתר לבקשת התאחדות לחברות ביטוח חיים בע"מ וצרף אותה לעתירה תלויה ועומדת של פורום החוסכים לפנסייה בישראל ואיגוד בתי ההשקעות בה הם עותרים להורות למדינה להנפיק אגרות חוב מיועדות הנושאות תשואה מובטחת ("אגרות חוב מיועדות") גם לקופות הגמל בדומה לאלה המונפקות לקרנות הפנסיה. במסגרת העתירה האמורה, מבקשת התאחדות לחברות ביטוח חיים כי בית המשפט יורה למדינה להקצות אגרות חוב מיועדות גם לביטוחי מנהלים ועצמאיים - משתתפות ברווחים.

ביום 18 בספטמבר 2016 הוגשה תגובת המדינה לתגובת העותרים ולכתב הטענות מטעם התאחדות חברות הביטוח. ביום 27 בספטמבר 2016 התקיים דיון בבית המשפט העליון. המגמה של בית המשפט בדיון הייתה שאיננו נוטה להתערב בעניינים כלכליים מסוג זה שיש בהם אלמנטים דומים ל"סובסידיה". עם זאת, לאחר הדיון, נתן בית המשפט החלטה ב-28 בספטמבר 2016 בה הוא מחדד את חשיבותו וחיוניותו של הביטוח הכלכלי לעת זקנה, ולאור זאת מותיר, בשלב זה, את העתירה פתוחה כדי לעקוב בתקופה הקרובה אחר ההתפתחויות. עוד הורה בית המשפט למדינה, להגיש הודעת עדכון בליווי נתונים עדכניים תוך 5 חודשים (28 בפברואר 2017), והעותרים יוכלו להגיב לה תוך 15 ימים נוספים. לאחר מכן, יחליט ביהמ"ש באשר להמשך הטיפול.

להערכת החברה, שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות בהתאם לאמור לעיל, וככל שלא יהא שינוי מקביל גם בנוגע למוצרי הביטוח בתחום חיסכון ארוך טווח באופן שיעמיד אותם במצב שוויוני למול קרנות הפנסיה, יביא להגברת התחרות על הכספים המיועדים לתשלום קצבאות סמוך לגילאי הפרישה, תוך מתן עדיפות ברורה לקרנות הפנסיה על פני יתר מוצרי חסכון ארוך טווח ואף עלול להביא לירידה בשיעור דמי הניהול בגין מקבלי הקיצבה.

4.2.16 בהמשך לסעיף 26.5.14 בפרק תיאור עסקי התאגיד (תיקון 13), בחודש אפריל 2016 פורסמה **טיטת חוזר בעניין הוראות לתשלום קצבה מקופת גמל לחיסכון**. עניינה של הטיטת, כך לדברי הממונה, הוא בקביעת כללים לעניין תשלום קצבה הכוללת שילוב של תשלומי אנונה מקופת גמל ולאחר מכן תשלומים שמשולמים במשך כל ימי חייו של העמית וממבטח, בנושאים הבאים:

- (א) תנאים לקבלת קצבת זקנה מקופת גמל לחיסכון, כולל הגבלת סכום התשלום הראשון שישולם לעמית, מועד תשלומי קצבת הזקנה ותחילתם וכן אופן חישוב התשלום הראשון.
- (ב) אופן עדכון קצבת זקנה מקופת גמל לחיסכון.
- (ג) שינוי הגדרת קצבה כך שהיא תכלול שילוב של תשלומי אנונה מקופת הגמל ותשלומים שמשולמים בימי חייו של העמית מקופת גמל.
- (ד) תנאים לרכישת כיוסי ביטוחי לאריכות ימים.
- (ה) מועד תשלום קצבאות זקנה מקופת גמל לחיסכון.
- (ו) תשלום למוטבים לאחר פטירת העמית.

4.2.17 בחודש יולי 2016 פורסמה טיטת לתיקון תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשע"ו-2016 ("התקנות"). עניינה של התיקון הוא בהסרת חסמים הקבועים היום בתקנה 19 לעניין הפקדה לקופת גמל ובהתאמת התקנות לשינויים האחרונים בחוק הגמל, כדלקמן: (1) תקנה 19 לתקנות כך שבכל מקום שחלה חובה להפקיד הפקדה בשיעור העולה על 5% מתגמולים אצל אותו מבטח ("הפקדות נוספות"), תבוטל ההתניה ומבוטח/עמית יוכל לבחור את קופת הגמל בה יפקיד את ההפקדות הנוספות (2) מוצע לקבוע כי ניתן להפקיד לרכיב הפיצויים מבלי להפקיד במקביל לרכיב התגמולים ("ביטול ההפקדה צולבת") אם הופקדו לאותה קופה כספים טרם כניסת תיקון מס' 13 לחוק הגמל לתוקף בהתאם למועדים המפורטים בתקנה ולצורך הפקדת כספים עודפים שלא ניתן להפקידם בקופת הגמל אליה

המפקיד המעסיק את ההפקדות. התחולה המוצעת הינה מידית לעניין ההפקדות הנוספות ולמפרע למועד כניסתו לתוקף של תיקון מס' 13 לחוק הגמל לעניין ביטול ההפקדות הצולבות.

4.2.18. בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטה **לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(העברת כספים בין קופות גמל), התשע"ו-2016**. עניינו של התיקון לתקנות הוא בהוספת אפשרות לניוד כספים על ידי מקבל קצבת זקנה, וכן בהוספת אפשרות לניוד כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל להשקעה אחרת וכן מ"חשבון חדש" על פי תיקון מס' 13 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 לקופת גמל להשקעה. כמו כן במסגרת התיקון קוצרו מועדי הניוד והכל כמפורט להלן: (1) מוצע לקבוע כי ניתן יהיה לנייד כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל להשקעה ומקופת גמל להשקעה של עמית שהגיע לגיל פרישה לקופת גמל לקצבה (2) מוצע לקבוע כי ניתן יהיה לנייד כספים מחשבון חדש לקופת גמל להשקעה (3) מוצע לבטל את המגבלה לנייד כספים אם קיימת הלוואה על הכספים שטרם נפרעה במלואה (3) מוצע לקבוע כי המועד לביצוע ניד יקוצר לחמישה ימי עסקים חלף עשרה ימים וכי לא ניתן יהיה לבטל את הבקשה לאחר שהועברה בקשה מפורטת וחתומה לקופה המקבלת (4) כמו כן מוצע לקבוע הוראות לעניין העברת כספי מקבל קצבה הקשורה למועד פרסום הדוח הכספי של החברה המעבירה (5) הממונה מתעתד לפרסם טיוטת תקנות לעניין חישוב נכסי מקבל קצבת זקנה לקרן חדשה ולקופת ביטוח שהיא קופת גמל לקצבה.

להערכת החברה, לטיוטת התקנות עשויה להיות השפעה על הורדת שיעור דמי הניהול שיגבו ממקבלי הקצבה בתקופת תשלומי הקצבה. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשלכות המדויקות של הטיטה האמורה, אשר תהייה תלויות, בין היתר, גם בעוצמת התחרות בין החברות המנהלות בשוק, בהתנהגות ערוצי ההפצה והייעוץ ללקוחות.

4.2.19. בחודש אוקטובר 2016 פורסמה **הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016**. במסגרת הצעת החוק מוצע לקבוע:

(א) הסדרי פנסיה חובה לעצמאים

על פי הצעת החוק מוצע לעשות שינויים בפקודת מס הכנסה, בחוק קופות הגמל ובחוק הביטוח הלאומי, אשר עיקרם כדלקמן: (1) עצמאי יהיה חייב ביצוע הפקדות לקופת גמל לקצבה בשל הכנסה חייבת בשיעורים המפורטים בהצעה החוק, תוך הבחנה בין חלק ההכנסה החייבת שאינה עולה על מחצית השכר הממוצע במשק ("שמ"ב") לחלק ההכנסה החייבת בהפקדה העולה על מחצית השמ"ב ואינו עולה על השמ"ב. (2) מההפקדות האמורות ייוחס סכום למרכיב חיסכון לאבטלה שהוא הנמוך מבין שני אלה: שליש מכלל התשלומים שהפקיד עצמאי לקופת גמל לקצבה או הכנסה מבוססת כהגדרתה בפקודת מס הכנסה (3) על עצמאי המרוויח יותר משניים עשר פעמים שכר מינימום בשנה ולא הפקיד תשלומים לקופת גמל לקצבה יוחלו הליכי גבייה עם התראות ובמקרים שהוגדרו יושתו קנסות (4) סכום שנמשך כדמי אבטלה מקופת גמל לקצבה ייחשב כהכנסת עבודה על פי סעיף 3 לפקודה (5) ייקבע פטור ממס לדמי אבטלה שנמשכו מקופת גמל לקצבה על פי הנמוך מבין הסכומים הנקובים בהצעת החוק (6) יבוצעו שינויים בחוק קופות הגמל שיתירו משיכת כספי פיצויים על ידי עצמאי במצב אבטלה שלא יעלה על שלוש פעמים שכר מינימום או סכום המשיכה הפטורה לפי הגבוה.

להערכת החברה יישום הוראות הצעת החוק, ככל ותיכנס לתוקף, עשוי להעלות את שיעורי ההפרשות לביטוח הפנסיוני וצפוי להביא להגדלת היקף הפרמיות ודמי הגמולים בחברה.

(ב) תיקון חוק פיצויי פיטורין

כמו כן מוצע לקבוע במסגרת הצעת החוק, את התיקונים הבאים: (1) לתקן את חוק קופות הגמל כך שממועד תחילת החוק, מעביד לא יוכל למשוך כספי פיצויים של עובדו,

מקופה אישית לפיצויים או מקופה לקצבה אלא אם נשללה זכותו של העובד בהתאם לסעיף 16 או 17 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"א-1961 ("חוק פיצויי פיטורין") (2) לתקן את חוק פיצויי פיטורין כדלקמן: תשלום לקופת גמל לקצבה יבוא במקום פיצויי פיטורין. מעסיק לא יהיה רשאי למשוך, לעקל או לשעבד את כספי פיצויים שהופקדו לקופת גמל לקצבה. מעסיק יהיה רשאי, בנסיבות בהן נשללו זכויותיו של עובד לקבל פיצויי פיטורין בהתאם לסעיפים 16-17 לחוק, לדרוש את כספי הפיצויים בחזרה מקופת הגמל. לא דרש המעסיק את הכספים תוך שלושה חודשים יהיו הכספים שייכים לעובד (3) קביעת הוראות מיוחדות לגבי כספים שהופקדו בקופת גמל לטובת פיצויי פיטורין טרם כניסת התיקון המוצע לחוק לתוקף (4) בנוסף, תתוקן פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) תתוקן כדלקמן: הפקדות מעסיק לקופת גמל לקצבה לא יוכרו כהכנסה חייבת לגבי חלק השכר שאינו עולה על שלוש פעמים שמ"ב". על הפקדות לקופת גמל לקצבה או לקופה אישית לפיצויים בשל רכיב הפיצויים לחלק השכר העולה על שלוש פעמים שמ"ב, יחולו כללי המשיכה של פיצויים. כן נקבעו הסדרים בנוגע לחבות מס על משיכת כספים בדרך של קצבה והחזרי מס להם יהיה זכאי העובד. בנוסף נקבע כי אין צורך בהתחשבות מס בעת עזיבת עבודה אם סכום הפיצויים הצבור אינו עולה על 360 אלפי ש"ח.

להערכת החברה יישום הוראות הצעת החוק, ככל ותיכנס לתוקף, מצריכה הערכות מיכונית מצד החברה.

4.3 הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות

4.3.1. בחודש אפריל 2016 פורסמה הכרעה עקרונית בעניין אופן שיווק פוליסות תאונות אישיות. הממונה מצא שחברות ביטוח מסוימות משווקות פוליסות תאונות אישיות בצורה מטעה מבלי שהמבוטח מבין שמדובר בפוליסה חדשה עם כיוון נפרד ודמי ביטוח נוספים שיהיה עליו לשלם. הממונה מורה לחברות הביטוח לבצע בדיקה האם שווקו על ידי פוליסות בצורה מטעה. ככל שיימצאו מבוטחים שהוטעו, הממונה מנחה כיצד יש לפנות לאותם מבוטחים, טווחי זמן לקבלת תשובות, תיעוד הסכמה של מבוטחים ככל שיתקבלו ואופן ביטול פוליסות שהמבוטח דרש לבטלן או שלא התקבלה הסכמה לגביהן. הממונה נתן לוחות זמנים ליישום הוראות ההכרעה ולדיווח על השלבים השונים לממונה וכן לביצוע דוח ביקורת בנושא זה. החברה מעריכה כי השפעת ההכרעה על החברה איננה מהותית.

4.3.2. בעניין תיקון לחוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור ראה סעיף 4.1.4 לעיל.

7 טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

4.3.3. בחודש יולי 2016 פורסמה טיוטה לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח בריאות קבוצתי). במסגרת הטיוטה, ניתנה אפשרות לישויות שאינן מעביד, תאגיד, ספק שירות או קופת חולים להיות בעל פוליסה בפוליסה קבוצתית. לפי הטיוטה ניתן להתקשר גם מול אדם אחר אם יש לו טובת הנאה מההתקשרות בפוליסה הקבוצתית ככל שעומדים בתנאים הבאים: הפוליסה הקבוצתית נעשתה בהתאם לתכנית שהוגשה כפוליסת פרט, ההתקשרות בחוזה לביטוח בריאות קבוצתי מיטיבה עם המבוטחים בקבוצה לעומת פוליסת הפרט, בעל הפוליסה אינו צד קשור למבטח ואינו מקבל מהמבטח טובת הנאה שאינה מכוח ההתקשרות זו ותנאים נוספים שעליהם הורה הממונה.

להערכת החברה הטיוטה, אם תהפוך לתיקון מחייב, עשויה להגדיל את היקף מכירות הביטוחים הקבוצתיים בענף.

4.4 הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי

4.4.1. בחודש מרס 2016 נכנס לתוקפו תיקון להוראות החוזר המאוחד אשר עדכן את דמי הביטוח לכלי רכב פרטיים בביטוח השיורי ("הפול"), בהתאם לפרמטרים נוספים.

כמו כן בחודש ספטמבר 2016 פורסם חוזר מתקן בעניין עדכון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה. במסגרת תיקון זה קובע הממונה את תעריפי דמי הביטוח לכלי רכב

בביטוח השיורי. התיקון אינו מגביל מבטחים בשיעור דמי הביטוח שהם רשאים לגבות ביחס לדמי הביטוח השיורי. החוזר צפוי להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2017.

החברה בוחנת את השפעת החוזר האמור על התעריפים בביטוחי רכב חובה המשוקים על ידה.

4.4.2 בחודש יוני 2016 פורסמו **תקנות הביטוח הלאומי (היוון) (תיקון), התשע"ו-2016**. במסגרת התיקון לתקנות בוצעו השינויים הבאים: (1) בוצע שינוי בריבית המחושבת להיוון תגמולי ביטוח והיא הוקטנה ל-2% חלף 3% ונקבע מנגנון שיעדכן את הריבית על בסיס רבעוני או במועד עדכון (2) בוצע שינוי בלוחות התמורה באופן המניח תוחלת חיים ארוכה יותר לפי נתונים מעודכנים של הלמ"ס ונקבע מנגנון עדכון רבעוני.

בחודש ספטמבר 2016 פורסם תיקון לתקנות שדחה את המועד ליישום התקנות לחודש ספטמבר 2017.

בעקבות התקנות האמורות, עדכנה החברה את אומדניה בתחום הביטוח הכללי, ובהתאם לכך הגדילה את העתודות בענפי רכב חובה וחבויות בעיקר ברבעון הראשון של השנה. ראה סעיף 2.6.3 לעיל.

טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

4.4.3 בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיטה שנייה לתיקון החוזר המאוחד לעניין ענף ביטוח דירה. הממונה מציע לבצע במסגרת התיקון את השינויים הבאים: (1) מבטח יאפשר בחירה בין שרברב בהסדר או שרברב שיבחר המבוטח (2) על מבטח לנהל רשימה של לפחות 12 שרברבים שבהסדר ולהציג אותה באתר האינטרנט ולהכיל לגביה פרטים המפורטים בטיטה (3) מבטח יערוך סקרי שביעות רצון המבוטחים ממהירות מתן השירות ומאיכות התיקון (4) ייקבעו לוחות זמנים מנדטוריים לאספקת שירותי שרברבות וחיוב כספי ללא הוכחת נזק במקרה של אי עמידה בהתחייבויות אלו (5) יקבעו הוראות שתהיה חובה לכלול אותן בהסכם התקשרות של מבטח עם שרברב שבהסדר.

התיקון המוצע, בין היתר, מגדיר מחדש את המונח "חברת שרברבים" ומבחין בין "שרברב" לבין "שרברב שבהסדר" שהינו שרברב מטעם חברת הביטוח המופיע ברשימת השרברבים שלה, וקובע הוראות לעניין אופן הבחירה של המבוטח בין נותני השירות לתיקון נזקי מים ובין היתר את החובה של חברת הביטוח לאפשר למבוטח לבחור מבין רשימת השרברבים שבהסדר, בקרות מקרה הביטוח, את השרברב שיתקן עבורו את נזק הצנרת.

לעת עתה, החברה לומדת את הוראות טיטת החוזר, ונערכת ליישומן תוך התאמת ניהול התביעות בנזקי מים למצב החדש.

5. היבטי ממשל תאגידי

5.1 שינויים בנושאי משרה בקבוצה

ביום 25 ביולי 2016 סיים את כהונתו בחברה, מר איציק בן מנחם, מנהל הסיכונים של החברה ושל מגדל מקפת ויזמה. באותו יום החלה את כהונתה גברת מיכל גור-כגן כמנהלת הסיכונים, לאחר שמינויה אושר על ידי דירקטוריון החברה ביום 31 במאי 2016 ולאחר שהממונה הודיעה כי אין לה התנגדות למינוי ביום 14 ביוני 2016.

ראה גם דוחות מידיים של מגדל אחזקות מיום 29 במאי 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-036126 ומיום 31 במאי 2015 מספר אסמכתא: 2016-01-041244.

5.2 שינויים בדירקטוריון החברה

5.2.1 ביום 13 באוגוסט 2016 סיים מר יגאל בר יוסף, כהונה של 9 שנים כדירקטור חיצוני בחברה, ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 14 באוגוסט 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-102619.

5.2.1 ביום 6 בספטמבר 2016 גברת רונית בודו החלה את כהונתה במגדל ביטוח כדירקטורית חיצונית וכחברת וועדת הביקורת של מגדל ביטוח, וזאת לאחר אישור מינויה על ידי דירקטוריון מגדל ביטוח ביום 1 בספטמבר 2016 ולאחר שהממונה הודיעה כי אין לה התנגדות למינוי ביום 6 בספטמבר 2016. בכוונת החברה למנותה כדירקטורית חיצונית גם בגופים מוסדיים נוספים בשליטת החברה וזאת, מעת לעת, כאשר ייווצר הצורך למינוי כאמור ובכפוף להרכב הדירקטוריון באותם הגופים, כפי שיהיה במועד הרלבנטי, ולאישור הממונה.

לפירוט ראה דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 7 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-119380.

5.3 תגמול יו"ר מגדל אחזקות והחברה ומנכ"ל החברה

לאור הוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 ("חוק התגמול"), אשר עתיד להיכנס לתוקף לגבי הסכמים קיימים ביום 12 באוקטובר 2016 ("מועד התחילה"), ולאור העובדה שטרם הובא לאישור המוסדות המוסמכים של מגדל אחזקות ושל החברה, תגמול העולה על הרף המצריך אישור על פי חוק התגמול ("רף האישור"), פנו, ביום 10 באוקטובר 2016, יו"ר דירקטוריון מגדל אחזקות, המכהן גם כיו"ר דירקטוריון החברה, ומנכ"ל החברה למגדל אחזקות ולמגדל ביטוח, לפי העניין, בבקשה כי, באופן זמני החל ממועד התחילה ועד לקבלת החלטה בעניין במוסדות המוסמכים, יופחת התגמול המשולם להם לתגמול העומד ברף האישור. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 10.10.2016 מספר אסמכתא: 2016-01-062523.

5.4 בחירתם מחדש של רוי"ח המבקרים של מגדל אחזקות ושל החברה

ביום 6 באוקטובר 2016 אישרה האסיפה הכללית של מגדל אחזקות את בחירתם מחדש של רואי החשבון המבקרים של מגדל אחזקות ושל החברה. לפירוט ראה דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 6 באוקטובר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-060534.

5.5 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

מגדל ביטוח מיישמת את הוראות חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון הנוגעות לבקרות ונהלים לגבי הגילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי ומבצעת את ההליכים הנדרשים בקשר לכך וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים הנ"ל, ובשיתוף יועצים חיצוניים שנשכרו לביצוע המשימה. במסגרת זאת, אימצה מגדל ביטוח את מודל הבקרה הפנימי של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

5.5.1 בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינם אפקטיביים על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

5.5.2 בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

עם זאת, הגוף המוסדי מצוי בתהליך של פיתוח, שדרוג ו/או החלפה של מספר מערכות מידע, בין היתר, מתוך מגמה לשפר ולייעל את ביצוע התהליכים השונים ו/או את הבקרה הפנימית ו/או את השירות ללקוחות.

הצהרות, דוחות וגילויים בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם להוראות חוזרי אחריות ההנהלה, מצורפים בפרק 2 לדוח הרבעוני.

במקביל, ממשיך הגוף המוסדי להיערך ליישום השלבים הבאים הכלולים בחוזרי אחריות ההנהלה והתיקונים לו, הנוגעים לדוח לעמית ולמבוטח.

6. אירועים לאחר תקופת הדיווח

בדבר התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 3.1.3 לעיל.

הדירקטוריון מודה להנהלות חברות הקבוצה, לעובדי הקבוצה ולסוכניה על תרומתם להישגיה.

עופר אליהו

מנכ"ל

יוחנן דנינו

יו"ר הדירקטוריון

23 בנובמבר 2016

הצהרות בדבר בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, עופר אליהו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.16 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23.11.2016

עופר אליהו, מנהל כללי

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.6.16 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23.11.2016

ערן צ'רנינסקי, ראש חטיבת פיננסים ואקטואריה

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוחות כספיים מאוחדים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר 2016

בלתי מבוקרים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2016

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2 דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים.....
3 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי.....
5 תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים
6 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל
7 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
10 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
 באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.....
13 כללי.....
13 באור 1 -
13 באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים.....
14 באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית
15 באור 4 - עונתיות.....
16 באור 5 - מגזרי פעילות.....
36 באור 6 - ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה.....
40 באור 7 - מכשירים פיננסיים.....
52 באור 8 - התחייבויות תלויות.....
76 באור 9 - מיסים על הכנסה.....
76 באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח.....
80 באור 11 - עסקאות עם צדדים קשורים.....
81 דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד.....
82 נספח לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.....

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רח' עמינדב 3, תל-אביב, 6706703
 טל. +972 3 623 2525
 פקס +972 3 562 2555
 ev.com

סומך חייקין
 מגדל המילניום KPMG
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
 תל אביב 6100601
 03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

לבעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מגדל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר, 2016 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הינה כ- 297,922 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 וחלקה של הקבוצה ברווחיהן (בהפסדיהן) הינו כ- 32,293 אלפי ש"ח וכ- 5,815 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 8 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
 רואי חשבון

תל אביב,
 23 בנובמבר 2016

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
895,018	904,555	864,765	נכסים
15,520	27,018	9,167	נכסים בלתי מוחשיים
1,833,422	1,849,202	1,892,971	נכסי מסים נדחים
681,890	673,666	646,912	הוצאות רכישה נדחות
700,196	656,455	301,378	רכוש קבוע
5,328,453	5,192,056	5,507,463	השקעות בחברות כלולות
772,115	719,806	635,549	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
754,293	1,054,276	1,011,538	נדל"ן להשקעה - אחר
466,166	458,944	369,034	נכסי ביטוח משנה
459,625	460,200	847,541	נכסי מסים שוטפים
569,423	705,196	607,961	חייבים ויתרות חובה
70,126,455	69,657,336	74,049,817	פרמיות לגביה
7,613,703	6,708,584	7,857,758	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
22,025,201	22,332,673	23,612,301	השקעות פיננסיות אחרות:
1,110,593	1,076,072	856,626	נכסי חוב סחירים
2,509,214	2,535,261	2,116,412	נכסי חוב שאינם סחירים
33,258,711	32,652,590	34,443,097	מניות
7,801,126	6,484,179	7,857,091	אחרות
2,005,567	1,426,925	2,598,413	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
125,667,980	122,922,404	131,642,697	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
83,643,694	81,805,230	88,011,609	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
			סך הכל נכסים
			סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

הון והתחייבויות

הון

512,345	512,345	512,345	הון מניות ופרמיה
360,265	312,339	343,221	קרנות הון
3,807,041	3,643,659	3,630,237	עודפים
4,679,651	4,468,343	4,485,803	סך הכל הון המיוחס לבעלי המניות של החברה
7,246	7,652	6,826	זכויות שאינן מקנות שליטה
4,686,897	4,475,995	4,492,629	סך הכל הון

התחייבויות

32,326,206	32,418,311	33,768,150	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
83,312,638	81,016,518	87,243,391	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
501,781	490,235	333,401	התחייבויות בגין מסים נדחים
306,073	297,701	312,083	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
30,009	29,555	1,696	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,503,675	1,303,828	1,790,594	זכאים ויתרות זכות
3,000,701	2,890,261	3,700,753	התחייבויות פיננסיות
120,981,083	118,446,409	127,150,068	סך הכל התחייבויות
125,667,980	122,922,404	131,642,697	סך הכל הון והתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

ערן צ'רנינסקי
ראש חטיבת פיננסים
ואקטואריה

עופר אליהו
מנכ"ל

יוחנן דנינו
יו"ר הדירקטוריון

23 בנובמבר 2016
תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
10,688,814	(* 2,655,625	2,838,279	(* 7,963,749	8,130,863	פרמיות שהורווחו ברוטו
623,156	174,592	174,453	483,499	514,491	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,065,658	2,481,033	2,663,826	7,480,250	7,616,372	פרמיות שהורווחו בשייר
3,475,321	(1,948,890)	2,065,382	1,526,060	2,971,199	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,338,043	1,981	396,635	833,747	979,032	הכנסות מדמי ניהול
295,603	80,707	72,300	236,955	241,763	הכנסות מעמלות
10,028	(22)	8,189	12	42,452	הכנסות אחרות
15,184,653	614,809	5,206,332	10,077,024	11,850,818	סך הכל הכנסות
12,588,196	(* 530,202	4,180,095	(* 8,331,915	10,470,968	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
347,310	147,799	56,176	329,388	193,187	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
12,240,886	382,403	4,123,919	8,002,527	10,277,781	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,520,991	386,502	380,912	1,110,088	1,168,118	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
889,456	198,206	215,869	670,194	644,765	הוצאות הנהלה וכלליות
46,088	7,977	6,298	24,003	19,043	הוצאות אחרות
56,936	23,935	28,615	41,593	72,376	הוצאות מימון
14,754,357	999,023	4,755,613	9,848,405	12,182,083	סך הכל הוצאות
91,580	13,618	5,595	47,052	32,509	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
521,876	(370,596)	456,314	275,671	(298,756)	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
147,613	(148,295)	138,280	68,109	(121,852)	מסים על ההכנסה
374,263	(222,301)	318,034	207,562	(176,904)	רווח (הפסד) לתקופה
372,165	(222,287)	318,142	205,847	(178,720)	מיוחס ל:
2,098	(14)	(108)	1,715	1,816	בעלי המניות של החברה
374,263	(222,301)	318,034	207,562	(176,904)	זכויות שאינן מקנות שליטה
					רווח (הפסד) לתקופה
2.00	(1.19)	1.71	1.10	(0.96)	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 1 ש"ח המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)
0.20	(0.12)	0.17	0.11	(0.10)	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 0.1 ש"ח המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

(* סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2)

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		
שהסתיימה	שהסתיימה ביום 30		שהסתיימה ביום 30		
ביום 31	בספטמבר		בספטמבר		
בדצמבר	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
374,263	(222,301)	318,034	207,562	(176,904)	רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר שהוכר</u>
					<u>לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או</u>
					<u>יועברו לרווח והפסד</u>
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
141,150	(162,471)	(7,107)	10,324	132,696	
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(543,026)	(39,012)	(77,440)	(461,887)	(240,882)	
					הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
84,887	40,778	16,042	60,780	71,986	
					חלק בהפסד כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(1,755)	-	-	(1,755)	-	
					הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
(844)	375	(350)	(557)	538	
122,042	60,389	24,736	147,623	18,618	השפעת המס
					הפסד כולל אחר לתקופה שלאחר שהוכר לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(197,546)	(99,941)	(44,119)	(245,472)	(17,044)	
					<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד</u>
					רווח (הפסד) ממדידה מחדש בשל תכנית ההטבה מוגדרת
(9,670)	(468)	1,274	(3,264)	2,880	
					השפעת המס
3,901	347	(400)	1,500	(1,062)	
					רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(5,769)	(121)	874	(1,764)	1,818	
(203,315)	(100,062)	(43,245)	(247,236)	(15,226)	הפסד כולל אחר, נטו ממס
170,948	(322,363)	274,789	(39,674)	(192,130)	רווח (הפסד) כולל לתקופה
					מיוחס ל:
168,787	(322,380)	274,921	(41,439)	(193,848)	בעלי המניות של החברה
2,161	17	(132)	1,765	1,718	זכויות שאינן מקנות שליטה
170,948	(322,363)	274,789	(39,674)	(192,130)	רווח (הפסד) כולל לתקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה

הון מניות ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון	
512,345	53,070	21,368	283,079	(604)	3,352	3,807,041	4,679,651	7,246	4,686,897	יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)
-	-	-	-	-	-	(178,720)	(178,720)	1,816	(176,904)	רווח (הפסד) לתקופה
-	-	-	(17,427)	383	-	1,916	(15,128)	(98)	(15,226)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
-	-	-	(17,427)	383	-	(176,804)	(193,848)	1,718	(192,130)	סך הכל רווח (הפסד) כולל
-	-	-	-	-	-	-	-	(2,138)	(2,138)	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
512,345	53,070	21,368	265,652	(221)	3,352	3,630,237	4,485,803	6,826	4,492,629	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה

הון מניות ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון	
512,345	53,070	21,368	480,086	(65)	3,352	3,649,845	4,720,001	6,240	4,726,241	יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)
-	-	-	-	-	-	205,847	205,847	1,715	207,562	רווח לתקופה
-	-	-	(245,108)	(364)	-	(1,814)	(247,286)	50	(247,236)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
-	-	-	(245,108)	(364)	-	204,033	(41,439)	1,765	(39,674)	סך הכל רווח (הפסד) כולל
-	-	-	-	-	-	(210,219)	(210,219)	-	(210,219)	דיבידנד
-	-	-	-	-	-	-	-	(353)	(353)	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
512,345	53,070	21,368	234,978	(429)	3,352	3,643,659	4,468,343	7,652	4,475,995	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

מיוחס לבעלי מניות החברה

הון מניות ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם עלי שליטה	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון	
אלפי ש"ח										
512,345	53,070	21,368	309,574	(24)	3,352	3,311,197	4,210,882	9,096	4,219,978	יתרה ליום 1 ביולי 2016 (בלתי מבוקר)
-	-	-	-	-	-	318,142	318,142	(108)	318,034	רווח (הפסד) לתקופה
-	-	-	(43,922)	(197)	-	898	(43,221)	(24)	(43,245)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
-	-	-	(43,922)	(197)	-	319,040	274,921	(132)	274,789	סך הכל רווח (הפסד) כולל
-	-	-	-	-	-	-	-	(2,138)	(2,138)	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
512,345	53,070	21,368	265,652	(221)	3,352	3,630,237	4,485,803	6,826	4,492,629	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה

הון מניות ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם עלי שליטה	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון	
אלפי ש"ח										
512,345	53,070	21,368	335,151	(661)	3,352	3,866,098	4,790,723	7,635	4,798,358	יתרה ליום 1 ביולי 2015 (בלתי מבוקר)
-	-	-	-	-	-	(222,287)	(222,287)	(14)	(222,301)	הפסד לתקופה
-	-	-	(100,173)	232	-	(152)	(100,093)	31	(100,062)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
-	-	-	(100,173)	232	-	(222,439)	(322,380)	17	(322,363)	סך הכל רווח (הפסד) כולל
512,345	53,070	21,368	234,978	(429)	3,352	3,643,659	4,468,343	7,652	4,475,995	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

מיוחס לבעלי מניות החברה										
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
4,726,241	6,240	4,720,001	3,649,845	3,352	(65)	480,086	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)
374,263	2,098	372,165	372,165	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
(203,315)	63	(203,378)	(5,832)	-	(539)	(197,007)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
170,948	2,161	168,787	366,333	-	(539)	(197,007)	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
1,082	-	1,082	1,082	-	-	-	-	-	-	השפעה מצטברת נטו של שינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי
(210,219)	-	(210,219)	(210,219)	-	-	-	-	-	-	דיבידנד
(1,155)	(1,155)	-	-	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
<u>4,686,897</u>	<u>7,246</u>	<u>4,679,651</u>	<u>3,807,041</u>	<u>3,352</u>	<u>(604)</u>	<u>283,079</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			

נספח

א 3,487,490 1,762,066 (456,177) 2,187,110 (378,656)

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

השקעה בחברות מוחזקות
מתן הלוואה לחברה כלולה
תמורה מממוש השקעה בחברות כלולות בניכוי עלויות עסקה
השקעה ברכוש קבוע
השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
פרעון הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
תמורה מממוש רכוש קבוע
מזומנים נטו שנבעו (ששימוש) לפעילות השקעה

(15,227)	-	(368)	(1,976)	(5,681)
	-	(23,408)	-	(23,408)
(857)	-	11,255	-	342,149
(56,926)	(10,621)	(2,590)	(30,137)	(19,422)
(115,049)	(23,284)	(26,525)	(54,580)	(86,074)
7,879	7,659	-	7,804	53
33,887	7,008	122	20,214	11,380
511	41	1	486	7
(145,782)	(19,197)	(41,513)	(58,189)	219,004

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

קבלת הלוואות מבנקים ואחרים
תמורה מהנפקת אגרות חוב
בניכוי הוצאות הנפקה
פרעון הלוואות מבנקים ואחרים
שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ואחרים, נטו
דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה
דיבידנד
מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים

2,500	372	-	2,500	2,574
1,902,809	-	901,115	1,191,594	901,115
(25,338)	-	(13,323)	(16,703)	(13,323)
(223)	(55)	(44)	(166)	(140)
(20)	-	-	(20)	-
(1,155)	-	(2,138)	-	(2,138)
(210,219)	-	-	(210,219)	-
1,668,354	317	885,610	966,986	888,088
(12,922)	47,181	(63,053)	5,644	(79,625)

ב 4,997,140 1,790,367 324,867 3,101,551 648,811

עליה במזומנים ושווי מזומנים

ג 4,809,553 6,120,737 10,130,637 4,809,553 9,806,693

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

ג 9,806,693 7,911,104 10,455,504 7,911,104 10,455,504

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

נספח א - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה⁽¹⁾

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2015	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח					
374,263	(222,301)	318,034	207,562	(176,904)	רווח (הפסד) לתקופה
(91,580)	(13,618)	(5,595)	(47,052)	(32,509)	<u>פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:</u>
(1,377,959)	2,359,607	(1,436,005)	68,203	(1,514,093)	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נטו הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(236,169)	(81,668)	(47,956)	(242,914)	(170,664)	<u>הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:</u>
(965,396)	(328,760)	(340,376)	(802,177)	(824,476)	נכסי חוב סחירים
(146,417)	(14,178)	(25,436)	(118,380)	(47,738)	נכסי חוב שאינם סחירים
(213,461)	110,099	(104,769)	(143,876)	(106,575)	מניות
(6,005)	3,040	4,331	(783)	2,621	השקעות אחרות
(16)	22	-	(12)	2	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות
(3,612)	-	-	-	(638)	<u>הפסד (רווח) ממימוש:</u>
-	-	823	-	(32,409)	רכוש קבוע
(104,572)	(6)	-	11,799	-	חברות מוחזקות
(47,907)	(4)	-	2,264	-	הפסד (רווח) מאיבוד השפעה מהותית בחברה כלולה
13,087	-	-	-	-	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
66,675	15,054	14,102	49,554	44,973	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
159,385	38,294	37,088	119,498	111,996	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
5,266,052	(1,136,678)	2,026,887	2,969,932	3,930,753	<u>פחת והפחתות:</u>
1,034,871	369,089	41,793	1,014,580	1,441,944	רכוש קבוע
148,753	(50,066)	115,223	(40,569)	(257,245)	נכסים בלתי מוחשיים
(64,106)	1,113	(22,085)	(79,886)	(59,549)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
147,613	(148,295)	138,280	68,109	(121,852)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(325,824)	(17,459)	(103,252)	(305,798)	(179,010)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(1,656,700)	1,471,977	(1,690,640)	(1,648,591)	(4,030,156)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות מסים על הכנסה
(52,766)	(985)	(8,618)	(49,479)	(12,234)	<u>שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:</u>
-	-	-	-	130,000	<u>השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה:</u>
(2,001,823)	(577,328)	(461,317)	(1,065,884)	(841,843)	רכישת נדל"ן להשקעה
9,912	14,034	28,056	(125,861)	(38,538)	מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
480,729	(52,201)	188,118	475,322	(387,916)	<u>השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:</u>
(48,379)	(412,532)	17,668	(280,306)	364,023	רכישת נדל"ן להשקעה
57,208	1,960	(331)	55,242	8,890	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
41,593	1,550,511	(1,634,011)	(117,065)	(2,622,243)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(25,661)	(99)	-	(13,185)	(46,647)	פרמיה לגבייה
2,552,001	418,952	449,037	1,735,806	1,799,435	חייבים ויתרות חובה
(442,290)	(264,369)	169,520	(355,229)	46,200	זכאים ויתרות זכות
987,584	279,372	241,243	729,221	621,503	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
3,487,490	1,762,066	(456,177)	2,187,110	(378,656)	ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(25,661)	(99)	-	(13,185)	(46,647)	<u>מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:</u>
2,552,001	418,952	449,037	1,735,806	1,799,435	ריבית ששולמה
(442,290)	(264,369)	169,520	(355,229)	46,200	ריבית שהתקבלה
987,584	279,372	241,243	729,221	621,503	מסים ששולמו, נטו
3,487,490	1,762,066	(456,177)	2,187,110	(378,656)	דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות
					סה"כ תזרימי מזומנים נטו מפעילות שוטפת

⁽¹⁾ תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים בעיקר מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
3,289,969	4,150,494	7,883,973	3,289,969	7,801,126
1,519,584	1,970,243	2,246,664	1,519,584	2,005,567
<u>4,809,553</u>	<u>6,120,737</u>	<u>10,130,637</u>	<u>4,809,553</u>	<u>9,806,693</u>
7,801,126	6,484,179	7,857,091	6,484,179	7,857,091
2,005,567	1,426,925	2,598,413	1,426,925	2,598,413
<u>9,806,693</u>	<u>7,911,104</u>	<u>10,455,504</u>	<u>7,911,104</u>	<u>10,455,504</u>
23,782	-	-	3,614	11,233
4,006	-	-	4,006	-
4,006	-	-	4,006	-
7,581	-	-	7,581	-
<u>4,832</u>	-	-	-	-

נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

נספח ד - פעילות מהותית שאינה כרוכה בתזרימי

מזומנים

רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים כנגד זכאים
דיבידנד שחולק שלא במזומן
דיבידנד שאינו במזומן שהתקבל מחברה כלולה
פרעון שטרי הון מול הלוואה בחברה כלולה
תמורה ממכירת חברה כלולה שטרם התקבלה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

באור 1 - הישות המדווחת

מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אפעל 4, קריית אריה, פתח תקווה. תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים של החברה ליום 30 בספטמבר 2016 כוללים את אלה של החברה, של החברות הבנות שלה (להלן יחד - "הקבוצה") והשקעות בחברות כלולות. הקבוצה עוסקת בעיקר בפעילות ביטוח, פנסיה וגמל.

החברה נשלטת על-ידי מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - "החברה האם") אשר נשלטת על-ידי אליהו 1959 בע"מ (לשעבר - "אליהו חברה לביטוח בע"מ") (להלן - "אליהו בטוח") המחזיקה כ-69% מהון המניות של החברה האם.

מר שלמה אליהו וגב' חיה אליהו הינם המחזיקים הסופיים במניות אליהו בטוח, בין היתר, באמצעות החברות שלמה אליהו אחזקות בע"מ ואחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, שבבעלותם המלאה. מר שלמה אליהו הינו בעל השליטה בחברה האם (להלן - "בעל השליטה").

כפי שנמסר לחברה האם על-ידי אליהו בטוח, היא שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של החברה האם (להלן - "המניות המשועבדות") כערובה להתחייבויות שנטלה אליהו בטוח כלפי בנק לאומי. ביום 22 בינואר 2014 נמסר לחברה האם על ידי אליהו בטוח כי הוסכם בינה לבין בנק לאומי על סיום הנאמנות והמניות המשועבדות הועברו מהנאמן לאליהו בטוח. כפי שנמסר לחברה האם, שעבוד המניות כערובה להתחייבויות שנטלה אליהו בטוח כלפי בנק לאומי נותר בעינו.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. מתכונת עריכת של תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים

תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים נערכה בהתאם ל-IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית הדוחות ביחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך (להלן - "הדוחות השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההנחות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

ג. סיווג מחדש

1. בוצע סיווג מחדש בגין פוליסות ביטוח שהונפקו למבוטחים שמלאו להם 60 שנה וכוללות מקדם המרה. בהתאם לכך הוגדלו הסעיפים "פרמיות שהורווחו ברוטו" כנגד "תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו" בדוח רווח והפסד בגין התקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 בסך של כ-422 מיליון ש"ח ובסך של כ-130 מיליון ש"ח בהתאמה.

לעניין סיווג בגין עסקת אליהו בדוח רווח והפסד בסעיפים "פרמיות שהורווחו ברוטו" ו"תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו", ראה באור 11.א.

2. בוצע סיווג פנימי בתוך מרכיבי באור 2.7.א ו-2.7.ב.

3. לסיווגים המפורטים לעיל לא הייתה השפעה על ההון, על הרווח וההפסד ועל הרווח הכולל.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט האמור להלן:

תיקונים ל-IAS16, רכוש קבוע ו-IAS38 נכסים בלתי מוחשיים: הבהרה לשיטות הפחתה מקובלות

התיקון ל-IAS38 קובע חזקה הניתנת לסתירה לפיה שיטת הפחתה מבוססת הכנסות עבור נכסים בלתי מוחשיים אינה נאותה. מטרת התיקון היא להגביל את השימוש בהפחתה מבוססת הכנסות כך שהפחתה כאמור תתאפשר רק אם קיים קשר שאינו נסיבתי בין הפקת ההכנסה לצריכת ההטבות הכלליות.

התיקון ל-IAS16 מצייין מפורשות כי שיטת הפחתה מבוססת הכנסות אסורה ביחס לרכוש קבוע.

התיקונים יושמו באופן פרוספקטיבי וליישומם לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

בהמשך לאמור בבאור 2. כד בדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2015 בדבר מועד יישומו של IFRS 9 - מכשירים פיננסיים החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018, פורסם בחודש ספטמבר 2016 תיקון לתקן IFRS 4 אשר מתיר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן: "The overlay approach") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2021 (להלן: "גישת הדחיה").

לצורך יישום גישת הדחיה על הישות לעמוד בקריטריונים הבאים:

1. הישות לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי של IFRS 9.
2. פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח.

בהתאם לתקן, פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח כאשר:

(א) הערך בספרים של התחייבויותיה הנובע מחוזי ביטוח, כולל רכיבי פיקדון או נגזרים משובצים אשר הופרדו מחוזי הביטוח, הוא משמעותי ביחס לסך הערך בספרים של כלל התחייבויות; וכן

(ב) שיעור הערך בספרים של ההתחייבויות הקשורות לביטוח ביחס לסך הערך בספרים של כלל ההתחייבויות הינו:

- גדול מ-90% או;
- בין 80% ל-90% כולל, וכן למבטח אין פעילות משמעותית שאיננה קשורה לביטוח.

מבטח אשר בוחר ליישם את גישת הדחיה נדרש לתת גילוי אשר יאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים:

1. להבין כיצד הישות עומדת בקריטריונים לצורך יישום גישת הדחיה;
2. לערוך השוואה בין מבטחים אשר מיישמים את גישת הדחיה לבין ישויות שמיישמות את IFRS 9.

החברה עומדת בקריטריונים הנ"ל.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע %	מדד בגין

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום:

			30 בספטמבר 2016
(3.7)	0.0	0.0	30 בספטמבר 2015
0.9	(0.2)	(0.6)	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

			30 בספטמבר 2016
(2.3)	0.4	0.0	30 בספטמבר 2015
4.1	0.3	(0.4)	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

0.3	(0.9)	(1.0)
-----	-------	-------

באור 4 - עונתיות

א. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

ב. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר, וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעליה בתביעות, בעיקר בענף רכב כוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

א. כללי

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנוהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפיים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

תוצאות כל מגזר כוללים פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן ליחסם על בסיס סביר.

כללי החשבונאות שישומו בדיווח המגזרי תואמים את כללי החשבונאות המקובלים שאומצו לצורך העריכה וההצגה של הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך לביטוח חיים, פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות מרכז את כל פעילות הקבוצה בביטוח בריאות - המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, ביטוח שיניים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית, אחריות המוצר, גוף אוניות וגוף מטוסים.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות לרבות אובדן רכוש, מקיף בתי עסק, מקיף דירות, בנקים למשכנתאות, תאונות אישיות, מטענים בהובלה, ביטוח הנדסי וסיכונים אחרים.

4. מגזרי פעילות אחרים

מגזרי פעילות אחרים כוללים תוצאות מפעילות סוכנויות ביטוח.

5. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משיקות לפעילות הקבוצה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה בהתאם לתקנות ההון.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016						
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח (כללי **)	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר אלפי ש"ח						
8,130,863	-	-	-	1,624,357	868,091	5,638,415
514,491	-	-	-	326,309	51,413	136,769
7,616,372	-	-	-	1,298,048	816,678	5,501,646
2,971,199	(15,481)	96,631	741	98,496	59,449	2,731,363
979,032	-	-	-	-	-	979,032
241,763	(123,298) *	-	240,183	49,533	9,189	66,156
42,452	(2,745)	-	12,074	11,025	-	22,098
11,850,818	(141,524)	96,631	252,998	1,457,102	885,316	9,300,295
10,470,968	-	-	-	1,332,889	613,458	8,524,621
193,187	-	-	-	113,991	28,240	50,956
10,277,781	-	-	-	1,218,898	585,218	8,473,665
1,168,118	(120,298)	-	93,047	334,664	258,571	602,134
644,765	(10,498)	31,574	121,949	33,225	53,962	414,553
19,043	-	2	3,661	11,454	-	3,926
72,376	(7,728)	72,148	220	1,321	-	6,415
12,182,083	(138,524)	103,724	218,877	1,599,562	897,751	9,500,693
32,509	-	9,309	745	5,022	-	17,433
(298,756)	(3,000)	2,216	34,866	(137,438)	(12,435)	(182,965)
(32,782)	-	14,192	(537)	(7,161)	(3,136)	(36,140)
(331,538)	(3,000)	16,408	34,329	(144,599)	(15,571)	(219,105)
87,243,391	-	-	-	-	1,867,942	85,375,449
33,768,150	-	-	-	4,942,594	814,426	28,011,130

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 85,624 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 22,461 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 15,213 אלפי ש"ח.

(**) ראה באור 11.א. לעניין קליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
7,963,749	-	-	-	1,495,969	755,974	(** 5,711,806
483,499	-	-	-	286,425	53,621	143,453
7,480,250	-	-	-	1,209,544	702,353	5,568,353
1,526,060	(20,502)	144,223	2,613	137,212	23,062	1,239,452
833,747	-	-	-	-	-	833,747
236,955	(* (119,740)	-	248,378	39,121	9,741	59,455
12	-	12	-	-	-	-
10,077,024	(140,242)	144,235	250,991	1,385,877	735,156	7,701,007
8,331,915	-	-	-	1,200,779	541,279	(** 6,589,857
329,388	-	-	-	233,139	47,222	49,027
8,002,527	-	-	-	967,640	494,057	6,540,830
1,110,088	(123,839)	-	103,993	302,277	211,459	616,198
670,194	(7,511)	26,860	112,761	34,778	40,373	462,933
24,003	-	-	6,067	12,558	-	5,378
41,593	(12,991)	32,993	1,543	3,915	-	16,133
9,848,405	(144,341)	59,853	224,364	1,321,168	745,889	7,641,472
47,052	-	10,392	1,676	8,893	-	26,091
275,671	4,099	94,774	28,303	73,602	(10,733)	85,626
(396,359)	-	(100,924)	335	(93,717)	(11,122)	(190,931)
(120,688)	4,099	(6,150)	28,638	(20,115)	(21,855)	(105,305)
81,016,518	-	-	-	-	1,693,023	79,323,495
32,418,311	-	-	-	4,644,460	661,463	27,112,388

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 88,526 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 17,685 אלפי ש"ח ובתחום ביטוח כללי בסך של 13,529 אלפי ש"ח.)

(** סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2)

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)
 ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח (כללי **)	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר אלפי ש"ח						
2,838,279	-	-	-	550,878	303,590	1,983,811
174,453	-	-	-	112,835	17,192	44,426
2,663,826	-	-	-	438,043	286,398	1,939,385
2,065,382	(6,072)	46,259	131	44,102	43,334	1,937,628
396,635	-	-	-	-	-	396,635
72,300	(40,098)*	-	72,464	18,765	783	20,386
8,189	(2,745)	-	10,934	-	-	-
5,206,332	(48,915)	46,259	83,529	500,910	330,515	4,294,034
4,180,095	-	-	-	380,764	243,052	3,556,279
56,176	-	-	-	25,752	13,546	16,878
4,123,919	-	-	-	355,012	229,506	3,539,401
380,912	(38,089)	-	27,842	118,057	84,656	188,446
215,869	(5,713)	10,385	42,303	12,142	17,180	139,572
6,298	-	-	1,171	3,818	-	1,309
28,615	(3,104)	27,622	24	(750)	-	4,823
4,755,613	(46,906)	38,007	71,340	488,279	331,342	3,873,551
5,595	-	3,135	(26)	55	-	2,431
456,314	(2,009)	11,387	12,163	12,686	(827)	422,914
(67,581)	-	(11,990)	216	(10,361)	(2,282)	(43,164)
388,733	(2,009)	(603)	12,379	2,325	(3,109)	379,750
87,243,391	-	-	-	-	1,867,942	85,375,449
33,768,150	-	-	-	4,942,594	814,426	28,011,130

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות (הכנסות) מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 29,018 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 7,294 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 3,786 אלפי ש"ח.

(** ראה באור 11.א. לעניין קליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
2,655,625	-	-	-	506,749	264,419	(**1,884,457
174,592	-	-	-	102,466	18,294	53,832
2,481,033	-	-	-	404,283	246,125	1,830,625
(1,948,890)	(7,113)	8,996	192	7,003	(52,047)	(1,905,921)
1,981	-	-	-	-	-	1,981
80,707	(* (38,257)	-	78,988	15,949	3,062	20,965
(22)	-	(22)	-	-	-	-
614,809	(45,370)	8,974	79,180	427,235	197,140	(52,350)
530,202	-	-	-	433,143	153,859	(** (56,800)
147,799	-	-	-	112,662	16,118	19,019
382,403	-	-	-	320,481	137,741	(75,819)
386,502	(39,904)	-	35,159	104,395	72,903	213,949
198,206	(2,677)	6,044	37,583	10,660	13,406	133,190
7,977	-	-	2,003	4,186	-	1,788
23,935	(4,436)	20,869	339	4,524	-	2,639
999,023	(47,017)	26,913	75,084	444,246	224,050	275,747
13,618	-	4,109	244	2,566	-	6,699
(370,596)	1,647	(13,830)	4,340	(14,445)	(26,910)	(321,398)
(160,798)	-	(39,107)	968	(41,226)	(4,257)	(77,176)
(531,394)	1,647	(52,937)	5,308	(55,671)	(31,167)	(398,574)
81,016,518	-	-	-	-	1,693,023	79,323,495
32,418,311	-	-	-	4,644,460	661,463	27,112,388

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 28,550 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 5,611 אלפי ש"ח ובתחום ביטוח כללי בסך של 4,096 אלפי ש"ח.

(**) סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר						
אלפי ש"ח						
10,688,814	-	-	-	2,002,782	1,024,474	7,661,558
623,156	-	-	-	403,873	69,590	149,693
10,065,658	-	-	-	1,598,909	954,884	7,511,865
3,475,321	(27,209)	166,564	3,634	182,340	70,059	3,079,933
1,338,043	-	-	-	-	-	1,338,043
295,603	(164,339)*	-	331,856	58,453	15,868	53,765
10,028	(2)	6,400	3,630	-	-	-
15,184,653	(191,550)	172,964	339,120	1,839,702	1,040,811	11,983,606
12,588,196	-	-	-	1,453,183	779,039	10,355,974
347,310	-	-	-	216,487	64,625	66,198
12,240,886	-	-	-	1,236,696	714,414	10,289,776
1,520,991	(159,378)	-	139,296	416,237	293,467	831,369
889,456	(10,130)	44,011	154,487	47,575	58,582	594,931
46,088	(2)	1,759	7,702	16,376	-	20,253
56,936	(17,079)	46,830	1,767	4,360	-	21,058
14,754,357	(186,589)	92,600	303,252	1,721,244	1,066,463	11,757,387
91,580	-	19,537	1,894	18,267	-	51,882
521,876	(4,961)	99,901	37,762	136,725	(25,652)	278,101
(329,258)	-	(73,931)	(160)	(79,761)	(9,724)	(165,682)
192,618	(4,961)	25,970	37,602	56,964	(35,376)	112,419
83,312,638	-	-	-	-	1,731,671	81,580,967
32,326,206	-	-	-	4,256,389	727,755	27,342,062

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 121,334 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 24,895 אלפי ש"ח בתחום ביטוח כללי בסך של 18,110 אלפי ש"ח.)

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
5,638,415	-	-	5,638,415	פרמיות שהורווחו ברוטו
136,769	-	-	136,769	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
5,501,646	-	-	5,501,646	פרמיות שהורווחו בשייר
2,731,363	1,297	3,180	2,726,886	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
979,032	89,467	256,841	632,724	הכנסות מדמי ניהול
66,156	-	-	66,156	הכנסות מעמלות
22,098	-	-	22,098	הכנסות אחרות
9,300,295	90,764	260,021	8,949,510	סך כל ההכנסות
8,524,621	-	-	8,524,621	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
50,956	-	-	50,956	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
8,473,665	-	-	8,473,665	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
602,134	33,041	109,868	459,225	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
414,553	42,386	115,646	256,521	הוצאות הנהלה וכלליות
3,926	3,926	-	-	הוצאות אחרות
6,415	-	-	6,415	הוצאות מימון
9,500,693	79,353	225,514	9,195,826	סך כל ההוצאות
17,433	-	-	17,433	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(182,965)	11,411	34,507	(228,883)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(36,140)	207	634	(36,981)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(219,105)	11,618	35,141	(265,864)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
5,711,806	-	-	(* 5,711,806)	פרמיות שהורווחו ברוטו
143,453	-	-	143,453	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
5,568,353	-	-	5,568,353	פרמיות שהורווחו בשייר
1,239,452	2,473	7,555	1,229,424	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
833,747	99,757	257,490	476,500	הכנסות מדמי ניהול
59,455	-	-	59,455	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
7,701,007	102,230	265,045	7,333,732	סך כל ההכנסות
6,589,857	-	-	(* 6,589,857)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
49,027	-	-	49,027	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
6,540,830	-	-	6,540,830	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
616,198	33,303	110,328	472,567	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
462,933	45,554	99,528	317,851	הוצאות הנהלה וכלליות
5,378	5,378	-	-	הוצאות אחרות
16,133	-	-	16,133	הוצאות מימון
7,641,472	84,235	209,856	7,347,381	סך כל ההוצאות
26,091	-	-	26,091	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
85,626	17,995	55,189	12,442	רווח לפני מסים על ההכנסה
(190,931)	(2,025)	(6,059)	(182,847)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(105,305)	15,970	49,130	(170,405)	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

(* סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2)

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,983,811	-	-	1,983,811	פרמיות שהורווחו ברוטו
44,426	-	-	44,426	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,939,385	-	-	1,939,385	פרמיות שהורווחו בשייר
1,937,628	408	1,801	1,935,419	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
396,635	29,281	86,853	280,501	הכנסות מדמי ניהול
20,386	-	-	20,386	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
4,294,034	29,689	88,654	4,175,691	סך כל ההכנסות
3,556,279	-	-	3,556,279	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
16,878	-	-	16,878	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,539,401	-	-	3,539,401	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
188,446	11,334	32,774	144,338	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
139,572	13,699	40,710	85,163	הוצאות הנהלה וכלליות
1,309	1,309	-	-	הוצאות אחרות
4,823	-	-	4,823	הוצאות מימון
3,873,551	26,342	73,484	3,773,725	סך כל ההוצאות
2,431	-	-	2,431	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
422,914	3,347	15,170	404,397	רווח לפני מסים על ההכנסה
(43,164)	(492)	(684)	(41,988)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
379,750	2,855	14,486	362,409	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

1.ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,884,457	-	-	(* 1,884,457)	פרמיות שהורווחו ברוטו
53,832	-	-	53,832	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,830,625	-	-	1,830,625	פרמיות שהורווחו בשייר
(1,905,921)	700	2,059	(1,908,680)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,981	31,788	85,601	(115,408)	הכנסות מדמי ניהול
20,965	-	-	20,965	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
<u>(52,350)</u>	<u>32,488</u>	<u>87,660</u>	<u>(172,498)</u>	סך כל ההכנסות
(56,800)	-	-	(* (56,800)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
19,019	-	-	19,019	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(75,819)	-	-	(75,819)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
213,949	10,816	37,438	165,695	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
133,190	13,701	29,521	89,968	הוצאות הנהלה וכלליות
1,788	1,788	-	-	הוצאות אחרות
2,639	-	-	2,639	הוצאות מימון
<u>275,747</u>	<u>26,305</u>	<u>66,959</u>	<u>182,483</u>	סך כל ההוצאות
6,699	-	-	6,699	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(321,398)	6,183	20,701	(348,282)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(77,176)	(1,901)	(2,209)	(73,066)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
<u>(398,574)</u>	<u>4,282</u>	<u>18,492</u>	<u>(421,348)</u>	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

(* סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2)

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחשכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
ביטוח חיים	פנסיה	גמל	סה"כ
מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,661,558	-	-	7,661,558
149,693	-	-	149,693
7,511,865	-	-	7,511,865
3,079,933	2,745	8,523	3,068,665
1,338,043	131,556	348,592	857,895
53,765	-	-	53,765
-	-	-	-
11,983,606	134,301	357,115	11,492,190
סך כל ההכנסות			
10,355,974	-	-	10,355,974
66,198	-	-	66,198
10,289,776	-	-	10,289,776
831,369	45,180	149,047	637,142
594,931	59,523	137,540	397,868
20,253	20,253	-	-
21,058	-	-	21,058
11,757,387	124,956	286,587	11,345,844
סך כל הוצאות			
51,882	-	-	51,882
278,101	9,345	70,528	198,228
(165,682)	(2,103)	(6,228)	(157,351)
112,419	7,242	64,300	40,877

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות**סך כל ההכנסות**תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה בשיירעמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון**סך כל הוצאות**חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת
השווי המאזני**רווח לפני מסים על ההכנסה**

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

**סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על
ההכנסה**

ג. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פרט	משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990
	קבוצתי		תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
			בלתי מבוקר אלפי ש"ח			
5,635,777	42,051	361,998	3,088,419	-	1,839,041	304,268
326,846	-	-	325,870	976	-	-
817,970	-	-	228,697	18,254	403,287	167,732
8,519,737	53,483	162,190	3,448,302	10,455	3,310,600	1,534,707
4,884	-	-	(1,045)	5,898	31	-

פרמיות ברוטו

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.

המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל.

בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016							
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה				
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פרט	קבוצתי	משנת 2004	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990
בלתי מבוקר אלפי ש"ח							
1,983,182	13,252	124,446	1,111,722	-	632,884	100,878	פרמיות ברטו
119,363	-	-	119,337	26	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
298,223	-	-	78,276	(9,494)	199,612	29,829	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
3,547,175	16,279	72,687	1,471,470	(3,721)	1,580,205	410,255	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברטו
9,104	-	-	13,821	(4,712)	(5)	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל.
בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פרט	קבוצתי	משנת 2004		
				שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990
מבוקר אלפי ש"ח						
7,664,017	75,328	464,747	4,252,804	380	2,443,232	427,526
						פרמיות ברטו
846,315	-	-	704,632	141,683	-	-
						תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
1,213,069	-	-	279,695	(1,536)	571,663	363,247
						מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
10,335,241	99,653	203,463	4,465,721	(3,321)	3,947,332	1,622,393
						תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברטו
20,733	-	-	18,372	2,145	216	-
						תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.3. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
869,146	24,557	611,437	9,156	223,996
פרמיות ברוטו				
613,458	15,692	370,307	9,793	217,666
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו				

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 552,195 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 83,799 אלפי ש"ח.

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
304,122	11,156	212,079	2,914	77,973
פרמיות ברוטו				
243,052	7,243	137,974	2,808	95,027
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו				

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 193,452 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 29,783 אלפי ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
		מבוקר		
		אלפי ש"ח		
1,025,712	26,887	722,157	13,478	263,190
פרמיות ברוטו				
779,039	20,386	488,937	13,356	256,360
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו				

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 657,756 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 91,288 אלפי ש"ח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 (**)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ	
414,116	594,551	532,878	280,420	1,821,965	פרמיות ברוטו
6,701	4,489	300,984	59,125	371,299	פרמיות ביטוח משנה
407,415	590,062	231,894	221,295	1,450,666	פרמיות בשייר
(20,180)	(72,086)	(21,471)	(38,881)	(152,618)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורוחה, בשייר
387,235	517,976	210,423	182,414	1,298,048	פרמיות שהורוחו בשייר
47,292	9,964	5,576	35,664	98,496	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	114	43,268	6,151	49,533	הכנסות מעמלות
5,329	1,122	556	4,018	11,025	הכנסות אחרות
439,856	529,176	259,823	228,247	1,457,102	סך כל ההכנסות
459,491	464,069	176,261	233,068	1,332,889	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
21,673	4,011	82,691	5,616	113,991	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
437,818	460,058	93,570	227,452	1,218,898	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
49,072	124,561	114,164	46,867	334,664	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
10,357	8,508	9,145	5,215	33,225	הוצאות הנהלה וכלליות
3,217	4,659	1,831	1,747	11,454	הוצאות אחרות
315	72	694	240	1,321	הוצאות מימון
500,779	597,858	219,404	281,521	1,599,562	סך כל ההוצאות
2,428	511	253	1,830	5,022	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(58,495)	(68,171)	40,672	(51,444)	(137,438)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(3,461)	(729)	(361)	(2,610)	(7,161)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(61,956)	(68,900)	40,311	(54,054)	(144,599)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
2,179,400	545,603	557,853	1,659,738	4,942,594	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2016
1,903,803	541,994	222,005	1,407,377	4,075,179	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2016

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ראה באור 11.א. לעניין קליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015					
סה"כ	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,625,341	239,065	464,341	510,873	411,062	פרמיות ברוטו
309,583	47,578	252,441	2,209	7,355	פרמיות ביטוח משנה
1,315,758	191,487	211,900	508,664	403,707	פרמיות בשייר
(106,214)	(21,448)	(12,652)	(65,059)	(7,055)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
1,209,544	170,039	199,248	443,605	396,652	פרמיות שהורווחו בשייר
137,212	44,621	9,145	12,173	71,273	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
39,121	5,901	33,590	(370)	-	הכנסות מעמלות
1,385,877	220,561	241,983	455,408	467,925	סך כל ההכנסות
1,200,779	207,425	329,882	374,625	288,847	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
233,139	(4,001)	248,267	1,132	(12,259)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
967,640	211,426	81,615	373,493	301,106	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
302,277	45,889	100,971	109,729	45,688	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
34,778	4,893	9,598	7,961	12,326	הוצאות הנהלה וכלליות
12,558	1,827	2,023	4,855	3,853	הוצאות אחרות
3,915	407	2,758	117	633	הוצאות מימון
1,321,168	264,442	196,965	496,155	363,606	סך כל ההוצאות
8,893	2,952	424	801	4,716	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
73,602	(40,929)	45,442	(39,946)	109,035	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(93,717)	(31,105)	(4,474)	(8,443)	(49,695)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(20,115)	(72,034)	40,968	(48,389)	59,340	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
4,644,460	1,621,536	692,484	466,646	1,863,794	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2015
3,727,934	1,244,755	190,968	464,876	1,827,335	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2015

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 (**)					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ	
120,252	181,586	126,420	59,387	487,645	פרמיות ברוטו
2,233	1,356	53,699	17,255	74,543	פרמיות ביטוח משנה
118,019	180,230	72,721	42,132	413,102	פרמיות בשייר
6,264	(130)	(1,454)	20,261	24,941	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
124,283	180,100	71,267	62,393	438,043	פרמיות שהורווחו בשייר
24,931	1,889	(96)	17,378	44,102	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	56	16,427	2,282	18,765	הכנסות מעמלות
659	(570)	(285)	196	-	הכנסות אחרות
149,873	181,475	87,313	82,249	500,910	סך כל ההכנסות
141,077	147,470	37,256	54,961	380,764	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
6,629	302	6,370	12,451	25,752	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
134,448	147,168	30,886	42,510	355,012	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
15,107	42,690	43,243	17,017	118,057	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,190	3,252	3,145	2,555	12,142	הוצאות הנהלה וכלליות
1,045	1,671	669	433	3,818	הוצאות אחרות
115	27	(982)	90	(750)	הוצאות מימון
153,905	194,808	76,961	62,605	488,279	סך כל ההוצאות
324	(251)	(126)	108	55	חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(3,708)	(13,584)	10,226	19,752	12,686	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(4,816)	(1,220)	(606)	(3,719)	(10,361)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(8,524)	(14,804)	9,620	16,033	2,325	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
2,179,400	545,603	557,853	1,659,738	4,942,594	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2016
1,903,803	541,994	222,005	1,407,377	4,075,179	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2016

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ראה באור 11.א. לעניין קליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015					
סה"כ	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
458,438	52,735	136,323	153,723	115,657	פרמיות ברוטו
86,480	14,799	68,629	599	2,453	פרמיות ביטוח משנה
371,958	37,936	67,694	153,124	113,204	פרמיות בשייר
32,325	20,156	(538)	2,388	10,319	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
404,283	58,092	67,156	155,512	123,523	פרמיות שהורווחו בשייר
7,003	814	4,496	(31)	1,724	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,949	2,640	13,332	(23)	-	הכנסות מעמלות
427,235	61,546	84,984	155,458	125,247	סך כל ההכנסות
433,143	72,499	166,098	132,876	61,670	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
112,662	(14,670)	138,889	134	(11,691)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
320,481	87,169	27,209	132,742	73,361	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
104,395	16,174	34,315	38,764	15,142	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
10,660	1,267	2,856	2,240	4,297	הוצאות הנהלה וכלליות
4,186	465	744	1,701	1,276	הוצאות אחרות
4,524	149	4,100	42	233	הוצאות מימון
444,246	105,224	69,224	175,489	94,309	סך כל ההוצאות
2,566	847	133	214	1,372	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(14,445)	(42,831)	15,893	(19,817)	32,310	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(41,226)	(13,631)	(2,070)	(3,576)	(21,949)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(55,671)	(56,462)	13,823	(23,393)	10,361	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
4,644,460	1,621,536	692,484	466,646	1,863,794	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2015
3,727,934	1,244,755	190,968	464,876	1,827,335	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2015

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ
מבוקר אלפי ש"ח				
509,942	646,605	588,162	305,488	2,050,197
11,495	2,872	319,588	76,808	410,763
498,447	643,733	268,574	228,680	1,639,434
5,296	(37,631)	(6,302)	(1,888)	(40,525)
503,743	606,102	262,272	226,792	1,598,909
96,402	14,856	11,018	60,064	182,340
-	(365)	51,806	7,012	58,453
600,145	620,593	325,096	293,868	1,839,702
350,549	499,421	405,253	197,960	1,453,183
(11,459)	1,239	286,137	(59,430)	216,487
362,008	498,182	119,116	257,390	1,236,696
60,515	151,429	142,411	61,882	416,237
16,744	11,883	12,560	6,388	47,575
4,979	6,430	2,683	2,284	16,376
847	149	2,830	534	4,360
445,093	668,073	279,600	328,478	1,721,244
9,808	1,510	840	6,109	18,267
164,860	(45,970)	46,336	(28,501)	136,725
(42,822)	(6,591)	(3,670)	(26,678)	(79,761)
122,038	(52,561)	42,666	(55,179)	56,964
1,735,607	440,936	567,267	1,512,579	4,256,389
1,718,804	439,650	202,958	1,279,389	3,640,801

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-86% מסך הפרמיות בענפים אלו.

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. חברות בנות של החברה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח.

בהתאם למדיניות כאמור הוחלט בדירקטוריון החברה, בין היתר, כי היא תשאף לשמור על הון קיים על פי דרישות ההון שלא יפחת מ-110% מההון הנדרש על פי תקנות דרישות ההון, ראה גם סעיף ה' להלן.

מובהר כי אין מדובר בקביעת הון מחייב ואין כל וודאות כי החברה תעמוד ביעד זה בכל נקודת זמן.

יש לקרוא את המידע לעניין דרישות ההון יחד עם המידע הכלול בבאור 14. ה לדוחות הכספיים השנתיים.

ב. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 על תיקוניהן (להלן - "תקנות ההון") והנחיות המפקח.

ליום		
31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
אלפי ש"ח		
4,317,670	4,262,389	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון והנחיות המפקח (1)
		<u>הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון</u>
4,679,651	4,485,803	הון ראשוני בסיסי
2,013,033	2,902,690	הון משני מורכב (2)
702,615	703,291	הון שלישוני מורכב (2)
-	(615,447)	ניכוי בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב (3)
2,715,648	2,990,534	סך הכל הון משני ושלישוני מוכר
7,395,299	7,476,337	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
3,077,629	3,213,948	עודף ליום הדוח
245,924	270,567	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידם כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, ולפיכך מהווים עודפים מרותקים
63,929	63,929	סכום ההפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל המהווה עודף מרותק
2,767,776	2,879,452	עודף לאחר ניכוי עודפים מרותקים, ראה גם סעיף ה' להלן
		<u>(1) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:</u>
402,356	438,103	פעילות בביטוח כללי/הון ראשוני נדרש
34,370	38,020	פעילות בביטוח סיעודי
446,478	455,200	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
1,480,531	1,497,200	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואשפוז
12,724	11,921	דרישות בגין תכניות מבטיחות תשואה
10,037	16,197	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
319,864	323,770	השקעה בחברות ביטוח וחברות מנהלות מאוחדות
(63,929)	(63,929)	הפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל
972,349	924,843	נכסי השקעה ונכסים אחרים
416,883	332,533	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
284,277	286,866	סיכונים תפעוליים
1,730	1,665	ערבויות
4,317,670	4,262,389	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(2) לעניין אגרות החוב המשמשות כהון משני ושלישוני של החברה, ראה באור 7.ג.

(3) בהתאם לחוזר ביטוח בדבר הרכב הון עצמי מוכר של מבטח משנת 2011, הקובע כי שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי המוכר של המבטח.

ג. דרישות ההון מחברות מנהלות כוללות דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. נכון למועד דוח זה חברות אלו עומדות בדרישות תקנות ההון.

ד. בשנים האחרונות פורסמו מטעם הממונה מספר מכתבים למנהלי חברות הביטוח בעניין מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II שהאחרונים שבהם פורסמו בחודש ספטמבר 2016 (להלן - "המכתבים").

בהתאם למכתבים, החל מיום 1 בינואר, 2017, חברות ביטוח בישראל תידרשנה לעמוד ביחס כושר פרעון לפי הנחיות ההון החדשות בהתאם להוראות המעבר כאמור להלן. בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017 תידרשנה חברות הביטוח לתת גילוי אודות ההון הכלכלי וההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2016, בהתאם להוראות שתפרסם הממונה.

כמו כן נקבעו במכתבים הוראות גילוי בדוח הדירקטוריון לרבעון השלישי של שנת 2016 ובדוח הדירקטוריון לשנת 2016.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפרעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון") המחייבת השלמת הון מיידית.

בהתאם למכתבים, בכוננת הפיקוח לקבוע כי סף ההון יהיה שווה לסכום הנדרש לפי תקנות ההון הנוכחיות אך לא יותר מ-60% מה-SCR ולא פחות מ-40% מה-SCR.

המכתבים כוללים, בין היתר, הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

- (1) עמידה בדרישות ההון (SCR):
ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח ליום 1 בינואר 2017 יהא 60% מה-SCR.
ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח ליום 31 בדצמבר 2017 יהא 80% מה-SCR.
החל מ-31 בדצמבר 2018 ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח יהא ה-SCR.
- (2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח ביום 31 בדצמבר 2016. כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא. בדת המפקחת לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל חברות הביטוח יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך להערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA).

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן IQIS5) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הניציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה המפקחת בחודש אפריל 2016.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה החברה, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, לחברה חוסר בהון בהיקף של כ-3.1 מיליארדי ש"ח, לעומת חוסר בהון בהיקף של כ-4.5 מיליארדי ש"ח לפי תרגיל IQIS4 (המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2014). החוסר בהון כאמור, הינו לאחר התחשבות בהוראות המעבר של הפיקוח לעניין סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות על ידי החברה אשר דרישת ההון הנוספת בגין היא בסך של כ-1.2 מיליארדי ש"ח לפי IQIS5 וכ-1.5 מיליארדי ש"ח בהתייחס ל-IQIS4.

החוסר בהון ליום 31 בדצמבר 2015 בהתחשב בגיוס הון משני שבוצע בשנת 2016 בסך של כ-0.9 מיליארדי ש"ח ובהוראות המעבר לעניין סוגים מסוימים של השקעות כאמור, הינו כ-2.2 מיליארדי ש"ח.

תוצאות התרגילים לעיל אינם כוללים השפעת פעילות החברה ותוצאותיה בשנת 2016 על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות וכן השפעות אקסוגניות כגון שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

בהתחשב בהוראות המעבר לעמידה ב-SCR בהתאם למכתבים כאמור לעיל ועל סמך תוצאות תרגיל IQIS5 שמתייחס ליתרות ליום 31 בדצמבר 2015, לחברה אין חוסר בהון (קרי, 60% מה-SCR דלעיל) ליום 1 בינואר 2017. החברה תידרש להשלים את ההון הנדרש העולה מהתרגיל עד ל-100% מה-SCR, בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018.

פעולות החברה לצמצום החוסר בהון, כגון הנפקות הון משני ושלישני וצמצום סיכונים פיננסיים קוזזו במידה מסוימת, בין היתר, על ידי הגדלת דרישות הון בגין סיכונים ביטוחיים בעקבות פרסום הבהרות הפיקוח לתרחישים ביטוחיים במסגרת ההנחיה לביצוע IQIS5.

תוצאות תרגילי IQIS- מהוות אינדיקציה להשפעת משטר כושר פרעון מבוסס סולבנסי II ומשקפות, בעיקר, דרישות הון גבוהות יותר ביחס לדרישות ההון הקיימות בגין סיכונים פיננסיים (הן בתיק הנוסטרו והן בתיק המשתתף) וביטוחיים (בין היתר אריכות חיים, ביטולים ותחלואה).

החברה פועלת לעמידה ביעדי ההון על פי משטר ההון החדש על ידי הרחבת בסיס ההון שלה והתאמת תמהיל ההשקעות. כמו כן קיימות לחברה אפשרויות להקטנת דרישות ההון באמצעים נוספים כגון המשך הפחתת סיכונים בתיק הנוסטרו, רכישת ביטוחי משנה ועוד. השימוש באמצעים כאמור, עלול להשפיע באופן מהותי על הרווחיות העתידית של החברה, והוא ייבחן בהתחשב במחירים החלופיים שישררו באותה עת, בתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות ובמידת הצורך.

יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשטרי שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, התרגיל מבוצע כחלק מההיערכות ליישום המודל ככל שיחול במתכונתו הנוכחית, הבנת ההוראות החדשות והשלמת ההערכות האירגוניות והמיכונית.

כאמור על פי הנחיית הפיקוח, בוצעו מספר תרגילים המהווים סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח שמטרתם לכייל את המודל ולהתאימו. אי לכך, ייתכן שהתוצאות בפועל יהיו שונות מתוצאות התרגילים. יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, החברה נערכת לעמידה במשטר ההון החדש בהתאם לאינדיקציות המתקבלות מתוצאות התרגילים.

ה. דיבידנד

בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח (להלן - "המכתב") הבא במקום מכתב קודם מחודש דצמבר 2011. בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פרעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות (טרם ההפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות) ויחס כושר פרעון בשיעורים הנקובים להלן לפי תרגיל הערכה הכמותי המעודכן ליישום משטר כושר פרעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפרעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפרעון הנדרש, לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 - 115%.
- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 - 120%.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2019 - 130%.

תרגיל IQIS5 כמפורט בסעיף ד' לעיל, משקף יחס כושר פרעון בשיעור של כ-73% כשהוא מחושב כולל הוראות מעבר לעניין סוגים מסוימים של השקעות, כמתואר בסעיף ד' לעיל. יחס כושר פרעון כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר כאמור הינו בשיעור של כ-66%, הנמוך מיחס כושר הפרעון הנדרש על פי המכתב.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרף חומר הרקע לדיון.

1. ביום 27 בספטמבר 2016 ביצעה מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ (להלן: "מגדל גיוס הון"), חברה בת ייעודית של החברה, הנפקה לציבור של 901,115,000 אגרות חוב (סדרה ה') בנות 1 ש"ח ע.ג. מכוח תשקיף מדף של מגדל גיוס הון מיום 18 באוגוסט 2016. תמורת הנפקה לאחר ניכוי הוצאות הנפקה נדחות המופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית הסתמכה לסך של כ-887,792 אלפי ש"ח. אגרות החוב (סדרה ה') אינן צמודות למדד ו/או למטבע כלשהו, ונושאות ריבית שנתית נקובה בשיעור של 3.29%, אשר משולמת פעם בשנה, ביום 30 ביוני, בין השנים 2017 ל-2029. שיעור הריבית האפקטיבית הינה 3.51%. אגרות החוב תיפרענה בתשלום אחד ביום 30 ביוני 2029.

אגרות החוב (סדרה ה') דורגו על ידי חברת מדרוג בע"מ בדרוג של Aa3 באופק יציב. יתרת הוצאות הנפקה נדחות ליום 30 בספטמבר 2016, עבור אגרות החוב (סדרה ה') מסתכמת בסך של כ-13 מיליון ש"ח. סך של כ-3.7 מיליון ש"ח שולמו לחברה קשורה.

תמורת ההנפקה הופקדה בחברה ומשמשת לה כהון משני מורכב, וזאת בהתאם לאישורי המפקח ובכפוף למגבלות על שיעור המרבי של הון משני, כאמור בהוראות חוזר 3-1-2011 לענין הרכב הון עצמי מוכר של מבטח. החברה התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפרעון אגרות החוב (סדרה ה') למחזיקים בהן. התחייבות זו הינה נדחית ליתר התחייבויותיה של החברה כלפי נושיה וקודמת להתחייבויותיה כלפי נושים על-פי רכיבים ומכשירים הכלולים בהון הראשוני של החברה.

תנאי אגרות החוב (סדרה ה') קובעים מגננונים לדחיית תשלום הריבית ו/או הקרן במידה ובמועד הקובע לתשלום מתקיימות "נסיבות משהות" כמוגדר להלן. תשלום הקרן ו/או הריבית יידחה עד למועד בו יחדלו להתקיים הנסיבות המשהות או עד לשלוש שנים ממועד פירעון הקרן ו/או הריבית הקבוע במקור, לפי המוקדם מביניהם, וזאת אלא אם אישר המפקח את תשלום הריבית במועד מוקדם יותר.

"נסיבות משהות" משמען התקיימות אחת או יותר מהנסיבות הבאות:

ביחס לדחיית תשלום ריבית - על פי הדוח הכספי האחרון של החברה שפורסם קודם למועד פירעון ריבית, לחברה אין רווחים ראויים לחלוקה כמשמעותם בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - "חוק החברות");

ביחס לדחיית תשלום קרן ו/או תשלומי ריבית -

1) על פי הדוח הכספי האחרון של החברה שפורסם טרם מועד פירעון ריבית ו/או קרן רלוונטי, סכום ההון העצמי המוכר של החברה נמוך מההון המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון), והחברה לא ביצעה השלמת הון נכון למועד פרסום הדוח;

2) דירקטוריון החברה הורה על דחיית תשלום ריבית או על דחיית תשלום קרן, אם ראה כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון העצמי המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון), או לפרוע במועדן התחייבויות שדרגת הקדימות שלהן גבוהה מזו של אגרות החוב, ובלבד שהתקבל לכך אישור מראש של המפקח על הביטוח;

3) המפקח הורה על דחיית תשלום קרן או ריבית אם ראה כי יש פגיעה משמעותית בהון העצמי המוכר של החברה או כי קיים חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון העצמי המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון).

כל עוד לא נפרעו תשלומי קרן ו/או ריבית אשר מועד תשלומם נדחה, החברה לא תבצע כל חלוקה, כהגדרתה בחוק החברות, לא תפרע כל שטר הון, כתב התחייבות או הלוואה מאת בעלי השליטה בה או שלבעלי השליטה בה יש עניין אישי בהם ולא תשלם כל סכום כסף בשל עסקה שאושרה או הטעונה אישור בהתאם להוראות סעיף 270(4) סיפא לחוק החברות אלא לאחר שנפרעו כל תשלומי הקרן או הריבית שנדחו כאמור. המגבלות כאמור לא יחולו על סוגי תשלומים כמפורט בחוזר המפקח בנושא "הרכב הון עצמי מוכר של המבטח" (להלן - "חוזר הרכב ההון").

מגדל גיוס הון תהא רשאית לפדות את אגרות החוב (סדרה ה') בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, ובתנאי שהמועד הראשון לפדיון המוקדם יהא 30 ביוני 2024. ככל שלא תנוצל זכות זו לפדיון מוקדם, תשולם תוספת ריבית על הריבית אותה נושאות אגרות החוב (סדרה ה') באותה עת, בגין יתרת התקופה (ממועד הפדיון המוקדם שלא נוצל כאמור ועד למועד הפרעון בפועל) שתהא בשיעור של 50% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. ביצוע הפדיון המוקדם יתאפשר באחד מאלה: א) הנפקה של מכשיר הון (כמשמעותו בחוזר הרכב ההון) בעל איכות זהה או עדיפה; ב) באישור מראש של המפקח על הביטוח ובתנאים שיקבע.

נקבע כי ניתן יהיה להעמיד לפרעון מיידי את אגרות החוב (סדרה ה') בקרות מקרים מסוימים, כגון איחור מעל תקופה קצובה בפרעון סכום כלשהו בקשר לאגרות חוב (סדרה ה'), פירוק מגדל גיוס הון, מינוי מפרק או כונס נכסים למגדל גיוס הון וכד'. דחייתם של תשלומי קרן וריבית בגין אגרות החוב (סדרה ה'), בשל התקיימותן של נסיבות משהות כאמור, אינה מקימה זכות להעמדה לפירעון מיידי של אגרות החוב (סדרה ה'). הנאמן לא יהיה רשאי להעמיד לפרעון מיידי את אגרות החוב (סדרה ה') שטרם נפרעו ללא קבלת אישור מראש ובכתב של המפקח.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר		
	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
5,328,453	5,192,056	5,507,463	נדל"ן להשקעה
			<u>השקעות פיננסיות:</u>
27,477,247	24,144,895	28,426,790	נכסי חוב סחירים
8,395,427	8,259,251	10,991,971	נכסי חוב שאינם סחירים *
16,024,532	14,513,454	16,383,982	מניות
18,229,249	22,739,736	18,247,074	אחרות
70,126,455	69,657,336	74,049,817	סך הכל השקעות פיננסיות
7,801,126	6,484,179	7,857,091	מזומנים ושווי מזומנים
387,660	471,659	597,238	אחר
83,643,694	81,805,230	88,011,609	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
908,891	905,265	898,561	(* מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מתואמת
1,133,546	1,137,818	1,098,481	שווי הוגן של נכסי חוב הנמדדים בעלות מתואמת

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

במהלך התקופות המדווחות, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
28,426,790	-	3,467,485	24,959,305
10,093,410	784,740	9,308,670	-
16,383,982	1,424,669	-	14,959,313
18,247,074	2,003,873	258,302	15,984,899
<u>73,151,256</u>	<u>4,213,282</u>	<u>13,034,457</u>	<u>55,903,517</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
24,144,895	-	3,816,115	20,328,780
7,353,986	126,397	7,227,589	-
14,513,454	1,076,698	-	13,436,756
22,739,736	3,394,444	93,588	19,251,704
<u>68,752,071</u>	<u>4,597,539</u>	<u>11,137,292</u>	<u>53,017,240</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים (*)

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

(*) סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2

ליום 31 בדצמבר 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
27,477,247	-	3,790,375	23,686,872
7,486,536	375,938	7,110,598	-
16,024,532	1,564,850	-	14,459,682
18,229,249	2,780,806	97,146	15,351,297
<u>69,217,564</u>	<u>4,721,594</u>	<u>10,998,119</u>	<u>53,497,851</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות		נכסי חוב שאינם סחירים	
	מניות	אלפי ש"ח	נכסי חוב סחירים	נכסי חוב סחירים
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-
(339,472)	(177,642)	(132,455)	(29,375)	-
867,534	304,872	115,740	446,922	-
(1,004,059)	(904,163)	(99,896)	-	-
(10,634)	-	-	(10,634)	-
96,596	-	-	96,596	-
(118,277)	-	(23,570)	(94,707)	-
<u>4,213,282</u>	<u>2,003,873</u>	<u>1,424,669</u>	<u>784,740</u>	<u>-</u>
				יתרה ליום 1 בינואר 2016
				סך הפסדים שהוכרו ברווח והפסד (*)
				השקעות
				מימושים
				פדיונות
				העברות אל רמה 3
				העברות מתוך רמה 3
				יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
				(*) מתוכם:
				סך כל ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2016
(309,969)	(137,598)	(144,481)	(27,890)	-

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושיאים נצפים.

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות		נכסי חוב שאינם סחירים	
	מניות	אלפי ש"ח	נכסי חוב סחירים	נכסי חוב סחירים
4,920,003	3,674,016	1,196,739	49,248	-
6,873	25,602	(21,637)	2,908	-
602,046	470,786	52,314	78,946	-
(927,711)	(775,960)	(150,718)	(1,033)	-
(3,672)	-	-	(3,672)	-
<u>4,597,539</u>	<u>3,394,444</u>	<u>1,076,698</u>	<u>126,397</u>	<u>-</u>
				יתרה ליום 1 בינואר 2015
				סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד (*)
				השקעות
				מימושים
				פדיונות
				יתרה ליום 30 בספטמבר 2015
				(*) מתוכם:
				סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2015
(28,730)	4,559	(35,560)	2,271	-

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,257,100	2,240,298	1,502,056	514,746	-	יתרה ליום 1 ביולי 2016
(163,461)	(79,278)	(81,990)	(2,193)	-	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד *
333,743	149,031	6,374	178,338	-	השקעות מימושים
(307,949)	(306,178)	(1,771)	-	-	פדיונות
(2,747)	-	-	(2,747)	-	העברות אל רמה 3
96,596	-	-	96,596	-	
<u>4,213,282</u>	<u>2,003,873</u>	<u>1,424,669</u>	<u>784,740</u>	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
					(* מתוכם:
					סך כל ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2016
<u>(173,026)</u>	<u>(64,011)</u>	<u>(81,949)</u>	<u>(27,066)</u>	-	

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאינם נצפים.

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,770,368	3,658,199	1,066,762	45,407	-	יתרה ליום 1 ביולי 2015
115,443	77,213	34,957	3,273	-	סך רווחים שהוכרו ברווח והפסד *
199,131	107,856	12,329	78,946	-	השקעות מימושים
(486,174)	(448,824)	(37,350)	-	-	פדיונות
(1,229)	-	-	(1,229)	-	
<u>4,597,539</u>	<u>3,394,444</u>	<u>1,076,698</u>	<u>126,397</u>	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015
					(* מתוכם:
					סך רווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2015
<u>106,356</u>	<u>67,682</u>	<u>34,960</u>	<u>3,714</u>	-	

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים		
			מבוקר	אלפי ש"ח	
4,920,003	3,674,016	1,196,739	49,248	-	יתרה ליום 1 בינואר 2015
(151,090)	(119,255)	8,180	(40,015)	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד (*)
1,354,514	639,018	515,597	199,899	-	השקעות מימושים
(1,569,671)	(1,412,973)	(155,666)	(1,032)	-	פדיונות
(6,139)	-	-	(6,139)	-	העברות אל רמה 3
190,836	-	-	190,836	-	העברות מתוך רמה 3
(16,859)	-	-	(16,859)	-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-	
(174,541)	(134,681)	1,035	(40,895)	-	(*) מתוכם: סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2015

המעבר בין הרמות נובע משימוש בתוני שוק נצפים ושאנים נצפים.

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים - שווי הוגן לעומת הערך בספרים

ליום 30 בספטמבר 2016	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
27,204,430	20,609,160
1,963,130	1,743,044
1,476,328	1,260,097
3,439,458	3,003,141
30,643,888	23,612,301
	42,557

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
25,906,643	20,095,265
1,728,150	1,513,477
952,570	723,931
2,680,720	2,237,408
28,587,363	22,332,673
	24,976

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
25,487,339	19,780,084
1,787,348	1,564,769
904,142	680,348
2,691,490	2,245,117
28,178,829	22,025,201
	25,375

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(* השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפרעון החוזי.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן. היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

במהלך התקופות המדווחות, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,857,758	-	1,991,423	5,866,335	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
856,626	62,755	-	793,871	מניות
2,116,412	487,968	51,190	1,577,254	אחרות
<u>10,830,796</u>	<u>550,723</u>	<u>2,042,613</u>	<u>8,237,460</u>	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
6,708,584	-	968,387	5,740,197	נכסי חוב סחירים (*)
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,076,072	79,556	-	996,516	מניות
2,535,261	460,723	5,130	2,069,408	אחרות
<u>10,319,917</u>	<u>540,279</u>	<u>973,517</u>	<u>8,806,121</u>	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

(*) סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2

ליום 31 בדצמבר 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,613,703	-	1,142,704	6,470,999	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,110,593	70,285	-	1,040,308	מניות
2,509,214	478,069	12,817	2,018,328	אחרות
<u>11,233,510</u>	<u>548,354</u>	<u>1,155,521</u>	<u>9,529,635</u>	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברווח כולל אחר					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
548,354	478,069	70,285	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(36,070)	(33,268)	(2,802)	-	-	סך ההפסדים שהוכרו: ברווח והפסד (*)
(7,284)	(3,469)	(3,815)	-	-	ברווח כולל אחר
50,031	48,937	1,094	-	-	השקעות מימושים
(4,308)	(2,301)	(2,007)	-	-	
<u>550,723</u>	<u>487,968</u>	<u>62,755</u>	-	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
					(*) מתוכם:
					סך כל ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2016
(36,084)	(33,281)	(2,803)	-	-	

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברווח כולל אחר					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
449,939	380,365	69,574	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2015
(18,527)	(19,377)	850	-	-	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד (*)
49,560	39,198	10,362	-	-	ברווח כולל אחר
61,928	61,895	33	-	-	השקעות מימושים
(2,621)	(1,358)	(1,263)	-	-	
<u>540,279</u>	<u>460,723</u>	<u>79,556</u>	-	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015
					(*) מתוכם:
					סך כל ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2015
(20,122)	(19,710)	(412)	-	-	

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברוח כולל אחר				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
556,530	491,483	65,047	-	-
(9,442)	(9,582)	140	-	-
(10,175)	(7,742)	(2,433)	-	-
15,791	14,697	1,094	-	-
(1,981)	(888)	(1,093)	-	-
<u>550,723</u>	<u>487,968</u>	<u>62,755</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
(9,542)	(9,680)	138	-	-

יתרה ליום 1 ביולי 2016

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
ברוח והפסד (*)
ברוח כולל אחר
השקעות
מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

(*) מתוכם:
סך כל הרווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2016

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברוח כולל אחר				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
486,780	410,379	76,401	-	-
(3,038)	(3,034)	(4)	-	-
33,084	29,925	3,159	-	-
23,964	23,964	-	-	-
(511)	(511)	-	-	-
<u>540,279</u>	<u>460,723</u>	<u>79,556</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
(3,159)	(3,159)	-	-	-

יתרה ליום 1 ביולי 2015

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
ברוח והפסד (*)
ברוח כולל אחר
השקעות
מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

(*) מתוכם:
סך כל הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2015

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברווח כולל אחר					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב		
			סחירים	שאינם סחירים	
449,939	380,365	69,574	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2015
(36,858)	(29,328)	(7,530)	-	-	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד (*)
42,067	32,596	9,471	-	-	ברווח כולל אחר
95,905	95,873	32	-	-	השקעות מימושים
(2,699)	(1,437)	(1,262)	-	-	
548,354	478,069	70,285	-	-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
					(*) מתוכם: סך כל ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2015
(38,493)	(29,700)	(8,793)	-	-	

ג. התחייבויות פיננסיות

1. כתבי התחייבויות נדחים מוכרים כהון משני ושלישוני בחברה בכפוף למגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב כאמור בבאורים 6.ב. ו-6.א. לעיל.

2. שווי הוגן לעומת הערך בספרים

ליום 30 בספטמבר 2016		
שווי הוגן	ערך בספרים	
בלתי מבוקר אלפי ש"ח		
3,832	3,858	התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת: הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים
3,747,372	3,653,281	כתבי התחייבות נדחים (*)
3,751,204	3,657,139	סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
57,010	57,010	התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד: נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
33,903	33,903	נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
90,913	90,913	סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
3,842,117	3,748,052	סך התחייבויות פיננסיות

(*) הערך בספרים כולל ריבית שנצברה בסך של כ-47.3 מיליון ש"ח המוצגת במאזן בסעיף זכאים.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן לעומת הערך בספרים (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,385	1,385
2,120,363	2,037,378
2,121,748	2,038,763
779,814	779,814
90,754	90,754
870,568	870,568
2,992,316	2,909,331

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים
 כתבי התחייבות נדחים (*)
 סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
 סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
 סך התחייבויות פיננסיות

(*) הערך בספרים בבאור זה כולל ריבית שנצברה בסך של כ-19.1 מיליון ש"ח אשר מוצגת במאזן בסעיף זכאים.

ליום 31 בדצמבר 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,233	1,345
2,835,808	2,740,410
2,837,041	2,741,755
236,983	236,983
46,725	46,725
283,708	283,708
3,120,749	3,025,463

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים
 כתבי התחייבות נדחים (*)
 סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
 סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
 סך התחייבויות פיננסיות

(*) הערך בספרים כולל ריבית שנצברה בסך של כ-24.8 מיליון ש"ח אשר מוצגת במאזן בסעיף זכאים.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

3. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד. היתרה בדוחות הכספיים של זכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
90,913	-	49,016	41,897	נגזרים
90,913	-	49,016	41,897	סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
870,568	-	742,575	127,993	נגזרים
870,568	-	742,575	127,993	סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
283,708	-	212,824	70,884	נגזרים
283,708	-	212,824	70,884	סך הכל התחייבויות פיננסיות

ד. טכניקות הערכה

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

בקשר לכך ובהמשך לאמור בבאור 1.12 לדוחות הכספיים השנתיים, יצוין כי בחודש ספטמבר 2014 פרסם האוצר מכתב לפיו הכריזה ועדת המכרזים על מרווח הוגן כזכה במכרז החדש. כמו כן, צוין במכתב כי על לוחות הזמנים להטמעת מודל מרווח הוגן המעודכן תצא הודעה נפרדת. בשלב זה, אין ביכולת החברה להעריך את השפעת העדכון הצפוי במתודולוגיה על השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים, אם וככל שיהיו.

א. הליכים משפטיים ואחרים - כללי

סעיפים (ב) עד (ח) (כולל) להלן כוללים פרטים בדבר הליכים משפטיים ואחרים מהותיים כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות, אשר אינם במהלך העסקים הרגיל של עסקיהן. בסעיף (ב) להלן מתוארות בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות לרבות תובענות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה ("הליכים ייצוגיים"). בסעיף (ג) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח, בסעיף (ד) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו לפני תקופת הדוח ואשר חלה בהם התפתחות מאוחרת, בסעיף (ה) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהועברו לחברה במסגרת ההסכם לקליטת תיק Run off-ה בטוח, בסעיף (ו) להלן מתוארים הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות, בסעיף (ח) להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה.

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה ו/או חברות מאוחדות של החברה. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברות המאוחדות. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה ו/או החברות המאוחדות להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הביטוח המשפטי, החל מהשלב של בירור הבקשה לאישור תובענה ייצוגית ועד שלב שבו תביעה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%) כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות בערעור, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרה בו, במי מההליכים קיימת נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפשרה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות או הסכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מביניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה ו/או חברות מאוחדות לעלות הסדר הפרשה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 29 עד וכולל סעיף 31 להלן, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין בקשות אלו.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה ו/או חברות מאוחדות או הפרשה בגובה נכונות החברה ו/או חברות מאוחדות לפשרה, לפי העניין.

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

להלן פירוט של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות העומדות ותלויות כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה, בסדר כרונולוגי לפי מועד הגשתן:

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
1.	9/1999 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה	שימוש בלוח תמותה מיושן לקביעת הפרמיה בביטוח חיים, שאינו מותאם לתוחלת החיים. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה להצהרה כי המבקש זכאי לבטל את הסכמי הביטוח ו/או זכאי לקבל סעדים הנובעים מהפרת חוזה.	מי שרכשו פוליסת ביטוח החל מיום תחילת החוק, קרי מיום 5 באוגוסט 1997.	ביום 10 בנובמבר 2011 פסק ביהמ"ש המחוזי: (א) חלה התיישנות בנושא ובהתאם הגדרת הקבוצה צומצמה למי שרכש פוליסות הכוללות מרכיב ריסק מחודש אוגוסט 1997 ועד למועד עדכון לוחות תמותה בחודש יוני 2001 בלבד. (ב) צמצום עילות התביעה להטעיה ועושה.	-
					ביום 7 בפברואר 2016 נתן בית המשפט החלטה הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית. ביום 26 ביוני 2016 הוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. ביום 2 באוגוסט 2016 הוגשה מטעם החברה בקשה למחיקת הערעור. טרם התקבלה החלטת בית המשפט.	
2.	1/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית מרכיב בפרמיה המכונה מרכיב "תת-שנתיות" בפוליסות לביטוח חיים בסכום החורג מן הסכום המותר. במסגרת הסעדים נכללה בקשה להורות על החזר הסכום שנגבה מחברי הקבוצה כתת שנתיות שלא כדין וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שנגבה ממנו תשלום בגין רכיב "תת שנתיות" בנסיבות ובסכום החורגים מהמותר.	ביום 29 ביולי 2016 קיבל בית המשפט את בקשת האישור ובהתאם הורה על ניהולה של התובענה כתובענה ייצוגית ביחס לכל מי שנגבה ממנו תשלום בגין תת שנתיות ביחס לרכיב החסכון בפוליסות מסוג מעורב או ביחס לרכיב גורם פוליסה או ביחס לפוליסות המבטחות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד.	2,300 מיליון ש"ח, מיוחס לחברה - 827 מיליון ש"ח
3.	4/2008 בי"ד אזורי לעבודה - י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הענקת גמלה חודשית נמוכה מזו שמקבל מבוטח זכר בנתונים זהים לנשים בהגיען לגיל פרישה, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. זאת, כאשר הפרמיה הנגבית מנשים בגין ריסק מוות הינה בשיעור זהה לזאת שנגבית מגברים מבוטחים ולמרות ששיעורי התמותה של נשים נמוכים יותר. במסגרת הסעדים מתבקש סעד הצהרתי של ביהמ"ש כי ההפליה האמורה הינה פסולה וכי תינתן למבוטחות הזכות לבחור בין החלופות הבאות: (א) השוואת מקדמי הגמלה לאלו הנהוגים לגברים. (ב) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה.	כלל הנשים שרכשו פוליסות ביטוח מנהלים בהן נעשתה אבחנה בין נשים וגברים לעניין תשלום הגמלה אך לא נעשתה אבחנה לעניין פרמיית הריסק.	בהחלטה מיום 17 באוגוסט 2014 נתן בית הדין האזורי לעבודה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר נעתר לבקשה. בית הדין הארצי לעבודה הורה לפנות לפיקוח לקבל את עמדתו בנושא. התיק קבוע לדיון בפני הרכב.	"מאות מיליוני ש"ח"

¹ תאריך ההגשה של התובענות והבקשות הינו התאריך של הגשת התובענה והבקשה המקורי והערכאה בה הוגש במקור ההליך.
² הפניות לחוקים הנם בשמם המלא אך ללא שנת חקיקתם.
³ הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, קבוצה אשר מהווה בסיס לאומדן סכום התובענה בכתב התביעה.

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
4.	4/2010	מחוזי - מרכז ארגון צרכנים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הפרה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות בפוליסות ביטוח, אי ניהול נפרד של כספים ללא דורש, אי העברת כספים שלא נדרשו לאפוטרופוס הכללי, גביית דמי ניהול העולים על המותר והתעשרות שלא כדין מהתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. במסגרת הסעדים נכללה בקשה לחייב את המשיבות להעביר את הכספים לבעלי הזכויות, להעביר כספים שלא נדרשו לאפוטרופוס הכללי, לחייב השבה של דמי ניהול ותשואה ולהקים קרן בה ינוהלו כספים שלא נדרשו בחשבון נפרד בגין כל פוליסה.	כל בעלי הפוליסות אשר המשיבות לא הביאו לידיעתן את דבר היותם בעלי כספים בהתאם לחובות המוטלות עליהן.	בנושא זה חל שינוי רגולטורי ונערכה בו הסדרה על ידי המפקח. הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה בתיק בה לא הביע עמדה אך ציין כי חלק מהסעדים הינם בניגוד לדין החדש. ביום 25 בפברואר 2016 הוגש הסכם פשרה בתיק לאישור בית המשפט כפשרה ייצוגית. ביום 22 בספטמבר 2016 הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה להסדר הפשרה ולפיה היועץ המשפטי אינו מתנגד לאישור הפשרה ומותר את ההכרעה לשיקול דעת בית המשפט, אולם למרות אי התנגדותו פירט מספר הסתייגויות בנושא.	-
5.	4/2010	מחוזי - מרכז מבוטחים בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי החזרת פרמיות לאחר הפסקת ביטוח במהלך החודש, כאשר הפרמיה נגבית מראש בתחילת החודש ו/או החזרת פרמיה בערכים נומינליים (ללא הפרשי הצמדה וריבית). במסגרת הסעדים נכללה בקשה להחזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו ממבוטחים שלא כדין וצו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן ולהשיב למבוטחים דמי ביטוח מיום היווצרות הזכות להחזר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	כל מבוטח של מי מהמשיבות שהפוליסה שלו (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) הופסקה בין אם עקב ביטולה ובין אם עקב קרות מקרה הביטוח.	ביום 23 ביוני 2015 אושרה התובענה כייצוגית וזאת ביחס לסעד של השבה של דמי ביטוח שנגבו בגין חודש הפסקת הכיסוי הביטוחי בפוליסות ביטוח (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) ביחס לחלק שלאחר המועד שבו הופסק הכיסוי הביטוחי וזאת במקרים בהם קיימת בפוליסה הוראה הקובעת כי הביטול ייכנס לתוקף באופן מיידי או מבוטח אשר פוליסת הביטוח שלו התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח, וכן ביחס לתשלום הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק חוזה הביטוח בגין דמי ביטוח שהוחזרו למבוטחים בערך נומינלי, והכל ביחס למבוטחים שביטלו את הפוליסה שלהם או קיבלו החזר תגמולי ביטוח בערך נומינלי, בהתאמה, במהלך 7 שנים לפני מועד הגשת הבקשה (18 באפריל 2010) ועד ליום 14 במרס 2012. בית המשפט הורה על החלפת התובע כנגד החברה שכן אינו מחזיק בעילת תביעה כנגדה. ביום 13 בספטמבר 2016 הוגש לבית המשפט הסכם פשרה ולפיו על החברה להעביר לתרומה 80% מסכום ההחזר שימצא על ידי בודק. כן כולל הסכם הפשרה התייחסות לגבי אופן ההתנהלות בעתיד והמלצה לגבי תשלום גמול ושכ"ט. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט.	225 מיליון ש"ח (לתקופה של 10 שנים)

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
6.	4/2011	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית כספים בגין "גורם פוליסה" ללא הסכמה חוזית וללא מתן גילוי נאות. הסעדים המבוקשים כוללים תשלום פיצוי/השבה השווה לסכום "גורם פוליסה" שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה ומתן צו עשה המורה לחדול מגבייה של סכומים אלה.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח אצל המשיבות ונגבה ממנו סכום כלשהו כ"דמי ניהול אחרים" ו/או כ"גורם פוליסה".	ביום 10 ביוני 2015 הוגש לבית המשפט הסכם הפשרה אשר במסגרתו הוסכם על החזר כספי ביחס לעבר אשר יחולק לבעלי פוליסות מסוג "עדיף"/"יותר" של חברי הקבוצה המיוצגת בהתאם להוראות הסכם הפשרה והוא בסכום כולל של 100 מיליון ש"ח, כשחלקה של החברה בו הינו 44.5 מיליון ש"ח. ביחס לעתיד הוסכם על הנחה של 25% מסכום גורם הפוליסה שנגבה בהן בפועל. שכר הטרחה לתובע ובא כוחו הובא במסגרת הסכם הפשרה לאישור בית המשפט והינו בסך של 43 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ, כשחלקה של מגדל בו הינו 44.5%.	2,325 מיליון ש"ח (לתקופה של 7 שנים), מתוכם מיוחס לחברה סך של 1,024 מיליון ש"ח.
					הבודק שמונה על ידי בית המשפט קבע כי קיים קושי לאשר את הסכם הפשרה במתכונתו הנוכחית והמליץ להחיל את ההסדר לעתיד על השנים 2013 עד 2015.	
					ביום 18 באוקטובר 2015 הבהיר בית המשפט לצדדים, את נטייתו הברורה שלא לאשר את הסדר הפשרה בתנאים כפי שהוגש וזאת לאור פער מהותי בין ההסדר המוצע במסגרת הסדר הפשרה שהוגש לאישור לבין הסכם פשרה ראוי לדעתו בנסיבות. בית המשפט הציע להגדיל מהותית הן את סכום החזר בגין העבר והן את ההנחה העתידית שהוצעה במסגרת הסדר הפשרה.	
					ביום 26 בפברואר 2016 הוגשה עמדת היועמ"ש ביחס להסדר הפשרה ולפיה היועמ"ש סבור שאין לאשר את הסדר הפשרה במתכונתו הנוכחית, תוך שהוא מותיר לשיקול דעתו של בית המשפט את הקביעה מהו סכום הפיצוי הראוי. ביחס למרכיב החזר בהסדר הפשרה כוללת עמדת היועמ"ש הערות הכוללות שונות ביחס ליישום הסכם הפשרה וההודעה עליו למבוטחים. ביחס לרכיב ההנחה העתידית בהסדר הפשרה, עמדת היועמ"ש היא כי קיים קושי משפטי עם הסדר הפשרה אשר במסגרתו הוסכם על הנחה עתידית תוך המשך גבייה של החלק הנותר של גורם הפוליסה, וזאת עקב בעיית נציג מובנית בתובענות ייצוגיות ובהתאם קושי בהסכמה של תובע ייצוגי לוותר מראש על עילות תביעה עתידיות של חברי הקבוצה. בעניין זה, ביקש היועמ"ש להשאיר את שאלת המשך הגבייה לשיקול דעת בית המשפט. ביחס לרכיב שכר הטרחה לתובע הייצוגי ובא כוחו, עמדת היועמ"ש הינה כי הסכום המבוקש אינו סביר ואינו פרופורציונאלי והוא משאיר לשיקול דעת בית המשפט לקבוע מהו שיעור הגמול ושכר הטרחה הסבירים. ביום 21 באפריל 2016 הגישו המשיבות את תגובתם כנגד עמדת היועמ"ש הנ"ל ואת אי הסכמתם להצעה הנ"ל של בית המשפט.	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס' תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
6.	המשך			<p>ביום 21 בנובמבר 2016, נתן בית המשפט החלטה הדוחה את הסדר הפשרה ומקבלת באופן חלקי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בית משפט קבע בהחלטה כי למרות שעד לשנת 2004 ביחס לפוליסות המשלבות חסכון ועד לשנת 2008 ביחס לפוליסות ריסק טהור, התיר המפקח על הביטוח לחברות הביטוח לכלול בפוליסות ביטוח חיים הסדר המאפשר להם לגבות את גורם הפוליסה, חברות הביטוח לא כללו בפוליסות הביטוח שלהן, הסדר חוזי המחייב את המבוטחים בתשלום גורם פוליסה, וכי על כן אין בסיס משפטי לגביית גורם הפוליסה.</p> <p>יחד עם זאת, קבע בית המשפט כי אין מקום לאישור התובענה כייצוגית ביחס לפוליסות ריסק טהור מאחר שלא הונח בסיס המאפשר לקבוע כי חברת הביטוח הפרה התחייבותיה כלפי המבוטחים בפוליסות אלו. ביחס לפוליסות משולבות חיסכון, לעומת זאת, נקבע כי קיים בסיס לאישור ניהול התובענה כייצוגית וזאת מאחר והעברת הכספים לטובת גורם פוליסה הקטינה את היקף החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים.</p> <p>ביחס להסדר הפשרה שהושג בין הצדדים במסגרת הליך הגישור, לפיו סוכם כי יבוצע החזר בסכום של 100 מיליון ש"ח בגין גבייה של 4 חברות ביטוח (חלקה של החברה - 44.5 מיליון ש"ח) והפחתה בשיעור 25% מגביית גורם הפוליסה בעתיד, בית המשפט קבע כי הסדר הפשרה אינו הוגן וסביר. ביחס לחלק החזר בגין העבר קבע בית המשפט כי החזר זה אמנם מבטיח לחברי הקבוצה הטבה בהיקף משמעותי אולם אינו הוגן וסביר בהתחשב בחישובים שערכו אנשי הפיקוח שלפיהם העריך הבודק את סך הכספים שנגבו על ידי ארבע החברות הנתבעות בתיק בין השנים 2004 ל-2012 (ועד בכלל) בגין גורם פוליסה כדי סך המגיע לכ-700 מיליון ש"ח. ביחס לחלק ההנחה העתידית בגביית הגורם במסגרת הסדר הפשרה, קבע בית המשפט כי הסדר זה אינו עומד גם בדרישות ההרתעה שכן משמעותו היא הכשרה בדיעבד ומכאן ולהבא של גביית עיקר גורם הפוליסה על חשבון רכיב החסכון. הבקשה לאישור התובענה כייצוגית התקבלה ביחס לגבייה של גורם פוליסה החל משבע שנים קודם למועד הגשת התובענה (החל מ-2004.4.21) ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 2003-1992, אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם פוליסה. הסעדים הנתבעים במסגרת זו הינם עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם פוליסה מכאן ואילך.</p>	

באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2016

מגדל חברה לביטוח בע"מ

באור 8 - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
6.	המשך				<p>כן נפסק במסגרת ההחלטה שכר טרחה לבא הכוח המייצגים וגמול למתנגדים להסכם הפשרה ולבאי כוחם בסכומים לא מהותיים.</p> <p>בכוונת החברה לערער על החלטת בית המשפט הן ביחס להסדר הפשרה והן ביחס לאישור התובענה כייצוגית.</p>	
7.	6/2011	מבוטח בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות נוספות	<p>תשלום כספים שעוכבו אצל המשיבות מחמת עיקולים ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה בה עוכבו עקב העיקול. עילות התביעה נסמכות על טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב בהתאם לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט ו/או סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית בשיעור המשקף את טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב.</p>	<p>כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח לאחר ה-1 ביוני 2008 לאחר עיכוב עקב עיקול צד ג' והפירות שצמחו מהכספים בתקופת העיכוב לא הועברו אליו.</p>	<p>ביום 12 בדצמבר 2012 אישר ביהמ"ש המחוזי את בירור התובענה כייצוגית.</p> <p>ביום 13 באוקטובר 2016 הוגש לבית המשפט הסדר פשרה הכולל מנגנון לפיצוי בסכום הנקוב בהסכם הפשרה, הסדרה לעתיד והמלצה לגבי תשלום גמול ושכ"ט. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. ביום 2 בנובמבר 2016 ניתנה החלטה ע"י ביהמ"ש לפיה אין מקום לדחות את הסכם הפשרה ובהתאם הורה על פרסום הסכם הפשרה בעיתונות והעברתו ליועמ"ש לממשלה, למנהל בתי המשפט, לפיקוח על הביטוח ולמונה על הגנת הצרכן.</p>	350 מיליון ש"ח
8.	5/2013	מבוטחות בפוליסות ביטוח בריאות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	<p>אי תשלום הפרשי הצמדה בגין תגמולי ביטוח ממועד קרות הביטוח ועד למועד התשלום ואי תשלום הפרשי ריבית בגין תגמולי ביטוח מ-30 ימים לאחר מסירת התביעה ועד למועד התשלום. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית אשר לא שולמו כדין.</p>	<p>כל מי שקיבל ב-7 שנים שקדמו להגשת התביעה או יקבל עד למתן פסק דין תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית או הצמדה כדין.</p>	<p>ביום 7 באוגוסט 2015 נתן בית המשפט החלטה לפיה הבקשה לאישור התביעה כייצוגית נדחתה בכל הקשור להפרשי הצמדה, אך התקבלה ביחס לתביעת הריבית החל מחלוף 30 יום מדרישה ראשונה לתשלום תגמולי ביטוח, וזאת ביחס לתקופה של 3 שנים לפני הגשת התביעה.</p> <p>ביום 19 באוקטובר 2015 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור מטעם החברה ויתר הנתבעות על החלטתו של בית המשפט המחוזי לאישור התביעה כאמור.</p> <p>ביום 18 בינואר 2016 הגישו החברה ויתר הנתבעות בקשה לבית המשפט העליון לעיכוב המשך ההליכים בתביעה הייצוגית עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.</p> <p>ביום 2 בפברואר 2016 קיבל בית המשפט העליון את הבקשה לעיכוב הליכי בירור התביעה הייצוגית בבימ"ש המחוזי עד להכרעה בבקשת רשות הערעור וכן הורה על דיון בפני הרכב בבקשת רשות הערעור.</p> <p>ביום 3 באוגוסט 2016 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור, אשר בסיומו נמחקה בקשת רשות הערעור, בהמלצת בית המשפט העליון ובהסכמת הצדדים, תוך שמירת זכותן של החברה ויתר הנתבעות לשוב ולהעלות את הטענות מושא בקשת רשות הערעור במסגרת הערעור שיוגש, ככל שיוגש, על פסק הדין בתביעה הייצוגית.</p> <p>ההליך מצוי בבירור התביעה הייצוגית לגופה בפני בית המשפט.</p>	120 מיליון ש"ח ביחס לחברה

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
9.	10/2013 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	עדכון פרמיית ביטוח עקב שינוי גיל ועקב שינוי מדד המחירים לצרכן, ב-1 לחודש קלנדרי ולא ביום בחודש של לידת המבוטח (במקרה של עדכון לפי גיל) או ביום בו ביקש המבוטח להתקבל לביטוח ולא במועד בו התקבל בפועל (במקרה של עדכון מדד). הסעד המבוקש הוא החזרת סכומי הפרמיה העודפים שנגבו.	מי שצורף לתוכנית בה מועד עדכון הפרמיה הינו מוקדם מהמועד בו הייתה אמורה הפרמיה להתעדכן.	ביום 15 בספטמבר 2016 ניתנה החלטת בית המשפט הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	399 מיליון ש"ח
10.	5/2014 מחוזי - ת"א	מבוטחת בביטוח רכב הכולל כיסוי לרכב חילופי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי מתן רכב חילופי לנהג צעיר בלא שנערך גילוי על כך ברשימה/מפרט, זאת בניגוד לחובת הגילוי המוטלת על מבטחים. הסעדים המבוקשים כוללים סעד הצהרתי על התרשלות כלפי התובעים והפרת חובות כלפיהם, חיוב המשיבות לספק כיסוי זה, להורות על גילוי נאות ותשלום פיצוי.	מי שרכש כיסוי נהג צעיר ורכב חילופי ולא סופק לו ב-7 שנים שקדמו לתביעה כיסוי כאמור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בית המשפט ביקש לקבל עמדת הפיקוח על הביטוח בקשר עם התובענה. ביום 9 במרס 2016 התקבלה עמדת הפיקוח התומכת בעמדת החברה והנתבעות הנוספות.	28 מיליון ש"ח, מתוכו חלק החברה כ-8 מיליון ש"ח
11.	6/2014 מחוזי - י-ם	מבוטח בביטוח חיים למשכנתא נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	קביעת סכום ביטוח לתשלום בביטוח חיים למשכנתא, העולה מעל ליתרת ההלוואה בבנק ותכואה מכך המבוטחים משלמים פרמיה גבוהה יותר. הסעדים המבוקשים בין היתר הינם תשלום הפרש בין הפרמיות ששילמו לבין הפרמיות שהיו אמורים לשלם בהתאם ליתרות ההלוואות בבנקים, בתוספת פיצוי על עגמת נפש, לחייב את המשיבות לשנות את דרך פעולתן ולעדכן את סכום הביטוח בהתבסס על נתונים מדויקים של ההלוואות בבנקים.	מבוטחים ב-7 שנים האחרונות שרכשו פוליסת ביטוח חיים לצורך משכנתא וסכום הביטוח ממנו נגזרת הפרמיה עלה על יתרת ההלוואה בבנק.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בית המשפט פנה לפיקוח על הביטוח עם מספר שאלות בנושא וביום 23 למרס 2016 הגיש הפיקוח על הביטוח את עמדתו התומכת בעמדת חברות הביטוח. הצדדים הופנו לניהול הליך גישור.	1,182 מיליון ש"ח, מתוכו ביחס לחברה - 523 מיליון ש"ח
12.	7/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת וכנגד ארבע חברות מנהלות של קרנות פנסיה נוספות	שימוש חסר תום לב בזכות על פי התקנון להעלות דמי הניהול לשיעור המקסימלי המותר, בעת פרישת העמית לפנסיה וכן אי מתן הודעה מוקדמת לפני הפרישה לפנסיה. הסעדים המבוקשים הינם סעד של חיוב להשיב לפנסיונרים או לקופת הפנסיה את דמי הניהול העודפים שנגבו מהם/או שייגבו מהם שלא כדין לחילופין להשיב לקופת קרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו מן הפנסיונרים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים שנגבו שלא כדין מהפנסיונרים, בין כל עמיתי הפנסיה, לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל מבוטח בסמוך לפני יציאתו לפנסיה, לקבוע כי התנאי הקיים בתקנוני הנתבעות המתיר להן להעלות את דמי הניהול מעת לעת הינו (כביכול) תנאי מקפח בחוזה אחיד, וכן להורות על ביטולו או שינויו באופן המסיר את הקיפוח הנתען.	כל עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה של המשיבות וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל פנסיית זקנה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. במסגרת ההליך, יועברו לפיקוח על הביטוח שאלות בדבר כוונת המאסדר לגבי הנושאים השנויים במחלוקת בתובענה.	48 מיליון ש"ח "לכל הפחות מבלי שכמותו בשלב זה יתר הסעדים"

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
13.	4/2015 מחוזי - ת"א	חסוי (באמצעות אפטרופוס) שהיה מבוטח בביטוח חיים קבוצתי בנק לאומי לישראל בע"מ ומגדל חברה לביטוח	חיוב נוטלי משכנתאות מעל גיל 55 ברכישת פוליסת ביטוח חיים וזאת בידעיה שהם בגיל שאינו בר ביטוח, והמשך חיוב נוטלי משכנתאות בתשלום עבור פוליסת ביטוח חיים גם לאחר הגיעם לגיל 65 - גיל תום תקופת הביטוח. הסעדים המבוקשים הינם כדלהלן: להפסיק לגבות פרמיה בגין ביטוח חיים בגין לווים שהגיעו לגיל תום תקופת הביטוח, להשיב פרמיות ביטוח חיים שנגבו מנוטלי משכנתאות שגילם ביום ההצטרפות היה מעל גיל 55, וממבוטחים שעברו את גיל תום תקופת הביטוח.	כל לקוחות בנק לאומי שהצטרפו לפוליסת ביטוח חיים קבוצתית לאחר הגיעם לגיל 55, וכן מבוטחים אשר המשיכו לחייב אותם בפרמיית ביטוח לאחר הגיעם לגיל תום תקופת הביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	360 מיליון ש"ח
14.	5/2015 מחוזי - ת"א	נכה אשר ביקשה לחנות בחניון מרכז יוצמן בתל אביב נ' החברה ואריאל פרומול ניהול קניונים בע"מ	אי מתן חניה חינם לאדם עם מוגבלות במרכז ויצמן בת"א בהתאם לחוק חנייה לנכים, התשנ"ד-1993. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה ליתן צו למשיבות להציב שילוט במקום בולט לעין בכל הכניסות לחניון ויצמן, המסביר על זכויות הנכים ולחייב את המשיבות בפיצוי הקבוצה בסכום דמי החנייה שגבתה מחברי הקבוצה בתקופה האמורה.	כל מי שהיה בעל תג נכה ואשר עשה שימוש בחניון מרכז יוצמן מיום 17 במאי 2008 ועד למועד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. מתקיימים מגעים בין הצדדים בניסיון לסיים את התיק בהסכמה.	כ-7 מיליון ש"ח
15.	5/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת דירה של החברה נ' החברה	הימנעות המשיבות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ במקרים שהנזק לא תוקן בפועל. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה לחייב את המשיבות לשלם את רכיב המע"מ החל על עלות התיקון גם כשהנזק לא תוקן בפועל וכן לחייב את המשיבות לפצות את כל חברי הקבוצה שתביעות הביטוח בעניינם הוגשו בתקופה האמורה על ידי תשלום רכיב המע"מ בשיעור החל על סכום הנזק ובתוספת הצמדה וריבית כדין.	כל מבוטח ו/או מוטב ו/או צד ג' בכל סוג ביטוח שלא תיקן את הנזק שתבע בגינו וקיבל תגמולי ביטוח ו/או שיפוי ללא רכיב המע"מ, לרבות כל חברי הקבוצה שזכאים בניכוי מס תשומות חלקי.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. בקשת התובע לאפשר לו להגיש את התביעה על ידי פיצול סעד המע"מ מתביעה אחרת שהגיש לערכאה הדיונית בה נידון הליך זה נדחתה והוא הגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה, אשר נדחתה. לאור זאת הוגשה בקשה להחלפת המבקשים הנוכחיים, הממתינה להכרעה ביהמ"ש. בנושא זה, הוציא הפיקוח על הביטוח ביום 30 ביוני 2015, הנחייה הקובעת שיש לשלם מע"מ לצד ג' בתביעות רכב רכוש גם במקרים בהם הנזק לא תוקן בפועל.	91 מיליון ש"ח
16.	8/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' החברה	אי תשלום בonus של השתתפות ברווחים על פי נספח לפוליסת ביטוח המכונה "כפולה" והמרתו בסכום ביטוח נוסף מבלי להודיע על כך למבוטחים; תשלום סכום נמוך בהרבה מהסכום לו זכאים המבוטחים על פי הנספח האמור; אי קביעת שיעור השתתפות של המבוטח ברווחים מידי שנה בחיי הפוליסה וקביעת שיעור אחיד ונמוך באורח בלתי סביר לשיעור השתתפות זה.	כל מי שהתקשר עם החברה ורכש ממנה פוליסת ביטוח חיים שלפיה הוא זכאי לתשלום במזומן של חלקו ברווחי הפוליסה עם הגיעו לגיל 65.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	600 מיליון ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
17.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטחת בפוליסת סיעוד נ' החברה וחברות ביטוח אחרות	הפרת תנאי פוליסה עקב נקיטת עמדה פרשנית ביחס לאופן שבו ניתן ניקוד בגין רכיב "שליטה על הסוגרים" בעת בחינת זכאות מבוטחים לקבלת תגמולי ביטוח סיעוד רק במקום בו מצב זה הוא בשל מחלות אורולוגיות או גסטרואנטרולוגיות, בעוד שלפי הטענה יש מקום לתן ניקוד בגין רכיב זה גם אם מדובר באי שליטה תפקודית, ואי עמידה בחובות גילוי עובר לרכישת הפוליסה בהקשר זה. הסעדים הנתבעים כוללים חיוב הנתבעות בפיצוי. לטיטות חוזר בנושא יישוב תביעות ביטוח, הכולל התייחסות לתביעות סיעוד, ראה סעיף 6.ח לבאור זה.	כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי ולא קיבל בעת מקרה ביטוח ניקוד מתאים בגין רכיב שליטה על הסוגרים עקב הפרשנות האמורה.	ביום 4 במאי 2016 דחה בית המשפט את הבקשה לסילוק התביעה על הסף שהוגשה ע"י החברה. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	עשרות ואף מאות מיליוני ש"ח
18.	9/15 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה נ' החברה וחברות מנהלות קרנות פנסיה	טענה לפיה הנתבעות חולקות את דמי הניהול עם סוכנים ומתווכים המספקים להן את הלקוחות ומביאות את העמית למצב בו הוא משלם דמי ניהול גבוהים מן הראוי. הסעדים הנתבעים הינם סעד הצהרתי לפיו הנתבעות חייבות לשנות את ההסדר עם הסוכנים ולהתאימו לחוק, השבת כל דמי הניהול שנגבו ביתר וכל סעד אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל של החברות המנהלות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בנושא זה מתקיימים הליכים נפרדים של חברות הביטוח מול המפקחת על הביטוח בקשר עם עמדה שהוציא בנושא זה.	2 מיליארד ש"ח
19.	9/15 מחוזי - מרכז	עמיתים בחברה ומגדל מקפת נ' חברה ומגדל מקפת	נזקים שנגרמו עקב מעשיו של סוחר לשעבר בדסק מניות של מגדל שהורשע, על פי הודאתו בעסקת טיעון, בפרשת תרמית של הרצת מניות וביצוע מניפולציות בניירות ערך. לעניין ההליכים הפלילים בנושא זה, ראה סעיף 1.ח להלן. הסעדים הנתבעים כוללים פיצוי על הנזק שנגרם לעמיתים בכל דרך שימצא בית המשפט לנכון.	כל אחד מעמיתי/לקוחות החברה ו/או מקפת אשר נפגעו מהפעולות הנתענות בין השנים 2006 - 2011.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. בקשה שהוגשה על ידי הנתבעות למחיקה על הסף של הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נדחתה על ידי בית המשפט תוך שכל הטענות בבקשה נשמרות לנתבעות בהליך לבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	עשרות מיליוני ש"ח אם לא למעלה מכך
20.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גבייה של דמי ביטוח מלאים מחילי מילואים, וזאת בהתעלם מהעובדה שלחיל מילואים ניתן כיסוי ביטוחי חלקי וחסר המחריג מקרי ביטוח שאירעו עקב השירות הצבאי, לרבות שירות מילואים וכן טענות לאי גילוי מספק ביחס לעובדה שהפרמיה אינה מוחזרת. הסעדים הנתבעים הינם ליתן צו לרשויות הרלבנטיות ולחברות הביטוח למסור מידע הכולל בין היתר היקף ימי מילואים, פוליסות רלבנטיות ופרמיות שנגבו מחברי הקבוצה; השבת פרמיות ביחס לתקופות מילואים; ולהימנע מגביית פרמיה ביחס לתקופת שירות המילואים בעתיד.	כל מי שהייתה לו פוליסת ביטוח שכללה החרגה ועניינה שירות מילואים וששילם ב-7 השנים הקודמות לתביעה פרמיות ביטוח בתקופה בה היה מצוי בשירות מילואים.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. מתקיימים מגעים בין הצדדים בניסיון לסיים את התיק בהסכמה.	עשרות מיליוני ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
21.	1/16 מחוזי - מרכז	עמיתה בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	טענה בקשר עם החזקת אגרות חוב בדירוג אשראי נמוך בחריגה מהשיעור שהיה מותר בהתאם למגבלות ההשקעה, אשר חלו עליהן על פי תקנה 2ד41 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964 (להלן: "תקנות קופות הגמל") במועדים הרלבנטיים לתובענה, וגבייה של דמי ניהול בגין חריגות אלו בניגוד להוראות תקנות קופות הגמל. הסעדים הנתבעים הינם בין היתר: השבה של דמי הניהול שנגבו על ידי המשיבות במקרה של חריגה מתקנות קופות הגמל, כפי שהיו בתוקף באותו המועד, פיצוי בגין הנזק שנגרם לחברי הקבוצה עקב החריגה הנטענת מתקנות קופות הגמל וכל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל המנוהלות על ידי הנתבעות שהחזיקו בקופות נשוא התובענה החל מיום 1 בינואר 2009 ועד ליום 4 ביולי 2012.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. נכון למועד פרסום הדוח, מתנהל ההליך להעברת הדין בבקשה זו לבית הדין לעבודה.	אינו ניתן להערכה
22.	1/16 מחוזי - מרכז	עמית בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	העלאת דמי ניהול לעמיתים מבלי ששולחה אליהם הודעה, מראש או בדיעבד, על אותה העלאה ואגב כך הפרה של חובת הנאמנות והזהירות, הפרה של חובת הגילוי והדיווח על פי דין. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 16623-04-12 לוי נגד פסגות. הסעדים המבוקשים הינם: פיצוי ו/או השבה בגובה דמי הניהול שנגבו ביתר, פיצוי בגובה סכום הפסד התשואה של דמי ניהול ששולמו ביתר וסעד כספי של פגיעה באוטונומיה; סעד הצהרתי לפי הפער בין דמי הניהול ששולמו לאחר ההעלאה ללא הודעה לבין דמי הניהול שהיו משולמים אלמלא ההעלאה הם חלק מנכסי העמית וכי הקרן הפרה את הוראות הדין ולחילופין כל סעד אחר שיימצא בית המשפט כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שהינו עמית במגדל מקפת אשר דמי הניהול הנגבים ממנו הועלו ללא מתן הודעה וזאת במהלך 7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למתן פסק דין סופי בה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 4 ו-12 בסעיף זה.	לא הוערך

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
23.	1/16 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה	<p>פגיעה בזכויות המבוטחים במסגרת יישום הוראות תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ח-2008 (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"). זאת, לפי הטענה, מאחר והנתבעת לא נתנה למבוטחים, שברשותם הייתה פוליסה הונית לפני כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, את מקדמי הקצבה אשר היו להם בפוליסה קצבתית קודמת אשר הייתה (ככל שהייתה) ברשותם, אצל הנתבעת או בחברת ביטוח אחרת (להלן: "פוליסה קצבתית מוקדמת"), ומבלי שהביאה לידיעת המבוטחים את השנויים שביצעה בפוליסות שלהם ואת השלכותיהם, והנזקים, לפי הטענה, שהיא גורמת לזכויותיהם הפנסיוניות.</p> <p>התובע מבקש לבסס את תביעתו בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 48006-03-10 גרניט נגד כלל.</p> <p>הסעדים הנתבעים כוללים הוראה לנתבעת להצמיד לפוליסות ההוניות של מבוטחיה את מקדם הקצבה שהיה קיים להם קודם לתיקון 3 לחוק קופות הגמל בפוליסה קצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לאפשר לתובע וליתר חברי הקבוצה להפריש את מלוא כספי החסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק הנטען לזכויותיהם הפנסיוניות של חברי הקבוצה בגובה התעשרותה על חשבון חברי הקבוצה כתוצאה ממדיניותה הנ"ל; וכן לגבי מבוטחים שכבר פרשו מאז 1 בינואר 2008 והחלו לקבל קצבה נמוכה מכפי שהיו זכאים, לפי טענת התובע, על פי המקדם העדיף - להורות לנתבעת, בנוסף לתיקון המצב מכאן ואילך, להשיב למבוטחים אלה את ההפרש בין הקצבה לה היו זכאים על פי המקדם העדיף, לבין הקצבה שקיבלו בפועל, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין.</p>	<p>כל מי שהייתה בבעלותו, קודם לכניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, הן פוליסה הונית של הנתבעת והן פוליסה קצבתית (בין אם של הנתבעת ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לחוק לא קיבל מקדם קצבה בפוליסה ההונית או שקיבל בפוליסה ההונית ממקדם קצבה גרוע ממקדם הקצבה בפוליסה הקצבתית הישנה שלו.</p>	<p>ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. 50 מיליון ש"ח לשנה. נזק מצטבר יהיה מכפלה של הנזק השנתי במספר השנים הרלבנטיות שייקבעו בפסק הדין.</p>	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
24.	2/16 מחוזי - מרכז	חברה לניהול פיננסי נ' מבטח סימון וסוכנויות ביטוח נוספות	<p>טענה לפיה הנתבעות גרמו בפעילותן כסוכנויות ביטוח (מנהלות הסדר פנסיוני) לנזקים כלכליים לחברי הקבוצה, מאחר ועד לתיקוני חקיקה שהיו לאחרונה (תיקוני חקיקה שבוצעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב ל-2015 ו-2016), התשע"ו-2015), עלויות תפעול ההסדרים הפנסיוניים, שסיפקו הנתבעות למעסיקים, סובסדו על ידי העובדים של אותם מעסיקים והנתבעות העדיפו את טובת המעסיקים, עמם התקשרו בהסכמי שירותים, על פני טובת העובדים, ששילמו בפועל על שירותי התפעול הללו, באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם.</p> <p>הנזק הנטען לחברי הקבוצה הוא התשלום העודף של עלויות התפעול כאמור, שהועמס לפי הטענה על חברי הקבוצה באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם חלף חיוב המעסיקים בעלויות אלה, כפי המתחייב לאחר תיקוני החקיקה הנ"ל.</p> <p>הסעדים הנתבעים הינם השבת דמי ניהול עודפים שנגבו לטענת התובעים מחברי הקבוצה וכן כל סעד אחד שייראה לבית המשפט כנכון וצודק בנסיבות העניין.</p>	<p>כל מי שהיה מועסק על ידי מעסיק, שקיבל שירותי ניהול הסדר פנסיוני מאת אחת או יותר מהנתבעות, במשך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם להגשת התובענה.</p>	<p>ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. 368 מיליון ש"ח, מתוכם כ-89 מיליון ש"ח כנגד מבטח סימון</p>	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
25.	1/16	מחוזי - מרכז עמותת רשומה הפועלת למען אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים נ' מגדל מקפת מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	גביית דמי ניהול בגין קצבאות נכות ושארירים מקרן הפנסיה וזאת מבלי לגלות לעמיתים כי ייגבו מהם דמי ניהול בקשר עם קצבאות אלה ומבלי לגלות כי יגבו בגין קצבאות אלה דמי ניהול בשיעור המקסימלי עם התחלת קבלת קצבת הנכות או השארירים. זאת, בעת שמקבלי הקצבאות, אינם יכולים לנייד את יתרת החשבון האישי או את סכום עתודות הקצבאות שהקרן מחזיקה עבורם, תוך ניצול מצוקתם. הסעדים הנתבעים הינם: סעד כספי של השבה לכל אחד ממקבלי קצבאות הנכות את כל דמי הניהול שנגבו מהם ו/או שייגבו מהם שלא כדין ולחילופין להשיב לקרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, לבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים; לאסור על גביית דמי ניהול מקצבאות נכות ושארירים ולחילופין לחייב את הנתבעות להפחית את דמי הניהול הנגבים ולקבעם בשיעור ראוי; לחייב את הנתבעות להשיב את ההפרש למקבלי הקצבאות ו/או לקרן ולחייב את הנתבעות לבצע גילוי יזום בקשר עם דמי ניהול מקצבאות אלו וכן לקבוע כי התנאי הקבוע בתקנוני הקרן המתיר להן לקבוע מעת לעת את דמי הניהול באופן חד צדדי הוא תנאי מקפח בחוזה א-חיד.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות מכל מין וסוג שהוא וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שארירים וכן כל עמית פעיל ו/או מבוטח ו/או חבר בקרן פנסיה חדשה שנמנית על הנתבעות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי ניהול בקשר עם קצבאות נכות ושארירים.	אינו ניתן להערכה בשלב זה	
26.	2/16	מחוזי - מרכז עמית בקרן השתלמות נ' מגדל אחזקות	טענה לפיה החברה כשלה מליידע ולעדכן את התובע ושכמותו, שהינם מנותקי קשר, אודות כספים המצויים אצלה ולא טרחה למסור להם דיווחים, הודעות ועדכונים ולא טרחה לקבל את הסכמתם לשינויים בתקנון ובדמי הניהול שנגבו מנכסיהם כפי שהיו קבועים בין הצדדים. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 16623-04-12 לוי נגד פסגות. כמו כן, מזכיר התובע בבקשתו את תובענה מס' 22 בסעיף זה וטוען כי הבקשה באותו תיק דומה לבקשתו בתיק זה ועל-כן יש לבחון לשיטתו את הצמדת התובענות או איחוד הדיונים בהן בפני אותו מותב. הנזקים הנתבעים בבקשת האישור הם: (א) בנוגע לטענה לגביית דמי ניהול מופרזים ושלא כדין, נוכח ניתוק קשר, נוכח היעדר רצון והסכמה, נוכח עבירה על השיעורים הקבועים בדין ונוכח שינויים חד צדדיים שנערכו בהם; (ב) בנוגע לטענה לשלילת זכות הקניין מחבר קבוצה ושלילת האוטונומיה לניהול כספו כאוות נפשו. הסעדים הנתבעים הינם לחייב את החברה בהשבה ופיצוי.	כל מי שהיה או שהינו בעל זכויות או זיקה לכספים או נכסים המצויים או מנהלים בידי החברה, לרבות עמיתים, מוטבים, מבוטחים, יורשים וחליפים, ואשר היה בגדר מנותק קשר או לא קיבל מהחברה הודעות, דיווחים ועדכונים.	123 מיליון ש"ח (השבה כספים) וכן 245 מיליון ש"ח (פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה של הרצון)	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
27.	5/16 מחוזי - מרכז	מבוטחים נ' החברה	טענות לפיהן החברה מחלקת את כספי הפרמיות המתקבלות אצלה באופן שרירותי בניגוד להוראות שמתקבלות אצלה, ובניגוד להסכמים ולהוראות הדין; שהחברה מעבירה חלק מהכספים שנגבו ביתר לתכנית ביטוח אחרת שהמבוטח כלל לא ביקש; שהחברה גובה פרמיה מהמבוטחים עבור סיכונים שלא קיימים ועושה תיקונים רטרואקטיביים בדוחות שהיא מוציאה תוך הטעיית המבוטחים וכי החברה נמנעת מלהכניס מנגנוני בדיקה שיכולים להתריע על טעויות אפשריות וימנעו גביה בלתי חוקית. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: (א) לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים שנגרמו להם; (ב) לחייב את החברה להתאים את הפרמיות שהיא גובה למה שצריך היה לגבות ולאכופ על החברה את תיקון הדוחות; (ג) לחייב את החברה להשיב פרמיות שקיבלה ללא זכות שבדין ושעולות על המוסכם, וכן להשיב רווחים שהפיקה ודמי ניהול על כספים שגבתה ביתר; (ד) להצהיר כי החברה גבתה כספים שלא כדין ועליה לפעול לשנות את המצב הקיים; (ה) ליתן צו עשה בדבר שינוי נהלי עבודה ומערכות ובאשר לניסוח פוליסות.	(א) כל בעלי פוליסה ו/או המבוטחים ו/או המוטבים (להלן: "המבוטחים") במסגרת ביטוח חיים מסוג כלשהוא ששילמו פרמיה גבוהה מזו שהובטחה להם בפוליסה, בין אם הפרמיה נקבעת ביחס לשכר המבוטח ובין אם הפרמיה נקבעת בסכום קבוע. (ב) כל המבוטחים במסגרת ביטוח חיים מסוג כלשהוא אשר הכספים שהועברו חולקו שלא בהתאם להסכם ולחלוקה שחילק המעביד, ובכלל זה בין הקופות הפנימיות השונות (תגמולים, פיצויים, אכ"ע, עוז, ביטוח בריאות וכדומה). (ג) כל המבוטחים אשר בדוחות השנתיים שלהם שונתה יתרת הפתיחה (לרבות בדרך של "יתרת פתיחה עדכנית") מבלי שנמסר להם גילוי מלא ומפורט על השינוי ועל נימוקיו. (ד) כל מבוטח שכספיים שהופקדו בעבורו הועברו לביטוח חדש שנפתח ללא הסכמתו. (ה) כל מבוטח אשר הפרמיה שנגבתה ממנו או חלקה אינם מטיבים את מצבו של המבוטח ו/או מניבים כל פיצוי נוסף בהיתן מקרה הביטוח.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. לא הוערך	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
28.	06/16 מחוזי - ת"א	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' החברה, חברות ביטוח נוספות ומשרד האוצר	טענה לפיה האוצר אישר לחברות הביטוח למכור וחברות הביטוח מכרו, פוליסות ביטוח סיעודי קולקטיבי שהינן "מוצר פגום" וזאת בשל התנאי בפוליסה המאפשר לחברות הביטוח לסיים באופן חד צדדי את הפוליסה או לא לחדשה לאחר תקופה מוגבלת, ללא אזהרת המבוטחים מראש באופן ראוי, תוך גרימת נזקים ישירים ועקיפים להם. התובענה הוגשה בעילות הטעייה, תרמית, הפרת חובה חקוקה ורשלנות, ומבוקשים במסגרתה סעד כספי וכן סעדים הצהרתיים וצווי עשה בדבר כיסוי ביטוחי והבטחת זכויות לחברי הקבוצה.	כל לקוח שהחזיק פוליסת ביטוח סיעודי קולקטיבי שבוטלה ו/או שוננו תנאיה באופן קיצוני ואשר הוטעה ו/או לא הוזהר ו/או לא יודע כי פוליסה זו אינה צוברת לזכותו כל סכום, וכי לא תעמוד לזכותו בימי זקנתו, וזאת לתקופה של 7 השנים שקדמו להגשת התובענה לכל הפחות ו/או מיום ההפקדה הראשונה של הלקוח.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. 7 מיליארד ש"ח	
29.	08/16 מחוזי - מרכז	מבוטחת בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	טענה לגביית דמי ביטוח גבוהים מדי בביטוח רכב חובה ומקיף בשל אי עדכון דמי הביטוח עקב שינוי גיל המבוטח במהלך תקופת הביטוח. הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם כדלהלן: א) לחייב את החברה להשיב את כל הפרמיות שגבתה ממבוטחיה ביתר בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל, בצירוף ריבית כדין, בגין שבע השנים טרם הגשת התובענה; ב) סעד הצהרתי לפיו החברה אינה רשאית לגבות פרמיה מבלי להתחשב בגיל המבוטח אשר משתנה במהלך תקופת הביטוח המוזיל את תעריף הפרמיה; ג) צו המונע מהחברה להמשיך בפרקטיקה של גביית דמי ביטוח ביתר כאמור לעיל.	כל מי שרכש ביטוח מאת החברה, אשר במהלך תקופת הביטוח השתנה גילו או בשל משך הזמן בו החזיק ברישיון נהיגה היה זכאי להפחתה בתעריף פרמיית הביטוח, מבלי שהחברה הפחיתה את דמי הביטוח בהתאם, בשבע השנים טרם הגשת התביעה.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. 100 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעות יחדיו.	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
30.	10/16	מבוטח בקרן השתלמות נגד מגדל מקפת	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בתקנון בנושא. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה/עמלות שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות למגדל מקפת להימנע מלנכות מחשבונותיהם על חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות/עמלות.	כל עמית בקרן "מגדל השתלמות" (בשמה זה ובשמותיה הקודמים, ולרבות כל הקרנות שמזוגו לתוכה) בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית	94 מיליון ש"ח
31.	10/16	עמית בקופת גמל לקצבה נ' החברה, מגדל מקפת ומבטח סימון	טענה לסיווג שגוי של כספים המיועדים להפקדה בקופות גמל לקצבה, אשר לכאורה יוביל למיסוי יתר של הקצבה שתתקבל מקופות הגמל במועד הזכאות. הסעד המבוקש הראשי הינו צו עשה, שיורה לחברה ולמגדל מקפת לפעול לתיקון הרישומים לשם התאמתם לדין. הסעד החלופי המבוקש הוא פיצוי בסכום שלא הוערך בבקשת האישור. כמו כן התבקש בבקשת האישור צו עשה לשינוי התנהלות המשיבות ביחס לעתיד, כך שידרשו לקבל הוראות סיווג מתאימות.	שתי תתי קבוצות: (1) לקוחות מי מהנתבעות אשר הכספים שהופקדו על ידם או עבורם פוצלו בעת ההפקדה לשתי קופות גמל לקצבה שבניהול מקפת ו/או מגדל, ואשר בשל פיצול זה כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת", כהגדרת המונח בסעיף 9א(א) לפקודת מס הכנסה. (2) לקוחות מי מהנתבעות, שהם עמיתים שכירים בקופת גמל לקצבה שבניהול מקפת או מגדל, אשר הפקידו לקופה כספים על חשבון מרכיב תגמולי העובד, ואשר בשל כך כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת".	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית	אינו ניתן להערכה

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1.	4/2006	מבוטח בביטוח אבדן כושר עבודה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית דמי ביטוח בביטוח אבדן כושר עבודה לרבות בגין שלושת החודשים האחרונים של תקופת הביטוח, למרות שבתקופה זו לא יכולים המבוטחים לקבל תגמולי ביטוח, אף בהתקיים אירוע ביטוחי וזאת לאור תקופת ההמתנה.	48 מיליון ש"ח, מתוכו מיוחס למגדל 19 מיליון ש"ח.	ביום 10 בפברואר 2016 אישר בית המשפט את הסתלקות התובע.
2.	5/2006	מבוטח בביטוח כיסוי נכות מתאונה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	תשלום פיצוי מופחת למבוטח בפוליסת נכות מתאונה בגין נכות חלקית תוך ביצוע התאמה יחסית לאחוזי הנכות של המוסד לביטוח לאומי, ללא גילוי מתאים בפוליסה.	לא הוערך	ביום 27 בפברואר 2014 נתן ביהמ"ש המחוזי פסק דין המקבל את עמדת התובע ומורה על השלמת הפרש תגמולי ביטוח לבעלי הנכות החלקית הצמיתה לסכום הביטוח הקבוע בפוליסה לנכות מלאה למי שארע לו מקרה ביטוח בשלוש השנים שקדמו להגשת התביעה (למעט חריגים). התובעים הגישו ערעור לביהמ"ש העליון במסגרתו הם ערערו על ההחלטה שלא לקבוע התיישנות של 7 שנים, על הקביעה כי הסעד אינו כולל תשלום ריבית מיוחדת ועל הגמול שנפסק להם ולבא כוחם. ביום 1 במאי 2015 הודיע הפיקוח על הביטוח כי אינו מתכוון להמשיך לטפל במסגרת טיטוט הכרעה שהוציא ביום 29 באוגוסט 2013 בנושא תשלום תגמולי ביטוח בפוליסות לביטוח נכות מתאונה. ביום 28 במרס 2016 נתן בית המשפט העליון תוקף של פס"ד להסכמת הצדדים לפיה שכר טרחת ב"כ התובעים יעמוד על 10% ללא אבחנה שנעשתה בפסק דין של בית המשפט המחוזי וישולם לתובעים הייצוגיים סך של 200 אלפי ש"ח כל אחד וכי בכפוף לאמור לעיל הערעור יימשך ללא צו להוצאות. תשלום החברה במסגרת הסכמה זו אינו מהותי.
3.	12/2014	מבוטח בביטוח סיעוד נ' החברה	אי תשלום ערך פדיון במקרה של ביטול הפוליסה בגין אי תשלום או מוות או ביזמת המבוטח בניגוד להוראות מפורשות של המפקח. הסעדים המבוקשים כוללים הצהרה כי המשיבה אינה רשאית להחזיק בדמי הפדיון, כי עליה למסור את נוסחת החישוב של דמי הפדיון לביהמ"ש ולמבקש וכן להביא לידיעת כל המבוטחים בפוליסות הרלבנטיות, כי סעיפים מסוימים בפוליסה הינם תנאים מקפחים, ויש לבטלם וכי על החברה להשיב לחברי הקבוצה את ערכי הפדיון בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.	28.5 מיליון ש"ח.	ביום 11 במאי 2016 אישר בית המשפט הסדר להסתלקות התובע מבקשת האישור ומהתביעה, ובהתאם הורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית התביעה האישית של התובע.
4.	2/2010	מבוטח בביטוח רכב נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי שיפוי של המבוטחים במקרים של אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה (להלן: "אבדן גמור") בגין אמצעי המיגון שהותקן ברכבם, בהתאם לדרישת המשיבות, והחתמת מבוטחים כביכול שלא כדין על כתבי סילוק. במסגרת הסעדים נכללה בקשה לתשלום נזק אשר נגרם לכלל חברי הקבוצה אם במישרין ואם באמצעות פיצוי לכלל הציבור.	82 מיליון ש"ח	ביום 19 ביוני 2016 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה המתוקן, אשר כלל עדכונים בהתאם להנחיות בית המשפט וחוות דעת מתוקנת של המומחה ונתן לו תוקף של פסק דין.

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
5.	6/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסה ביטוח בריאות קולקטיבית נ' החברה	אי הצמדה של תגמולי ביטוח בפוליסות בריאות בהם נקוב סכום להשתתפות בהוצאות וזאת ממועד כריתת חוזה הביטוח ועד לאירוע מזכה. יחד עם בקשת האישור הוגשה בקשה להעברת הדין בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות לדין בפני מותב אחר אשר בפניו נידונה תובענה בנושא דומה כנגד מבטח אחר.	5 מיליון ש"ח	ביום 29 ביוני 2016 אישר בית המשפט בפסק דין הסדר להסתלקות התובע מבקשת האישור ומהתביעה.
6.	12/15 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה	טענה כנגד סייג לחבות בפוליסת ביטוח בריאות לפיה הכיסוי ביחס לבדיקות הנוגעות להריון מותנה בכך שגם בן הזוג של המבוטחת יהיה מבוטח בביטוח בריאות בקבוצת מגדל. הסעדים הנתבעים הינם נזק כספי בגובה תגמולי הביטוח שנמנעו בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, נזק לא ממוני בגין הפליה פסולה, סעד הצהרתי, צווי עשה לביטולים של הסייגים וצווי מניעה האוסר לכלול סעיפים אלו בפוליסה.	מעל 3 מיליון ש"ח אך באופן שאינו ניתן להערכה	ביום 7 ביולי 2016 אישר בית המשפט בפסק דין הסדר להסתלקות התובע מבקשת האישור ומהתביעה.
7.	5/2012 מחוזי - ים	מבוטחים פוטנציאליים, אשר הגישו הצעה להתקבל לביטוח ונדחו נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	סירוב לבטח בעלי מוגבלויות באופן גורף, מבלי לבדוק הבקשה לגופה על בסיס הנתונים הרלוונטיים לסיכון הביטוחי של המועמד לביטוח ואי מתן הודעה כנדרש בחוק שוויון לאנשים עם מוגבלויות. הסעדים המבוקשים הינם: צו הצהרתי כי המשיבות הפרו את הוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, צו עשה המחייב לבצע הליך חיתום הבוחן כל בקשה ומתבסס על נתונים אישיים, לנמק כל בקשת דחיה על בסיס נהלים מוגדרים, להעניק כיסוי רטרואקטיבי למי שימצאו כשירים וכן פיצוי בגין נזק פגיעה ברגשות ובכבוד ונזק ללא ממוני.	כ-934 מיליון ש"ח ביחס לכלל המשיבות.	ביום 13 באפריל 2016 הגישו התובעים לבית המשפט בקשה להסתלקות מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 7 בספטמבר 2016 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות, ללא פסיקת גמול ושכ"ט למבקשים.
8.	1/2003 3/2014 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב חובה נ' החברה, הפול - מאגר ישראלי לביטוח רכב וכן חברות ביטוח נוספות בתחום ביטוח רכב חובה	גביית פרמיה בביטוח רכב חובה ללא מתן כיסוי ביטוחי מקום בו תעודת הביטוח משולמת על ידי מבטח במועד המאוחר מהתאריך הנקוב בתעודת הביטוח. הסעד המבוקש הינו החזר דמי פרמיה שנגבו ביתר שלא כדין בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	34 מיליון ש"ח ⁴ , מתוכו חלק החברה - 9 מיליון ש"ח.	ביום 5 באפריל 2016 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט הדוחה את בקשת אישור התובענה כייצוגית ואת התביעה האישית. ביום 5 ביוני 2016 הגיש התובע ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. ביום 8 באוקטובר 2016 קיבלו המערערים את המלצת ביהמ"ש העליון ומחקו את הערעור ללא צו להוצאות.

⁴ סכום התביעה מתייחס לתביעה המאוחרת שהוגשה במרס 2014 אשר בה החברה נתבעה באופן ספציפי ויוחס לה סכום פיצוי באופן ספציפי כאמור בטבלה. סכום התביעה שהוגשה בינואר 2013 הינו נמוך יותר ונאמד ביחס לכלל החברות הנתבעות בסך של 26 מיליון ש"ח.

ד. הליכים ייצוגיים אשר הסתיימו לפני תקופת הדוח ואשר חלה בהם התפתחות מאוחרת

בתביעה שהוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז כנגד החברה ביולי 2011 בגין גביית דמי אשראי בביטוח כללי בשיעור גבוה מתקרת הריבית המקסימלית המותרת על פי ההסדר התחיקתי או בשיעור ריבית גבוה מזה שהציגה למבוטחיה בסכום שהוערך בין סך של 253 מיליון ש"ח לסך של 869 מיליון ש"ח (החל מחודש מאי 1984 ועד למועד הגשת בקשת האישור), אושר ביום 24 ביולי 2014 הסכם פשרה בעלות של כ-5 מיליון ש"ח, לרבות שכ"ט וגמול לתובע הייצוגי.

ביום 13 ביולי 2015 הוגשה בקשה למתן הוראות לבית המשפט כנגד החברה וזאת בטענה של הפרה של הסכם הפשרה. במסגרת דיוני בית המשפט בבקשה למתן הוראות האמורה וכן מבדיקות שביצעה החברה עולה כי עקב טעות לא יושם הסכם הפשרה באופן מלא וכן נמצא, אגב בדיקות ביחס לתאימות שיעור הריבית על פי דין, כי ביחס לפוליסות עסק אשר הוראת הדין ביחס לשיעור הריבית המקסימלית המותרת אינה חלה עליהן, נגבתה ריבית בשיעור העולה על המוצג בפוליסה. ביום 10 בדצמבר 2015 הוגשה בקשה מוסכמת לתיקון הסכם הפשרה. הבקשה הועברה לתגובתו של היועמ"ש, אשר הותיר את אישור הסכם הפשרה לשיקול דעת בית המשפט. ביום 10 ביולי 2016 אישר בית המשפט לתקן את הסכם הפשרה ונתן לו תוקף של פסק דין.

ה. הליכים ייצוגיים שהועברו לחברה במסגרת ההסכם לקליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי מאליו בטוח

ראה באור 11. א בקשר לקליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח על-ידי החברה.

מס' וערכאה	תאריך	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה	פרטים	סכום התביעה
1.	12/2012	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית פרמיה שלא בהתאם לסייג העדכני של הרכב בהתייחס לרכבים אשר סיווגם שונה בשנת 2007 בתקנות התעבורה מרכב מסחרי לרכב פרטי.	מבוטחים בביטוח רכב חובה ו/או רכוש, החל מיום 9 בינואר 2007 אשר ברישיון הרכב שלהם מופיע הסיווג M1 ונגבתה מהם פרמיה על בסיס ההנחה שרכבם מסחרי ולא פרטי.	לאחר שמיעת ראיות הוגשו סיכומים והצדדים ממתנינים להחלטת בית המשפט בשאלה האם לאשר את התביעה כייצוגית.	לא צוין
2.	5/2007	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח	אי שיפוי של המבוטחים במקרים של אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה (להלן: "אבדן גמור") בגין אמצעי המיגון שהותקן ברכבם, בהתאם לדרישת המשיבות, והחתמת מבוטחים כביכול שלא כדין על כתבי סילוק. במסגרת הסעדים נכללה בקשה לתשלום נזק אשר נגרם לכלל חברי הקבוצה אם במישרין ואם באמצעות פיצוי לכלל הציבור.	מבוטחים בביטוח רכב רכוש שאירע להם מקרה ביטוח של אובדן גמור/מוחלט משנת 2006 ואשר לא קיבלו תגמולי ביטוח בגין מערכת המיגון.	ביום 19 ביוני 2016 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה המתוקן, אשר כלל עדכונים בהתאם להנחיות בית המשפט וחוות דעת מתוקנת של המומחה ונתן לו תוקף של פסק דין.	80 מיליון ש"ח נגד אליהו בטוח
3.	12/2012	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח	הפחתת תגמולי הביטוח ששולמו למבוטחי רכב שלרכבם נגרם אובדן גמור/מוחלט בשל התחשבות במשתנים שונים וזאת למרות שבהצעת הביטוח לא פורט מידע הנוגע להתחשבות במשתנים.	מבוטחים בביטוח רכב רכוש שאירע להם מקרה ביטוח של אובדן גמור/מוחלט משנת 2004 אשר מתגמולי הביטוח שלהם הופחתו סכומים לאחר התחשבות במשתנים שונים.	ביום 11 במאי 2015 אישר בית המשפט הסכם פשרה שהושג בין הצדדים, אשר נמצא בשלבים סופיים של יישומו.	92 מיליון ש"ח נגד אליהו בטוח

1. הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות

להלן מתוארות תובענות מהותיות אחרות, סכום התביעות מוצג נכון למועד הגשתן.

תאריך וערכאה	הצדדים	עילת התביעה, סעד וסכום	פירוט
5/2/14 8/4/14	כלל חברי קופות חולים כללית ומכבי	תביעות נגזרות בשם מבטוחים בקופות חולים כללית ומכבי להם קיים ביטוח בריאות פרטי למימוש זכות ההשתתפות של קופת חולים כללית וקופת חולים מכבי, בגין הוצאות שהוציאו במסגרת תכניות שירותי הבריאות הנוספים (שב"ן) ובגין ניתוחים שבוצעו על ידן במסגרת סל הבסיסי או המשלים בשל חפיפת החבויות בין השב"ן לפוליסות ביטוחי הבריאות המסחריים.	ביום 11 ביוני 2015 ניתנה החלטת בית המשפט בשאלת מעמדם של המבקשים להגיש תביעה נגזרת ונקבע כי חבר באגודה עותומנית רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם האגודה. ביום 14 ביולי 2015 הפנה בית המשפט המחוזי את התיק לקבלת עמדת היועמ"ש. כמי שאמור להתייחס בתגובתו לעמדת משרד האוצר, הממונה על הביטוח ומשרד הבריאות בכל הסוגיות המתעוררות התיק וזאת בשל המשמעויות הציבוריות ומורכבות הסוגיות שהכרעה בהן אינה פשוטה, ובמוקדן השאלה האם לא ראוי שנושא התיק יוסדר על ידי הרשות המבצעת או הרשות המחוקקת.
	מחוזי - ת"א	הסעד הנתבע הינו שיפוי קופות החולים ב-60% מעלות ניתוח בשב"ן ו-33.3% בסל הבסיסי ו-50% ביחס לכל המקרים האחרים שבחפיפת חבויות.	קופות החולים הגישו בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון ביום 16 ביולי 2015 על החלטת בית המשפט בשאלת מעמדם של המבקשים, אליה הצטרפו חברות הביטוח. בהחלטה מיום 11 בנובמבר 2015 קבע בית המשפט העליון כי יש להמתין לקבלת עמדת היועמ"ש בנושא ולאחר הגשתה יוחלט על אופן המשך הטיפול בבקשת רשות הערעור.
		סכום התביעה: ביחס לקופת חולים כללית 3,518 מיליון ש"ח. ביחס לקופת חולים מכבי 1,714 מיליון ש"ח.	ביום 3 בפברואר 2016 החליט בית המשפט המחוזי להשהות את המשך הדיון בתביעה הנגזרת עד לקבלת עמדת היועמ"ש והכרעת בית המשפט העליון בבקשות רשות הערעור.
			ביום 2 במרס 2016 הגיש היועמ"ש עמדה ולפיה אין למבקשים בתיק זכות להגיש תביעה נגזרת בשם קופות החולים וכי אין מקום בנסיבות העניין לאשר את התביעה לגופה, וזאת בין השאר, מאחר שלא ניתן לקבוע מראש את עצם קיומה של זכות שיבוב או את משמעותה הכספית; לאור האפשרות שהמשמעות של אישור התביעה כנגזרת תהיה הגשת תביעות שיבוב פרטניות בהיקף בלתי סביר עם מורכבות משפטית, תוך הטלת נטל כבד ובלתי סביר על המערכת המשפטית, ואפשרות שהשכר מתביעות הדדיות בין המבטוחים לבין קופות החולים לא יעלה על המשאבים שיושקעו בניהולן; קיים יתרון משמעותי לקביעת נורמה משפטית קבועה ומוגדרת ויצירת מנגנון כללי וגלובאלי בין המערכת הביטוחית המסחרית לזאת של קופות החולים, אשר תאפשר איזון ומבלי להידרש לכל מקרה פרטי. ואולם נורמה כזאת אינה בנמצא וסוגיה זו מצויה בבחינה בידי משרדי הממשלה ובכוננת המשרדים השונים להסדיר את הנושא, ככל שיימצא שיש פערים המצדיקים הסדרה. ההליך בביהמ"ש העליון נקבע לדיון בפני הרכב ליום 7 בנובמבר 2016. הדיון בתובענה נקבע ליום 15 במרס 2017.

ז. סיכום נתוני תביעות משפטיות

1. להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברות המאוחדות, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח ⁽¹⁾
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ^{(2) (3)}	6	2,546,552
צוין סכום המתייחס לקבוצה	3	1,971,061
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	2	575,491
לא צוין סכום התביעה	1	-
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ⁽³⁾	25	11,685,576
צוין סכום המתייחס לקבוצה	7	1,771,678
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	7	9,913,898
לא צוין סכום התביעה	11	-
תביעות מהותיות אחרות	1	5,232,000
תביעה מתייחסת למספר חברות לא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	1	5,232,000

(1) כל הסכומים באלפי ש"ח ובקירוב, למועד הגשת הבקשות או התובענות לפי העניין.
 (2) כולל תובענה בה לא צויין סכום תביעה מדויק (שורה 3 בטבלה בסעיף ב' לעיל), שם הוערך סכום התביעה במאות מיליוני ש"ח מבלי שנגקב בסכום תביעה).
 (3) מקום בו צויין סכום המתייחס לקבוצה, הובא בחשבון הסכום המתייחס לקבוצה ולא הסכום המתייחס לכלל הנתבעות.

2. כסום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט בטבלה המסכמת בסעיף 1 לעיל מסתכם בכ-74 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 כ-75 מיליון ש"ח).

3. סך כל ההפרשות הכולל בגין כל ההליכים כנגד הקבוצה, לרבות תובענות ייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, לרבות בגין הליכים כמפורט סעיף ח' להלן, הינן כ-90 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 כ-104 מיליון ש"ח).

ח. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה

להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים ואחרים המתנהלים כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות:

(1) ביום 27 ביולי 2015 הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (המחלקה הכלכלית) במסגרת הסדר טיעון עובד לשעבר בתחום המסחר בשוק ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה ("הגופים המוסדיים", "העובד", בהתאמה). כתב האישום בו הודה העובד הוגש ביום 11 בפברואר 2015 על ידי פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) כנגד העובד וכנגד נאשם נוסף, אשר לפי כתב האישום פעל עם העובד ("הנאשם הנוסף"). על פי כתב האישום העובד והנאשם הנוסף ניצלו את השליטה והידע של העובד, מתוקף תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים לשם השאת רווחים לטובת עצמם וזאת באמצעות מסחר בניירות ערך עבור עצמם, בין על ידי רכישת מניות במתווה המלווה בהוראות מכירה של הגופים המוסדיים ו/או מכירת מניות במתווה המלווה בהוראות רכישה או בטרם תבוצע רכישה זו לחשבונות הגופים המוסדיים ובין על ידי שילוב של פעולות אלו.

כמו כן, על פי כתב האישום העובד לשעבר והנאשם הנוסף פעלו באופן מרמתי במסחר בניירות ערך בעשרות ניירות ערך שונים, על ידי העברת מידע על ידי העובד לנאשם הנוסף בדבר הוראות בחשבונות הגופים המוסדיים וביצוע מוקדם של פעולות בניירות ערך על ידי הנאשמים בשערי רכישה נמוכים ושערי מכירה גבוהים יותר על פני חשבונות הגופים המוסדיים. על פי כתב האישום, בעשותו את האמור, נהג העובד לשעבר במרמה והפרת אמונים וכן לקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו כעובד ציבור ותמורת השוחד שקיבל, ניצל העובד את תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים על מנת להפיק רווחים אישיים לו ולנאשם הנוסף. כמו כן, על פי כתב האישום פעולותיהם של הנאשמים השפיעה בדרכי תרמית על תנודותיהם של כ-59 שערי ניירות ערך, וקיבלו במרמה בנסיבות מחמירות רווחים בסך של כ-11.5 מיליון ש"ח. לתובענה בנושא זה, יחד עם בקשה לאישורה כייצוגית ראה סעיף ב.19 לעיל.

(2) לעניין שומות המס בקשר עם שנות המס 2007, 2009 ו-2010 בסך של כ-68 מיליון ש"ח, וערעור שהגישה מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ בביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בסוגיית מיסוי החברה בגין קבלת דיבידנדים שמקורם ברווחי שערך ראה באור 2.ד.21 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

לעניין שומת המס לשנת 2011 בסוגיית חבות במס רווח בגין דיבידנד מחברות מוחזקות ששורשר לחברה וערעור שהגישה החברה בביהמ"ש המחוזי בתל-אביב, ראה באור 2.ד.1.ב. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. בחודש אפריל 2016 הוציא פקיד השומה לחברה שומה באותה סוגיה גם לשנת 2012, גם עליה הגישה החברה ערעור בביהמ"ש המחוזי בתל אביב.

חבות המס הנובעת מהשומות לשנים 2011 - 2012 (כולל הפרשי הצמדה וריבית למועד פרסום הדוחות הכספיים) מסתכמת בכ-1.5 מיליון ש"ח.

ההפרשה בגין השומות לעיל אינה כלולה בהפרשה המפורטת בסעיף 3 של סעיף ז' לבאור זה.

(3) החברה ו/או החברות המאוחדות חשופות לתביעות או לטענות נוספות בעילות שונות, שאינן תביעות לכיסוי ביטוחי של מקרה ביטוח על פי הפוליסה שהופקה על ידי החברה, מצד לקוחות, לקוחות בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. החשיפה הכוללת מוערכת במאות מיליוני ש"ח, מזה סכום מצטבר בגין תביעות שהוגשו בסך של כ-80 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 כ-64 מיליון ש"ח) וזאת מעבר לחשיפות הכלליות המתוארות בבאור זה ובכללן בסעיף 12 לבאור זה.

(4) בחודש דצמבר 2012 פורסמה טיוטת הכרעה שעניינה הפקדות חד-פעמיות בפוליסות מבטיחות תשואה של החברה. על-פי טיוטת ההכרעה, המפקח סבור כי היה על חברות הביטוח להודיע ו/או לקבל הסכמה לזקיפת תשואת תיק משתתף ברווחים ביחס להפקדות חד-פעמיות שנעשו בפוליסות מבטיחות תשואה. על פי טיוטת ההכרעה של המפקח יש לבצע פעולות מסוימות תוך חלוקת המבוטחים לשתי קבוצות - האחת מבוטחים שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה שווה או גבוהה מהתשואה המבוטחת, והשנייה שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה נמוכה מהתשואה המבוטחת. החברה הגישה תגובתה לטיטת ההכרעה, התקיים שימוע, נמסרו לפיקוח נתונים כבקשתו. טרם הוצאה הכרעה בנושא.

(5) בחודש יוני 2015 פרסם המפקח על הביטוח הכרעה עקרונית המסדירה את תשלום המע"מ במקרה של תשלום תגמולי ביטוח כאשר הרכב לא תוקן. במסגרת ההכרעה האמורה נקבע כי במקרה בו המבטח בחר לפצות את המבוטח בתשלום ערך הנזק, או במקרה בו צד ג' תובע נזק ישיר בגין תיקון הרכב, לאחר ששמאי קבע את גובה הנזק וחברת הביטוח לא ערערה על גובהו, עליה לשלם לתובע תגמולי ביטוח הכוללים בין היתר את ירידת הערך של הרכב, ככל וקיימת, ואת המע"מ החל בעניין, ככל שחל, גם אם התובע לא תיקן את רכבו בפועל. בנושא זה ראה סעיף ב.15 לעיל.

ח. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

(6) ביום 5 ביולי 2016 פרסם המפקח על הביטוח את חוזר גופים מוסדיים 9-2016-9 בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור ("חוזר יישוב תביעות"). חוזר יישוב תביעות זה החליף את חוזר גופים מוסדיים 5-2011-9. בחוזר יישוב תביעות נקבעו הוראות שונות לעניין אופן התנהלות גוף מוסדי מול מבוטח בהליך יישוב תביעות ואופן יישוב התביעה, בין היתר בהתייחס להודעות למבוטח, מידע על בסיסו נעשה יישוב תביעות, הודעה על דחיית תביעה, אישור תביעה, בירור תביעה מקום שיש חוב לגוף מוסדי, בירור תביעה בעזרת דוחות חקירה וכו'. כמו כן, נקבעו הוראות פרטניות ביחס לתחומי ביטוח כללי, בריאות וסיעוד המתייחסות גם להיבטים שאינם פרוצדורליים בקשר עם יישוב תביעות וכוללים, בין היתר, הוראות לעניין הגדרת מקרה ביטוח בפוליסות סיעוד, נאסר על קיזוז יתרת אגרת רישוי מתגמולי הביטוח במקרה של אבדן גמור, לרבות אבדן להלכה בביטוח כללי ביחס לתקופה שממועד קרות מקרה הביטוח ועד לתום תקופת הרישוי של הרכב וכיוצ"ב הוראות ליישוב תביעות ביטוח לגופן. לבקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית בנושא של פרשנות של ADL - אי השליטה על סוגרים הנוגע להגדרת מקרה הביטוח כמפורט בחוזר יישוב תביעות, ראה סעיף ב.17 לעיל.

(7) ביום 14 באפריל 2016 הוציא המפקח על הביטוח הכרעה עקרונית בעניין אופן שיווק פוליסות תאונות אישיות. בהכרעה מצוין כי מתלונות שהתקבלו עולה כי ישנן חברות ביטוח המשווקות פוליסות תאונות אישיות באופן מטעה. ההכרעה קובעת כי חברות הביטוח תבצענה בחינה, האם שווקו על ידיהן פוליסות תאונות אישיות באופן מטעה, וכוללת הוראות המחייבות פניה טלפונית של חברות הביטוח למבוטחים שתואר בפניהם תיאור מטעה כאמור, עם הבהרות שונות נדרשות ודרישה לתייעוד ההסכמה לביטוח. בהתאם להכרעה, נדרשות חברות הביטוח לבטל כיסוי ולהשיב פרמיות שנגבו לכל מבוטח שיודיע כי אינו מסכים לביטוח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית. בהכרעה נכללו הוראות למקרים בהם לא תושג הסכמה לרבות משלוח תזכורת. בהתאם להכרעה, העבירה החברה לפיקוח ביום 13 ביוני 2016 תיאור של סוג הבחינה שנעשתה, אופן עריכתה ותוצאותיה. בנוסף, ביום 13 ביולי 2016 העבירה החברה לאישור המפקח על הביטוח, הצעה למתווה לאיתור המבוטחים, שכללה פירוט של אופן ההיערכות לביצוע שלבי איתור המבוטחים, פניה אליהם ולוחות הזמנים הרלבנטיים, וכן נוסחם מוצעים לתסריטי השיחה וההודעות שיועברו למבוטחים, כנדרש בהכרעה, כך שעד ליום 30 בנובמבר 2016 אמור להיות משולם הליך ההשבה (על פי המועדים שבהכרעה). החברה ממתינה לאישור המתווה המוצע, כאמור על מנת ליישמו. בסיום התהליך, עד 31 בדצמבר 2016, על החברה להעביר לפיקוח נתונים אודות לקוחות שהחברה לא הצליחה ליצור עמם קשר וכאלו שלא התקבלה / תועדה הסכמתם המפורשת. כמו כן, עד 15 בפברואר 2017 על המבקר של החברה להמציא לפיקוח דוח בדבר יישום הוראת ההשבה.

(8) ביום 1 באוגוסט 2016 הוציא המפקח על הביטוח טיוטת הכרעה נגד החברה בנושא פוליסות שבטלו עקב פיגור בתשלום. בטיטת ההכרעה צוין, כי על-אף שהחוק לא קובע את תוכן מכתבי ההודעה שעל החברה לשלוח כדי לעמוד בדרישת סעיף 15(א) לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981 ("חוק חוזה ביטוח"), ברור כי על ההודעה לממש את הרציונל שעומד בבסיסה. ההודעה הראשונה - הודעה על קיומו של חוב ודרישה לסילוקו. ההודעה השנייה - הודעה ביטול - עליה לבטא באופן מפורש את כוונת החברה לבטל את החוזה אם החוב שבפיגור לא יסולק. כמו כן, צוין בטיטת ההכרעה, כי ההודעה צריכה לקבוע מועד לביטול החוזה שלא יפחת מ-21 ימים. לפי עמדת המפקח כמפורט בטיטת ההכרעה, לא ניתן לראות במכתב ההודעה השני שמגדל שלחה כעומד בדרישות הדין, משום שלא מופיעה בו באופן בולט וברור מספיק הכוונה לבטל את הפוליסה אם החוב לא יפרע. על-פי טיטת ההכרעה, על החברה לבדוק תוך 60 יום ממועד ההכרעה, את כל המקרים שבהם בוטלו פוליסות מהקבוצה הבאה: פוליסות ביטוח חיים משולבות חסכון שסולקו (או בוטלו), פוליסות ביטוח חיים למקרה מוות, ופוליסות אובדן כושר עבודה בשל פיגור בתשלום דמי ביטוח במהלך השנים 2012-2014, ולגביהם לא התקיימו דרישות סעיף 15(א) לחוק חוזה ביטוח (להלן: "מיפוי ראשוני"). בתוך 30 יום מתום המועד למיפוי ראשוני תפנה החברה לכל מבוטחיה שאותרו במיפוי הראשוני ותודיע להם שהפוליסה שלהם בתוקף, וכי קיים חוב דמי ביטוח עבור הכיסוי הביטוחי. בהודעה כאמור, יפורט חוב סכום חוב דמי הביטוח שיהיה על המבוטח לשלם. עוד נקבע בטיטת ההכרעה, כי החברה תסייע למבוטח שמעוניין לסלק את חובו בפריסת החוב, אם קרה מקרה ביטוח בתקופה שבה פוליסה מהקבוצה המפורטת לעיל הייתה מבוטלת. החברה תאפשר למבוטח או למוטב, לפי העניין, קיזוז, חוב דמי הביטוח מסכום תגמולי הביטוח שעליה לשלם לו מכוח הפוליסה, ככל שחלה עליה חובת תשלום כאמור לאחר שתברר את חבותה. בתוך שלושה חודשים לאחר תום המועד לביצוע הוראות ההשבה תעביר החברה למפקח פירוט של נתונים בקשר ליישום טיטת ההכרעה וכן דוח מסכם של מבקר הפנים של החברה המאשר כי החברה ביצעה את הוראות ההכרעה. החברה הגישה ביום 1 בספטמבר 2016 את תגובתה לטיטת ההכרעה למפקח על הביטוח.

(9) המפקח על הביטוח פועל להתוויית עקרונות לניסוח תכניות ביטוח ובמסגרת זו מפרסם ומעדכן רשימת עקרונות מנחים והנחיות לניסוח תכניות ביטוח הכוללת בין היתר רשימת נהגים בלתי ראויים שאין לכלול בתכנית ביטוח וכן נהגים ראויים שיש לכלול בתכניות ביטוח. לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופים המבוטחים לטענות בקשר לפרשנות האמור בתוכניות ביטוח, והיישום הראוי של העקרונות ונהגים האמורים, אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

ח. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

10) מוצרי החסכון ארוך הטווח מאופיינים באורך חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, שיוך ההפקדות, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. במסגרת שינויים ברגולציה ובמגמות בדין, פורסם בחודש דצמבר 2011 חוזר מס' 10-9-2011 גופים מוסדיים "טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים המוסדיים" חוזר זה הוחלף בחוזר מס' 16-9-2012. החוזר קובע את הפעולות שעל הגוף המוסדי לבצע ביחס לזכויות עמיתים - נתונים המפורטים בממשק האחזקות במסגרת "חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החסכון הפנסיוני" (חוזר גופים מוסדיים 13-9-2014), ומחייב את הגוף המוסדי לטייב את הנתונים המקנים זכויות לעמיתים כדי להבטיח שרישום זכויות העמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור ככל שניתן. לגבי עמיתים שהצטרפו לפני שנת 1997 יש לטייב את הנתונים לפחות החל משנת 1997, כאשר לגבי קופות גמל שאינן קופות ביטוח או קופות גמל משלמות לקצבה, יטויבו נתוני הפקדות, העברות ומשיכות, אשר בוצעו לכל הפחות החל מיום 1 בינואר 2005 ואילך. החוזר כולל הוראות מדורגות ליישום הוראותיו בתקופה שבין 31 בדצמבר 2012 - 30 ביוני 2016.

נכון למועד אישור הדוחות הסתיימה הפעילות אשר נוהלה על פי תוכנית העבודה המאושרת שנבנתה בהתייחס לחוזר האמור. נציין כי הגופים המוסדיים בקבוצה מטפלים באופן שוטף בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

11) כנגד הקבוצה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות למפקח על הביטוח ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגפי תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות המפקח בתלונות אלו, ניתנות כהכרעות רוחביות ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך המפקח, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול הגופים המוסדיים, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל המפקח עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

12) קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בתחומי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה. בתחומים אלו מדובר בפוליסות אשר מנוהלות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים ונסיבות, ואשר קיים בו סיכון שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות מיכונית או טעות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלבנטי בהתייחס ללקוח בודד. החברה וחברות מאוחדות חשופות לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של הגופים המקצועיים בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכיצ"ב טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מסוג האמור. הקבוצה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי, ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

באור 9 - מיסים על הכנסה

א. בחודש ינואר 2016 אושר החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) (הפחתת שיעור מס חברות), התשע"ו-2016, אשר כולל הפחתת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25%, וזאת בתחולה מיום 1 בינואר 2016.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על חברות הקבוצה, לרבות מוסדות כספיים, בעקבות השינוי האמור:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח %	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
2015	26.5	17.75 *	37.58 (**)
2016 ואילך	25.0	17.00	35.90

(* שיעור משוקלל.)

(**) יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2015 חושבו לפי שיעור המס שהיה בתוקף לאותו מועד (לפי שיעור מס כולל במוסדות הכספיים של 37.18% ולפי מס חברות של 26.5%). יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016 מחושבות לפי שיעור המס החדש, כאמור לעיל.

ב. בעקבות השינוי בשיעור המס, גדל הרווח הכולל ברבעון הראשון של השנה בסך של כ-30 מיליון ש"ח בגין הקטנת מסים נדחים בחברה ובחברות המוחזקות של החברה.

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח

ביטוח חיים ובריאות

בשנים האחרונות נצפו תופעות שהשפיעו על הנחות אקטואריות מרכזיות המשמשות בסיס לחישוב העתודות. האחת, נגזרת מהירידה המתמשכת בשיעורי הריבית והשנייה משינויים דמוגרפיים הבאים לידי ביטוי בעלייה בתוחלת החיים. בנוסף שינויים בהסדרי המיסוי שנועדו להביא למשיכת החיסכון הסוציאלי בדרך של גמלה, הביאו להגדלה בשיעורי מימוש הגמלה.

בעקבות הירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון במשק עודכנו ההנחות בדבר שיעורי ריבית ההיוון המשמשים לחישוב ההפרשות לגמלה ולחישוב נאותות העתודות. כתוצאה מכך גדלו ההפרשות באופן ניכר.

העתודה המשלימה לגמלה נצברת באופן הדרגתי בגין הכספים שנצברו בפוליסות עד לתום תקופת הדיווח, בהתחשב ברווחים הצפויים מהפוליסות עד הגיע המבוטחים לגיל הפרישה.

דהיינו, ההפרשה מבוצעת במקביל להכרה ברווחים מדמי ניהול בגין הפוליסות, לאורך התקופה שנותרה עד למועד הגיע המבוטח לגיל פרישה. עבור פרמיות הצפויות להתקבל במסגרת הפוליסות תיצבר ההפרשה ממועד קבלתן ועד לגיל הפרישה כאמור.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור K הנגזר משיעור ההכנסות העתידיות כאמור (להלן: "פקטור K") פקטור זה נלקח בחשבון בחישוב בחישוב צבירת השלמה לעתודה לתשלום קצבה. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

אקטואר החברה קובע בהתאם להנחיות המפקח שני ערכי K נפרדים. פקטור K האחד נקבע עבור התחייבויות בגין פוליסות משתפות ברווחים, והשני בגין פוליסות מבטיחות תשואה.

ברבעון השני של שנת 2016 שיפרה החברה את מודל קביעת שיעורי מימוש גמלה. מחקרים חדשים שערכה החברה והניסיון שנצבר מצביעים על נטייה של מבוטחים שונים לדחות ההחלטה על אופן מימוש החסכונות שצברו לגיל מאוחר מגיל הפרישה הסטטוטורי. בהתאם לכך הותאמו שיעורי מימוש הגמלה בהתאם לגיל ההחלטה בפועל.

כתוצאה מהתאמת שיעורי המימוש קטנה יתרת העתודה הנדרשת להשלמה לגמלה בעתיד הנפרסת לאורך יתרת התקופה עד ליציאה לגמלה, בעקבות כך הוקטן פקטור ה-K.

עם זאת, כתוצאה מהתאמה כאמור, החברה ביצעה הפרשות נמוכות יותר בגין ירידת הריבית לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ב-30 בספטמבר 2016, בסך של כ-154 מיליון ש"ח (מזה 82 מיליון ש"ח בגין LAT ו-72 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות).

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

ביטוח חיים ובריאות (המשך)

מתחילת השנה החברה הפרישה כ-625 מיליון ש"ח בעתודה המשלימה לגמלאות ובעתודת ה-LAT בעקבות ירידה בשיעורי הריבית ויישום מודל פרישה כאמור מעלה.

ברבעון השלישי של 2016, בעקבות העלייה בשיעורי הריבית, החברה שחררה 186 מיליון ש"ח (מזה 122 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות ו-64 מיליון בגין LAT).

השפעת התופעות הנ"ל על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2015	2016	2015	2016	
מבוקר			בלתי מבוקר		
			מיליוני ש"ח		
263	137	-	131	201	הגדלת העתודות לגמלה בעקבות הורדת שיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות
(49)	34	(122)	(49)	258	הגדלת (הקטנת) העתודות לגמלה בעקבות שינוי בצפי ההכנסות העתידיות, הנגזר משינוי של עקום הריבית (K)
214	171	(122)	82	459	סך הגידול (הקיטון) בהפרשות לגמלה כתוצאה משינוי של עקום הריבית
44	-	-	-	(72)	שינוי בשיעור מימוש הגמלה
258	171	(122)	82	387	סך הכל השפעה על עתודה משלימה לגמלה
105	(159)	(64)	132	238	גידול (קיטון) בעקבות בחינת נאותות העתודות
363	12	(186)	214	625	סך הכל לפני מס
227	7	(119)	133	401	סך הכל לאחר מס

נכון לתאריך הדוחות הכספיים ערך ה-K שהחברה משתמשת עבור פוליסות מבטיחות תשואה עומד על 0.1% ועבור פוליסות משתפות ברווחים 0.8% (ליום 31 בדצמבר 2015 0.26% ו-0.90% בהתאמה, וליום 30 בספטמבר 2015 0.31% ו-0.94% בהתאמה).

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

ביטוח כללי

1. החל מיום 31 בדצמבר 2015 בוחנת החברה את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המפורטים בבאור 2.ד.4) לדוחות הכספיים לשנת 2015. בעקבות בחינה זו מצאה החברה כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בענפים חבות צד ג' ומעבידים ובהתאם לכך החברה מהוות את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו. ההיוון הינו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

הירידה בעקום ריבית חסרת הסיכון בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 הביאה להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ-16 מיליון ש"ח. בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 חלה עלייה בעקום הריבית שהביאה להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בכ-9 מיליון ש"ח.

2. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, (להלן: "החוק") מוקנית למוסד לביטוח לאומי ("מל"ל") זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששילם או עתיד לשלם, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפלת"ד ("זכות שיבוב"), כלומר המל"ל יכול לתבוע את חברות הביטוח בגין כספים אשר שילם או עתיד לשלם למבוטחיהן.

גובה הערך המהוון של הקצבאות שישולמו לנפגעי תאונות עבודה ואופן היווןן של אותן קצבאות, נקבע תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התקנות").

בחודש יוני 2016 פורסם תיקון לתקנות ("התיקון") הכולל, בין היתר עדכון של לוחות התמורה ושל שיעורי ההיוון לצורך חישוב הקצבאות האמורות. בהתאם לתיקון יעמוד שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית על 2% במקום 3% שהיו קבועים בתקנות ערב תיקון.

כמו כן קובע התיקון כי לוחות התמורה ושיעורי היוון הקצבאות יעודכנו שוב ב-1 בינואר 2020 ובכל ארבע שנים שלאחר מועד זה.

בחודש ספטמבר 2016 פורסם תיקון לתיקון האמור לפיו נדחה מועד כניסת התיקון לתוקף בשנה אחת.

להערכת החברה, בעקבות האמור, יגדל גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לביטוח לאומי במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המל"ל כנגד מבטחים בגין הקצבאות שזכאים להן נפגעי תאונות עבודה ובהתאמה יכול והדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לנפגעים בתביעות נכות ומוות אחרות.

בהתאם לכך ביצעה החברה אומדן של השפעת העדכון האמור והגדילה את ההפרשות, ליום 30 בספטמבר 2016 בסך של כ-135 מיליון ש"ח בשייר לפני מס, מתוכן בענף רכב חובה סך של כ-100 מיליון ש"ח ובענף חבויות סך של כ-35 מיליון ש"ח. ההשפעה לאחר מס בגין ענפים אלו הסתכמה לסך של כ-86 מיליון ש"ח. בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 הגדילה החברה את ההפרשות בסך של כ-16 מיליון ש"ח לפני מס, בעיקר בענף רכב חובה. ההשפעה לאחר מס הסתכמה לסך של כ-10 מיליון ש"ח.

יודגש כי בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת העדכון האמור, אם בכלל, על התחייבויות החברה שכן לתקנות אין עדיין ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך יתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מהערכות החברה ובהתאם לכך יתכן שהחברה תידרש לעדכן את אומדניה בהמשך.

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

ב. ביום 21 במרס 2016 התקשרה החברה עם גורם מפיץ בעסקה למכירת 26,000,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע"נ כ"א של אמות השקעות בע"מ (להלן: "אמות"), המהוות כ-9.4% מהון המניות המונפק והנפרע של אמות, והמוחזקות בתיק הנוסטרו של החברה. כפי שנמסר לחברה, הגורם המפיץ התקשר עם צדדים שלישיים לשם מכירת המניות אליהם בעסקאות מחוץ לבורסה. המכירה בוצעה במחיר של 12.68 ש"ח למניה (אקס דיבידנד) ובתמורה כוללת נטו של כ-329 מיליון ש"ח. סך הרווח שרשמה החברה הסתכם לכ-33 מיליון ש"ח לפני מס.

לאחר המכירה חדלה אמות מלהיות חברה כלולה של החברה, יתרת ההחזקות במניות אמות מטופלת ככנס פיננסי המשוערך לפי שווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

החברה התחייבה כלפי המפיץ כי לא תמכור את יתרת מניות אמות המוחזקות בשלושת החודשים לאחר ביצוע העסקה במסגרת המסחר בבורסה או בדרך של הפצה לציבור, למעט בתנאים שנקבעו בין הצדדים.

ראה גם דיווח מיידי של החברה מיום 22 במרס 2016, מספר אסמכתא 01-011502-2016.

ג. בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברות הביטוח. לפרטים אודות המכתב ראה באור 6.ה.

ד. בחודש יולי 2016 פורסם חוזר הוראות לעניין בחירת קופת גמל- תיקון והליך קביעת קרנות ברירת מחדל על ידי משרד האוצר ("קרן ברירת מחדל נבחרת") אשר קובעים מנגנון לבחירת קופת גמל ברירת מחדל לעובד שלא בחר קופת גמל אחרת על אף שניתנה לו ההזדמנות לעשות כן ואף קובעות חובה על מעבידים שבוחרים קופת ברירת מחדל לקיים הליך תחרותי אשר במסגרתו שיעור דמי הניהול יהיה בעל משקל של 50% לפחות. בחודש אוגוסט 2016 הודיע משרד האוצר על תוצאות הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו 2 קרנות קטנות אשר הציעו לעמיתים החדשים שיצטרפו החל מיום 1 בנובמבר 2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית מממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. כחלק מיישום החוזר פורסם, ויכול בין היתר ויתרסמו, הליכים תחרותיים של מעסיקים במשק לבחירת קופת ברירת מחדל אחרת אליה יצטרפו עובדים חדשים של המעסיק (ככל שלא יבחרו עצמאית בקופה אחרת).

ליישום החוזר (לרבות כתוצאה מפרסום המכרזים כמפורט לעיל) יכולות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, ויישומם עלול להשפיע על דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים, כמו גם מקיימים ולהביא לפגיעה ברווחיות הקבוצה (בעיקר במקפת כחברה המנהלת של קרנות הפנסיה החדשות ושל קרנות ההשתלמות). לאמור לעיל לא הייתה השפעה על הנכסים המיוחסים לחברות המנהלות של קופות הפנסיה והגמל של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2016.

לעניין בחינה לירידת ערך מוניטין ביחידת הגמל ראה סעיף ז' להלן.

ה. לפרטים אודות הנפקת אג"ח סדרה ה' ודירוגה, ראה באור 6.ה לדוחות הכספיים.

ו. ביום 12 בספטמבר 2016 הודיעה החברה המדרגת, מידרוג בע"מ, על הורדת הדירוג של החברה מ-Aaa ל-Aa1 וכנגזר מכך הורדת הדירוג של אג"ח סדרות א', ב' ו-ג' המשמשות כהון משני מורכב בחברה מ-Aa2 ל-Aa3 והורדת דירוג של אג"ח סדרה ד' המשמשת כהון שלישי מורכב בחברה מ-Aa1 ל-Aa2.

ז. בעקבות השחיקה המתמשכת בהכנסות מדמי ניהול ערכה מקפת בחינה לירידת ערך של המוניטין ביחידת הגמל. בהתאם להערכת השווי הסכום בר ההשבה של פעילות הגמל ליום 30 בספטמבר 2016 עולה על הערך בספרים של היחידה.

הסכום בר ההשבה של יחידת קופות הגמל נקבע על בסיס אומדן תזרימי המזומנים העתידי הנגזר ממכלול הפעילויות של היחידה (דמי ניהול בניכוי הוצאות ניהול). הערכת השווי בוצעה על ידי מעריך שווי חיצוני.

החישוב של הסכום בר ההשבה של יחידת הגמל מתבסס על ההנחות העיקריות הבאות:

שיעור ריבית היוון נומינלי לפני מס כ-14.2% ולאחר מס כ-10% שיעור זה נקבע בהתבסס על מודל W.A.C.C, על בסיס פרמטרים האופייניים לפעילות מסוג זה.

שיעור צמיחה נומינלי לטווח ארוך - 3%. שיעור זה נקבע בהתבסס על שיעור הצמיחה הממוצע לטווח ארוך המקובל בפעילות מסוג זה. תזרימי המזומנים הושפעו מההתפתחויות במוצרים הנוספים בפעילות הגמל.

שיעור דמי הניהול שנלקח בחשבון הופחת ומתבסס על דמי ניהול הצפויים להיגבות בשוטף ובטווח הארוך.

א. ביום 21 באפריל 2016 הושלמה עסקה לפיה תעביר אליהו בטוח לחברה את תיק ה- Run Off בביטוח כללי בפוליסות שנמכרו על ידי אליהו בטוח עד ליום 31 בדצמבר 2012 ("תיק הביטוח"), ותיק הביטוח הועבר לאחריותה של החברה. זאת, בהמשך להסכם המפורט בבאור 38 ה.3 לדוחות הכספיים השנתיים והתיקון להסכם אשר אושר על ידי האסיפה הכללית של מגדל אחזקות ביום 4 באוגוסט 2016 שעיקרו אופן קביעת סכום הוצאות העקיפות (לפרוט ראה דוחות מיידים של מגדל אחזקות האם מיום 28 ביוני 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-068965 ומספר אסמכתא-2016-01-068974 ומיום 4 באוגוסט 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-097930).

במסגרת ההתקשרות וכתנאי לה, נחתם במקביל הסכם ביטוח משנה בין החברה לבין Swiss Re ("סוויס"), במסגרתו תעניק סוויס כיסוי ביטוחי לתיק הביטוח המכסה את מלוא התחייבויות הביטוח של החברה ("ביטוח המשנה של סוויס"). בהתאם להסכם ביטוח המשנה של סוויס, סוויס זכאית לפרמיה בסך של כ-11 מיליון ש"ח (אשר הועברה מיד לאחר השלמת העסקה) ול-29% מהרווחים אשר ינבעו מתיק הביטוח, ככל שינבעו.

בעקבות השלמת העסקה, קיבלה החברה נכסים בגובה ההערכה אקטוארית המתואמת וסכום הוצאות העקיפות, מתוכם סכום של כ-300 מיליון ש"ח במזומן והיתר בנכסי ביטוח משנה שהוסבו מאליהו בטוח.

במקביל, הגדילה החברה את התחייבויותיה בגין חוזי ביטוח בסך של כ-335 מיליון ש"ח, מזה כ-325 מיליון ש"ח בגין תביעות תלויות וכ-10 מיליון ש"ח בגין הוצאות עקיפות ליישוב תביעות, וכן הגדילה את נכסי ביטוח המשנה בסך של כ-325 מיליון ש"ח. סך של כ-278 מיליון ש"ח הופקד בחברה במועד העסקה ונשאר כפיקדון נושא ריבית ממנו משולמות התביעות.

ברבעון זה החברה בחרה לשקף את רישום העסקה בשינוי יתרות מאזנויות בלבד. הצגה זו בוצעה חלף ההצגה של הכרה בסעיף הפרמיות ובסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בדוח רווח והפסד כפי שנעשה ברבעון הקודם שכן לדעת החברה הצגה זו משקפת את העסקה בצורה נאותה יותר. לשינוי הנ"ל אין השפעה על התוצאות הכספיות של החברה. הנתונים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 סווגו בהתאם.

הרווח המובטח כמפורט בבאור 38 ה.3 לדוחות הכספיים השנתיים בסכום של 7 מיליון ש"ח התקבל במועד השלמת העסקה ויוכר על פני תקופת ההסכם.

ב. ביום 5 באפריל 2016 אושרו תנאי העסקתו של מר אליהו אליהו על ידי האסיפה הכללית של החברה, ראה גם באור 38 ה.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

ג. בגין שירותים שהתקבלו במסגרת הנפקת אג"ח סדרה ה' המתוארת בסעיף 6.1.6, לעיל, שולמה לחברה קשורה, מגדל שוקי הון בע"מ, סך של כ-3.7 מיליון ש"ח.

ד. בחודש ספטמבר 2016 העמידה חברה בת של החברה, מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ, לחברה כלולה, קניון רמת אביב בע"מ (להלן - "הקניון"), הלוואה בסכום של כ-23 מיליון ש"ח. הלוואה ניתנה לקניון על ידי בעלי מניותיה פרו-רטה לשיעור אחזקתם. הלוואה נושאת ריבית שנתית של 4% ותיפרע מעודפי המזומנים בקניון כפי שיהיו מעת לעת.

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רח' עמינדב 3, תל-אביב, 6706703
 טל. +972 3 623 2525
 פקס +972 3 562 2555
 ev.com

סומך חייקין
 מגדל המילניום KPMG
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
 תל אביב 6100601
 03 684 8000

לכבוד:
 בעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי - דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן "החברה") ליום 30 בספטמבר 2016 לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת שווי מאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- 297,922 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 וחלקה של החברה ברווחיהן (בהפסדיהן) הינו כ- 32,293 אלפי ש"ח וכ- 5,815 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדוחות הכספיים של אותן חברות נסקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומישום של נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישת המפקח על הביטוח בחוזר ביטוח 15-1-2015.

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רואי חשבון

סומך חייקין
 רואי חשבון

תל אביב,
 23 בנובמבר 2016

מבקרים משותפים

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - "דוחות סולו"), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), למעט העניינים הבאים:

1. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
2. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת, ששיעור ההחזקה בהן מעל 50% ושהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

נכסים

444,171	438,515	422,701	נכסים לא מוחשיים
29	10,616	-	נכסי מס נדחים
1,671,315	1,686,850	1,721,741	הוצאות רכישה נדחות
535,863	521,221	506,865	רכוש קבוע
1,584,268	1,539,169	1,229,086	השקעות בחברות מוחזקות
5,328,453	5,192,056	5,507,463	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
937,741	889,081	801,239	נדל"ן להשקעה - אחר
754,293	1,054,276	1,011,538	נכסי ביטוח משנה
457,968	452,886	348,995	נכסי מסים שוטפים
401,467	412,793	803,546	חייבים ויתרות חובה
569,423	705,196	607,961	פרמיות לגבייה
70,126,455	69,657,336	74,049,817	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
7,474,567	6,564,309	7,698,908	נכסי חוב סחירים
22,006,952	22,343,359	23,602,215	נכסי חוב שאינם סחירים
1,098,710	1,064,491	845,685	מניות
2,483,747	2,507,205	2,096,750	אחרות
33,063,976	32,479,364	34,243,558	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
7,801,126	6,484,179	7,857,091	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,892,559	1,325,675	2,475,906	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>125,569,107</u>	<u>122,849,213</u>	<u>131,587,507</u>	סך הכל הנכסים
<u>83,643,694</u>	<u>81,805,230</u>	<u>88,011,609</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי (המשך)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

512,345	512,345	512,345	הון הון מניות ופרמיה
360,265	312,339	343,221	קרנות הון
3,807,041	3,643,659	3,630,237	עודפים
4,679,651	4,468,343	4,485,803	סך הכל הון
32,331,746	32,424,143	33,772,978	התחייבויות התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
83,319,904	81,023,677	87,250,918	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
514,110	495,649	343,623	התחייבויות בגין מסים נדחים
277,409	269,700	284,228	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
27,945	27,248	479	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,419,491	1,252,799	1,752,933	זכאים ויתרות זכות
2,998,851	2,887,654	3,696,545	התחייבויות פיננסיות
120,889,456	118,380,870	127,101,704	סך הכל התחייבויות
125,569,107	122,849,213	131,587,507	סך הכל הון והתחייבויות

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
10,688,814	(* 2,655,625	2,838,279	(* 7,963,749	8,130,863	פרמיות שהורווחו ברוטו
623,156	174,592	174,453	483,499	514,491	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,065,658	2,481,033	2,663,826	7,480,250	7,616,372	פרמיות שהורווחו בשייר
3,477,019	(1,950,067)	2,063,857	1,526,201	2,971,493	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,028,688	(76,838)	331,661	601,495	778,786	הכנסות מדמי ניהול
128,086	39,976	39,934	108,317	124,878	הכנסות מעמלות
-	(22)	-	12	33,123	הכנסות אחרות
14,699,451	494,082	5,099,278	9,716,275	11,524,652	סך הכל הכנסות
12,588,196	(* 530,202	4,180,095	(* 8,331,915	10,470,968	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
347,310	147,799	56,176	329,388	193,187	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי התחייבויות בגין חוזי ביטוח
12,240,886	382,403	4,123,919	8,002,527	10,277,781	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,394,957	353,787	362,301	1,020,355	1,091,735	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
653,727	142,889	155,050	500,995	471,600	הוצאות הנהלה וכלליות
16,378	4,186	3,818	12,558	11,456	הוצאות אחרות
56,645	23,857	28,585	41,288	72,118	הוצאות מימון
14,362,593	907,122	4,673,673	9,577,723	11,924,690	סך הכל הוצאות
150,919	31,684	23,670	104,921	75,760	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
487,777	(381,356)	449,275	243,473	(324,278)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
115,612	(159,069)	131,133	37,626	(145,558)	מסים על הכנסה
372,165	(222,287)	318,142	205,847	(178,720)	רווח (הפסד) לתקופה

(* סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2 לדוחות הכספיים המאוחדים.)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
372,165	(222,287)	318,142	205,847	(178,720)	רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר
					ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועברו או יועברו לרווח והפסד
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
139,185	(160,265)	(6,501)	10,151	130,674	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(532,182)	(36,914)	(76,461)	(452,841)	(238,062)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
84,413	40,540	15,855	60,443	70,993	חלק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
(7,679)	(2,602)	(908)	(7,534)	180	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ השפעת המס
(844)	375	(350)	(557)	538	
119,561	58,925	24,246	144,866	18,633	
(197,546)	(99,941)	(44,119)	(245,472)	(17,044)	הפסד כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
					רווח (הפסד) ממדידה מחדש בשל תכנית ההטבה מוגדרת
(11,401)	(1,575)	1,005	(4,985)	3,370	חלק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
1,330	830	254	1,291	(244)	השפעת המס
4,239	593	(361)	1,880	(1,210)	
(5,832)	(152)	898	(1,814)	1,916	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(203,378)	(100,093)	(43,221)	(247,286)	(15,128)	הפסד כולל אחר, נטו ממס
168,787	(322,380)	274,921	(41,439)	(193,848)	רווח (הפסד) כולל לתקופה

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרנות של פעילות חוץ	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
אלפי ש"ח							
4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345
(178,720)	(178,720)	-	-	-	-	-	-
(15,128)	1,916	-	383	(17,427)	-	-	-
(193,848)	(176,804)	-	383	(17,427)	-	-	-
4,485,803	3,630,237	3,352	(221)	265,652	21,368	53,070	512,345

יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרנות של פעילות חוץ	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
אלפי ש"ח							
4,720,001	3,649,845	3,352	(65)	480,086	21,368	53,070	512,345
205,847	205,847	-	-	-	-	-	-
(247,286)	(1,814)	-	(364)	(245,108)	-	-	-
(41,439)	204,033	-	(364)	(245,108)	-	-	-
(210,219)	(210,219)	-	-	-	-	-	-
4,468,343	3,643,659	3,352	(429)	234,978	21,368	53,070	512,345

יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)

רווח לתקופה

הפסד כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

דיבידנד

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון (המשך)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
הון מניות ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרנות תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח							
512,345	53,070	21,368	309,574	(24)	3,352	3,311,197	4,210,882
-	-	-	-	-	-	318,142	318,142
-	-	-	(43,922)	(197)	-	898	(43,221)
-	-	-	(43,922)	(197)	-	319,040	274,921
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>265,652</u>	<u>(221)</u>	<u>3,352</u>	<u>3,630,237</u>	<u>4,485,803</u>

יתרה ליום 1 ביולי 2016
(בלתי מבוקר)

רווח לתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
(בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
הון מניות ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרנות תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח							
512,345	53,070	21,368	335,151	(661)	3,352	3,866,098	4,790,723
-	-	-	-	-	-	(222,287)	(222,287)
-	-	-	(100,173)	232	-	(152)	(100,093)
-	-	-	(100,173)	232	-	(222,439)	(322,380)
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>234,978</u>	<u>(429)</u>	<u>3,352</u>	<u>3,643,659</u>	<u>4,468,343</u>

יתרה ליום 1 ביולי 2015
(בלתי מבוקר)

הפסד לתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015
(בלתי מבוקר)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון (המשך)

מיוחס לבעלי מניות החברה								
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרנות של תרגום של פעילות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון		קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
				בגין נכסים זמינים למכירה	בגין עסקה עם בעל שליטה			
4,720,001	3,649,845	3,352	(65)	480,086	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)
372,165	372,165	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
(203,378)	(5,832)	-	(539)	(197,007)	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו ממס
168,787	366,333	-	(539)	(197,007)	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
1,082	1,082	-	-	-	-	-	-	השפעה מצטברת נטו של שינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי
(210,219)	(210,219)	-	-	-	-	-	-	דיבידנד
<u>4,679,651</u>	<u>3,807,041</u>	<u>3,352</u>	<u>(604)</u>	<u>283,079</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

ב. פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של החברה בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח

1. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן* (דרך רווח והפסד):

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר		
	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
5,328,453	5,192,056	5,507,463	נדל"ן להשקעה
27,477,247	24,144,895	28,426,790	<u>השקעות פיננסיות:</u>
8,395,427	8,259,251	10,991,971	נכסי חוב סחירים
16,024,532	14,513,454	16,383,982	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
18,229,249	22,739,736	18,247,074	מניות
			אחרות
70,126,455	69,657,336	74,049,817	סך הכל השקעות פיננסיות
7,801,126	6,484,179	7,857,091	מזומנים ושווי מזומנים
387,660	471,659	597,238	אחר
<u>83,643,694</u>	<u>81,805,230</u>	<u>88,011,609</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
908,891	905,265	898,561	(*) מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מתואמת

ב. פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של החברה בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

2. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה בלתי מבוקר	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
אלפי ש"ח				
7,857,758	-	7,857,758	-	נכסי חוב סחירים
23,612,301	23,612,301	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
856,626	-	822,363	34,263	מניות
2,116,412	-	2,061,096	55,316	אחרות
<u>34,443,097</u>	<u>23,612,301</u>	<u>10,741,217</u>	<u>89,579</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2015				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה בלתי מבוקר	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
אלפי ש"ח				
6,708,584	-	6,708,584	-	נכסי חוב סחירים
22,332,673	22,332,673	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,076,072	-	1,076,072	-	מניות
2,535,261	-	2,523,820	11,441	אחרות
<u>32,652,590</u>	<u>22,332,673</u>	<u>10,308,476</u>	<u>11,441</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2015				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה מבוקר	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
אלפי ש"ח				
7,613,703	-	7,613,703	-	נכסי חוב סחירים
22,025,201	22,025,201	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,110,593	-	1,050,213	60,380	מניות
2,509,214	-	2,489,115	20,099	אחרות
<u>33,258,711</u>	<u>22,025,201</u>	<u>11,153,031</u>	<u>80,479</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ב. פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של החברה בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

2. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

א. נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,450,164	3,421,410
4,407,594	4,306,640
<u>7,857,758</u>	<u>7,728,050</u>
1,198	

אגרות חוב ממשלתיות
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
סך נכסי חוב סחירים
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,900,779	3,899,963
2,807,805	2,781,209
<u>6,708,584</u>	<u>6,681,172</u>
2,467	

אגרות חוב ממשלתיות
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
סך נכסי חוב סחירים
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	
אלפי ש"ח	
4,723,666	4,707,653
2,890,037	2,849,077
<u>7,613,703</u>	<u>7,556,730</u>
2,415	

אגרות חוב ממשלתיות
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
סך נכסי חוב סחירים
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ב. פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של החברה בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

2. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,609,160	27,204,430
3,003,141	3,439,458
<u>23,612,301</u>	<u>30,643,888</u>
<u>42,557</u>	

אגרות חוב ממשלתיות- אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
הערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,095,265	25,906,643
2,237,408	2,680,720
<u>22,332,673</u>	<u>28,587,363</u>
<u>24,976</u>	

אגרות חוב ממשלתיות- אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
הערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	
19,780,084	25,487,339
2,245,117	2,691,490
<u>22,025,201</u>	<u>28,178,829</u>
<u>25,375</u>	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

* השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפרעון החוזי.

ב. פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של החברה בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

2. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. מניות

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
793,871	708,119
62,755	45,896
856,626	754,015
69,515	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
996,516	851,341
79,556	57,992
1,076,072	909,333
107,338	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
הערך בספרים	עלות (*)
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,040,308	887,235
70,285	49,611
1,110,593	936,846
123,593	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

ב. פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של החברה בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

2. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ד. אחרות

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,577,254	1,515,827
539,158	377,959
2,116,412	1,893,786
300,001	

השקעות פיננסיות סחירות
השקעות פיננסיות שאינן סחירות
סך השקעות פיננסיות אחרות
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
2,069,408	2,004,446
465,853	340,643
2,535,261	2,345,089
242,797	

השקעות פיננסיות סחירות
השקעות פיננסיות שאינן סחירות
סך השקעות פיננסיות אחרות
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
הערך בספרים	עלות (*)
מבוקר	
אלפי ש"ח	
2,018,328	1,905,848
490,886	364,591
2,509,214	2,270,439
256,730	

השקעות פיננסיות סחירות
השקעות פיננסיות שאינן סחירות
סך השקעות פיננסיות אחרות
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.